

Dan tako blizu

DUŠAN JAKOMIN, DUHOVNIK

Morda spomini iz otroških let, tradicija, nežnost otroka, luči izložb, utrudljivi klici medijev; vse to me položi v ta dan. To je zunanost, lesk, ki slepi. V meni želja po uresničenju neizpolnjene, najprej po miru, udejanjenju najosnovnejših pravic. Tu je obseg božičnih dnevo.

Današnje ameriško-evropsko izkoriščanje praznikov za zaslužek mi preseda, me moti, vznemirja.

Božič mit? Čustveno pripovedovanje s spomini? Ne. Ko ovržem pretirano čustvo, se mi prikaže vsa realnost. V kroniki mlad par ovije novorojenega, ki ga imenujemo z velikim N, v votlini, brez toplote doma. Sledi umor 20 nedolžnih otrok, beg v Egipt, skrito družinsko življenje do 30. leta. V koledarju: drugi dan po Božiču Štefanova nasilna smrt, pričevanje do mučeništva. Realnost kontrastov današnjih dni: stalno prerekanje v parlamentu, ujme, pribežniki, brezposelnost, odpust od dela, zaprte tovarne, nad sto ženskih umorov. Sem del teh dogodkov. To je realnost, kdaj kruta, vznemirljiva. In danes čutim še z večjo težo, kontrast temu dnevu. V sebi čutim željo po nečem čistem, pristno človeškem. V Božiču zopet in posebej upam v odpravo krivic.

A krivice se ne odpravijo same. Božič zato ni samo čustvo, je šola, upanje, smer, od sprejema realnosti. Bog je postal moj sosed, sprejel trpljenje, je eden izmed nas, vsak dan mi govori. Je v meni.

Vsi ne verujejo, a vsi čutijo potrebo po čisti ljubezni, miru, da bi živeli spodobno človeško življenje. Vrednote, ki izstopajo v tem dnevu kot odsev tistega dogodka. Ko voščim, kot lani, izražam svojo in skupno željo, skupaj naredimo kaj potrebnega.

Božič – smer. Vernik sprejema, nevernik se sprašuje in išče, morda posebej ob tem dnevu. Ne samo jaslice, drevesce. Tudi to, a kaj več, ker Božič je klic k odpravi hudobije, zla, uresničenju ljubezni s polnim človeškim prizvokom besede. Tudi na tebi je uresničenje.

Nekaj se je zgodilo. Se dogaja vsak dan, Odgovor imaš v sebi, v tvoji človeški naravi. Samo »razumsko« ne boš prišel do odgovora. Ne išči okrog, temveč v sebi. Božič (mali Bog) je najprej v tvojem srcu.

Miren in plodovit Božič! Z mnogimi, ki si prizadevajo za nekaj dobrega in lepega. Božično sporočilo in naročilo!

RIM - Ob koncu leta novinarska konferenca predsednika vlade Enrica Lette

»Novi generaciji ne sme spodleteti«

Zaradi božičnih praznikov Primorski dnevnik tako kot ostali časopisi v Italiji jutri in pojutrišnjem ne bo izšel. Naslednja številka dnevnika bo med naročniki in bralci v petek, 27. decembra

RIM - Predsednik vlade Enrico Letta, ki državo vodi osem mesecev, kljub najhujši krizi v Evropi po drugi svetovni vojni vidi luč na koncu predora. Kot je poudaril na včerajšnji novinarski konferenci ob koncu leta, je Italija kot bolnik, ki okrevajo po težki operaciji. Zaenkrat ji je uspelo priti iz operacijske sobe, zdaj pa je na fizioterapiji. Italiji je uspelo »obrniti stran« in po rekordno dolgi recesiji bo 2014 zanjo »leto okrevanja in rasti«. Temelji za to so bili položeni z letos sprejetimi ukrepi, je dejal Letta. Kot je opozoril, mora Evropa rasti skupaj, ne pa da raste le ena država. Ta opazka je letela na Nemčijo, a je Letta obenem dodal, da zagotovo tudi kanclerka Angela Merkel deli vizijo solidarne EU.

Na 10. strani

Igor Giacomini na čelu Urada za slovenske šole

TRST - Novi načelnik Urada za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu za FJK je Igor Giacomini. Do uradnega imenovanja Giacominija in novih članov osebja urada, ki so zmagali na nedavnem natečaju ministrstva za šolstvo, je prišlo v prejšnjih dneh, zadovoljstvo pa so ob tem izrazili v kabinetu poslanke Tamare Blažina, kjer tudi poudarjajo, da se je s tem po dolgih letih udeležil pomemben člen, ki zadeva slovensko šolstvo v Italiji. Korak za korakom slovenski šolski sistem pridobiva vedno več avtonomije in možnosti sodelovanja, so prepričani v kabinetu slovenske poslanke.

Na 2. strani

Cosolini pozitivno o delu svoje uprave

Na 5. strani

Železarna: za tožilstvo nujne naložbe v okolje

Na 6. strani

Konec leta 2015 bo Soča čistejša

Na 14. strani

V Gorici praznična oživitev bivših trgovin

Na 15. strani

Umetniški večer v podporo beguncem

Na 7. strani

FJK - Po opravljenem natečaju tudi uradno imenovanje

Urad za slovenske šole z novim vodstvom in osebjem

Novi načelnik je pravnik Igor Giacomini - Zadovoljstvo poslanke Tamare Blažina

TRST - Urad za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu za Furlanijo-Juljsko krajino ima novega načelnika in osebje, potem ko so pred nedavnim razglasili zmagovalce natečaja, ki ga je bilo razpisalo italijansko ministrstvo za šolstvo. V prejšnjih dneh je prišlo tudi do uradnega imenovanja načelnika in članov osebja urada, ki ga po novem vodi Igor Giacomini, po izobrazbi pravnik, ki je doslej opravljal funkcijo občinskega podtajnika v Dolini. Giacomini bo imel enak formalni status kot novi vodja urada za italijanske šole, saj bo dosedanja deželna šolska ravnateljica Daniela Beltrame premeščena v drugo deželo.

Zadovoljstvo so ob imenovanju novega vodstva in osebja Urada za slovenske šole izrazili tudi v kabinetu poslanke Tamare Blažina, kjer poudarjajo, da se je s tem po (pre)dolgi letih udeležil pomemben člen, ki zadeva slovensko šolstvo v Italiji. Gre namreč za prvi odstavek 13. člena državnega zaščitnega zakona št. 38/2001, ki določa ustanovitev posebnega urada, ki je med drugim pristojen za razporeditev osebja na šolah in zavodih s slovenskim učnim jezikom, njegove dejavnosti pa segajo tudi na področja poklicnega izobraževanja in izpopolnjevanja, izdajanja učbenikov, opravljanja državnih in usposobljenos-

tnih izpitov, nostrifikacije študijskih naslovov, upravljanja diplom idr.. Za dosego tega rezultata, piše v sporočilu, je bilo potrebno veliko naprezanja pri ministrstvu za šolstvo ter preštevilni sestanki in nešteta soočenja tako z različnimi ministri kot tudi s funkcionarji, vsekakor se je danes mogoče veseliti tega dodatnega dosežka, kot tudi dejstva, da je na podlagi predloga poslanke Blažinove Deželna komisija za slovenske šole pridobila pravico do obvezujočega mnenja glede oblikovanja mreže slovenskih šol v FJK.

»Korak za korakom torej slovenski šolski sistem v Italiji pridobiva vedno več avtonomije in možnosti soodločanja, ki se bo lahko še bolje udeležilo,« so prepričani v kabinetu Blažinove, kjer izrekajo tudi pohvalo in zahvalo dosedanjemu vršilcu dolžnosti načelnika Tomažu Simčiču in vsemu dosedanjemu osebju, ki bo ostalo na svojem mestu in nadaljevalo z delom, kar bo nedvomno utrdilo vlogo samega urada pri reševanju tako pravno administrativnih vprašanj kot tudi vprašanj, ki so bolj splošne narave. Vsekakor pa se bodo morali v naslednjih mesecih vsi še dodatno potruditi in delati na tem, da bo sedanja zasedba ostala še naprej neokrnjena, piše v sporočilu.

IGOR GIACOMINI

ARHIV

Žive jaslice v Postojnski jami

POSTOJNA - Prva in največja slovenska živa postavitve svetopisemskih prizorov božjega rojstva v najlepših prostorih kraškega podzemlja praznuje 24 let. Svetopisemska zgodba o Jezusovem rojstvu je v Postojnski jami nanizana v najlepših kapniških prostorih. Obiskovalci si bodo prizore jaslic lahko ogledali spotoma, ob sproščenem sprehodu skozi postojnsko podzemlje. Enajst svetopisemskih prizorov z živimi izvajalci je postavljenih vzdolž običajnih oglednih poti Postojnske jame. Sodeluje več kot šestdeset igralcev, večinoma iz vrst postojnskih gimnazijcev in srednješolcev, a nekaj je tudi osnovnošolcev in precej starejših. K prazničnemu vzdušju na izvirni način prispevajo nastopajoči pevski zbori iz vse Slovenije in zamejstva.

Poleg pevskih zborov, ki odpirajo svetopisemsko zgodbo, bodo na najvišji in najnižji točki Postojnske jame goste razveseljevali tudi mladi operni pevci.

Jaslice bo spremljal božični sejem, ter veselo rajanje na ploščadi pred vhodom v Postojnsko jamo. Žive jaslice so letos prvič predstavili že to nedeljo, ogledati pa si jih je mogoče še 25., 26., 28., 29. in 30. decembra 2013 ob 13.00, 13.30, 14.00, 14.30 in 15.00 uri (ob večjem številu obiskovalcev bodo na voljo tudi dodatne predstave. Vstopnina za ogled Postojnske jame s predstavami živih jaslic znaša 17,90 evra za odrasle in 9,60 evra za otroke.

ITALIJANSKA MEJNA POLICIJA - Obračun za Triveneto

Letos ustavili več migrantov, ob koncu leta velike zaplembe droge

TRST - Ilegalni migrantski tokovi in čezmejni kriminal sta za vsakršno mejno policijo zahtevna vsakdanja izživa. Na obmejnem pasu, letališčih in v pristaniščih t. i. Triveneta je bilo v iztekajočem se letu dejavnih 20.000 patrulj italijanske mejne policije, skozi kontrole je moralo skupno več kot dva milijona ljudi. To so podatki iz letnega obračuna četrtice cone italijanske mejne policije, ki obsega Furlanijo-Juljsko krajino, Veneto in Tridentinsko-Južno Tirolsko. V omenjeni coni je dejavnih 700 mejnih policistov. Letos so zabeležili 1385 nezakonitih vstopov v Italijo (+50% v primerjavi z letom 2012), poleg tega pa so iz različnih razlogov podali 1761 kazenskih ovadb (+30%).

Na področju boja proti trgovini z drogami je mejna policija zabeležila več uspehov, nazadnje so v sklopu preiskave policije iz Verone o združbi mehiških tihotapcev prijeli mehiški državljani, ki sta pripotovali v Italijo z 12 kilogrami kokaina. Prejšnji teden so policisti v Trstu zaplenili dobre štiri ki-

Patrolja mejne policije pri Fernetičih

ARHIV

lograme heroina, oktobra pa so na Trbižu prijeli mladega Pakistanca s 60 kapsulami opija.

Število migrantov, ki se predvsem po Balkanu po skritih poteh pomikajo proti zahodni Evropi, se je zlasti v poletnih mesecih bistveno povečalo, italijanska mejna policija pa plod-

no sodeluje s slovensko in avstrijsko policijo, pri čemer je zelo koristna izmenjava informacij. V obračunu je tudi poudarek na številnih obsojenih ter osebah, na račun katerih so bili razpisani nalogi za prijetje in pripor, ki so jih v zadnjih 12 mesecih prijeli med nadziranje obmejnega pasu.

GLASBA - Pogovor s slovensko pevko Neisho

Z vesoljkami in kavboji bo glasno in strastno

V petek v Kosovelovem domu v Sežani predstavitev novega ploščka

Slovenska pop pevka Neisha (**na posnetku**) je izdala nov plošček Za vesoljke in kavboje. Nov album bo v sklopu glasbene turnee predstavila v petek ob 20. uri v Kosovelovem domu v Sežani (cene vstopnic od 16.20 do 20 evrov). O novi plošči, petkovem nastopu in še marsičem smo se z Neisho na kratko pogovorili.

Od študentke na Akademiji za glasbo do slovenske pop ikone. Kako je do tega sploh prišlo?

Kjer je volja in kjer so sanje in želje, je tudi pot. Avtorske skladbe in avtobiografski teksti so pa to, kar me je prepričalo, da se podam na solistično ustvarjalno pot, da jih prihranim zase in z njimi pričam. Prav sem se odločila.

Kako ustvarjate svojo glasbo? Se osredotočate najprej na glasbo, ali na tekst - sporočilo?

Ni ravno recepta. Včasih dober ritem potegne za sabo komad, včasih do-

ber verz navdahne melodijo, večinoma pa neki 'demo' teksti nastajajo vzporedno z muziko. Ni pa dobre pop glasbe brez dobrih tekstov. Temu dajem velik poudarek.

Pred kratkim je izšla vaša nova plošča Za vesoljke in kavboje. Nekateri o njej pravijo, da je to album, s katerim ste dosegli glasbeno zrelost ...

Album je zelo raznolik, razmahne se v ves spekter emocij; s tem tudi stilsko malo 'preskakujete' komadi, ampak to je meni všeč, da obenem 'šopa' in je tudi senzibilen in osebnoizpoveden. Na ta album sem najbolj ponosna doslej, je pa tudi realen odraz prostora in časa, v katerem je nastal, ter tega, kar se mota po moji glavi.

V čem se nova plošča razlikuje od prejšnjih?

V tem, da si na njej več upam kot pripovedovalec, da je bolj 'glasna' v smislu aranžmaja in da se spektralno najbolj razmahne. Kot vokalist pridem veliko bolj do izraza, klavir ni več tako v ospredju. Tudi teksti so bolj »kantrijski«. Velikokrat pripovedujem zgolj kot opazovalec, v tretji osebi.

Kako bo potekal petkov koncert? Ste pripravili kakšno posebno presenečenje?

Novo ploščo bomo odigrali »durh-maš«, tako kot je, brez milosti! Potem sledi kratek sprehod čez par tujih uspešnic, predelanih v moji akustični različici, nato pa še druga polovica koncerta, ki vsebuje vse najbolj uspešne pesmi prejšnjih albumov ... od valčka, bluza, funka do makedonskega ora ... Vse smo vam pripravili, na odru bom z svojim zvestim bendom, pridite, glasno bo in strastno!

R.D.

EDIL CARSO s.r.l.

GRADBENO PODJETJE IN OBNOVA ZGRADB

Obrtna cona ZGONIK Proseška postaja 29/B

Tel. 040.2528036 - Faks 040.2529521 - Mob. 348.5211656

www.edilcarso.it - e-mail: edilcarso@libero.it

Izgradnja
bazena v
Nabrežini

Sanacija
podpornega
zidu v Trstu

Certificirani po
standardih ISO
in člani konzorcija KARST

Veseli Božič

ŽELEZNINA DANIELA

želi vsem vesele praznike!

EX SAFER

- ŽELEZNINA
- BARVE
- GOSPODINJSKE POTREBŠČINE
- ORODJE
- DARILNI ARTIKLI
- ELEKTRO MATERIAL
- HIDRAVLIKA
- in še marsikaj...

PROSEK 195
Tel. 040 225396

MARKET KUKANJA

VESEL BOŽIČ IN SREČNO
NOVO LETO!

DESPAR

NABREŽINA 106/B • Tel. 040.200172

Bar "G"

Fernetiči 13
Repentabor
tel. 040 216978

ODPRTO VSAK DAN OD 6.00 DO 21.00
26. DECEMBRA ODPRTO CEL DAN

VOŠČI VSEM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

LUKSA

- BAR
- SLADOLEDI
- POSLOVALNICA
TOTOCALCIO
DIRKA TRIS
SUPERENALOTTO

Igrate lahko tudi ob
NEDELJAH

PROSEK 140 • Tel. 040/225286

AVTOMEHANIČNA
DELAVNICA

VESEL BOŽIČ

ENZO

Redni vzdrževalni pregledi
na avtomobilih in avtodomih
vseh znamk

Priprava vozil za
tehnični pregled

Pooblaščen
Ford delavnica

Opčine - Bazoviška ul.
Via di Basovizza 60 tel. 040.214618

Stara Gostilna

Urnik:

PONEDELJEK - TOREK
ČETRTEK: 8.00 - 18.00

SREDA - PETEK
8.00 - 15.30 / 18.00 - 23.00

OB SOBOTAH IN NEDELJAH
SAMO Z REZERVACIJO

TRST - ULICA COSTALUNGA 4 - TEL. 040 9399266

POROČNI SEZNAMI

BOMBONIERE

Anuška

Nabrežina 149, (TS) - Tel. in Fax 040.200082

Veseli božič in srečno novo leto!

- RAZVIJANJE FOTOGRAFIJ
- FOTOGRAFIJE ZA OSEBNE IZKAZNICE
- DARILA ZA VSAKO PRILOŽNOST

Bar Kanarin

Vošči
vesele
praznike

Opčine
Dunajska c. 50/A

BIZJAK BORIS

Nabrežina Kamnolomi 63/A

- Izkopi - rušenje - kanalizacija
- gradbena, gozdna in
cestna dela

Tel. 040.200103 - Fax 040.2024145 - Mob. 335.6939992
impresabizjak@spin.it

Brundula
od 1954 na vašo razpolago

Dunajska cesta 48 - OPČINE (Trst), Tel. in fax 040 211022, brundula@inwind.it, Odprto: 8.30 - 12.30 / 15.30 - 19.30 Ob ponedeljkih zaprto

Želimo vam vesel Božič in
srečno novo leto 2014!

POTOVALNI URAD

AURORA VIAGGI

Zaupajte
izkušnosti!

TRST - ul. Milano, 20 - tel 040631300

fax 040365587 - www.auroraviaggi.com

ODPRTA TRIBUNA

Izsiljena prekinitev občnega zbora NŠK zasenčila pozitivne dosežke

Občni zbor Narodne in študijske knjižnice je na nek način pomenil novost, a gotovo ne v pozitivnem smislu. Ravno v času, ko je letna skupščina ene izmed naših najpomembnejših ustanov lahko zabeležila pozitivne dosežke in zanimive premike, je prišla na dan vsiljiva in glasna prisotnost skupine ljudi, ki je prisilila predsednico NŠK Martino Strain, kateri gre vsa moja solidarnost in bližina, da je prekinila redno letno skupščino.

Uvodne misli predsednice Strainove in blagajničarke Tanje Vessel so kljub veliki napetosti, ki je vladala v prostorih NŠK, skušale na umirjen način in s konkretnimi podatki izpostaviti opravljeno delo v tem letu. Posega sta bila v sili razmer zelo kratka in to ravno ob priložnosti, ko bi lahko razčlenjeno prikazali kar nekaj zanimivih rezultatov, ki so bili doseženi v zadnjem času, za kar gre zahvala celotni vodilni ekipi in osebju, ki je verjetno težko prespalo noč, saj jim je marsikdo od »gostov« namenil zelo težke in žaljive besede.

Kot predsednik krovnice organizacije, katere članica je tudi Narodna in študijska knjižnica, ne morem mimo dogodka in ne želim, da bi ta občni zbor šel v anale le zaradi vsiljene prisotnosti nepovabljenih. Da bo jasno, po navadi zelo spoštujem vlogo sindikatov, nasprotujem pa vsemu ostalemu, čemur sem prisostvoval v Franciškovi ulici, ker je preseglo mejo normalnega in civilnega soočanja. Verjetno kaj več o tem, kar pišem, bi znale povedati same uslužbenke NŠK in gotovo tudi kdo iz vodstva in nadzornega sveta ter ostali člani, ki so bili nadvse prizadeti.

Na tem mestu želim izpostaviti predvsem uspehe, ki jih je Narodna in študijska knjižnica zabeležila v zadnjem obdobju. Dalj časa je bila NŠK v ospredju zaradi domneve, da namerava dokončno ukiniti zgodovinski odsek. Številni so se obesili na to vest in z njo manipulirali, predvsem s ciljem, da očrni vodstvo NŠK (celo na občnem zboru so protestniki, kljub zagotovilom predsednice o odprtju odseka, nadaljevali s tem natolcevanjem). Zgodovinski odsek se je preselil v večje, udobno urejene prostore v Ulici Montecchi, kjer bo od sredine januarja dalje odprt za javnost oz. za vse uporabnike. Istočasno se razvija projekt digitalizacije izredno dragocene zapuščine fotografa Maria Magajne. Narodne

noše pa so že nekaj časa lepo razstavljene v Kulturnem domu, medtem ko so bile do pred kratkim s težavo dostopne v vlažnih kletnih in iz varnostnega vidika povsem neprimernih prostorih v Ul. Petronio. Toliko v pojasnilo o »nameri«, da se želi dokončno zapreti zgodovinski odsek.

Drugo dejstvo, ki bi lahko prišlo do izraza na občnem zboru NŠK, je, da se nadaljuje operativni iter, da bi čim prej razpolagali s prostori Narodnega doma pri Sv. Ivanu, kjer bosta dobila svoj dokončni sedež prav zgodovinski odsek in Slori. Vodstvu Knjižnice in Inštituta snujeta zanimiv projekt sinergičnega delovanja in nasploh raziskovalnega dela.

Podobno bi se lahko veselili novice, da so se v prostorih Narodnega doma v Ul. Filzi začela obnovitvena dela sobe, kjer bodo odprli mladinsko knjižnico ter čitalnico za časopise, revije in drugo revijalno čtivo. Še več: v tesnem sodelovanju z rektorjem Tržaške univerze je vodstvo NŠK opravilo dodaten pozitiven korak. Obstaja namreč resna možnost, da bi lahko v tem osrednjem kulturnem središču razpolagali z veliko večjimi prostori od sedanjih. Gre za dosežek, ki smo si ga vsi želeli, saj bi pomenil postopno uresničevanje duha in črke zaščitnega zakona.

Prav tako se moramo vodstvu NŠK zahvaliti, da bomo januarja meseca uradno odprli prostore Trgovskega doma v Gorici, kjer bodo zaživele pomembne dejavnosti, ki gredo v smer večkulturnosti in sožitja med prebivalci in organizacijami čezmejnega območja. Tudi goriška podružnica NŠK, knjižnica Damir Feigel, se bo lahko po potrebnem času obnove dodatnih prostorov v celoti preselila v Fabianijev Trgovski dom, v strogem osrčju Gorice, z velikimi izložbami na sam Verdijev korzo.

Sam občni zbor je potekal v lepo obnovljeni dvorani, ki jo je vodstvo uredilo, zato da bo vabljava in čim bolj funkcionalna za številne obiskovalce.

Posebej pa je treba poudariti dejstvo, da je sedanje vodstvo udejanjilo načrte na podlagi smernic zadnjega občnega zbora in da se je kar se da redno soočalo s krovnicima zvezama, v potrditev dejstva, da je NŠK povsem skupna organizacija.

O vsem tem bi se lahko pogovarjali (in se veselili doseženih uspehov), če ne bi bila predsednica prisiljena prekiniti redni potek občnega zbora. Zares škoda!

Rudi Pavšič, predsednik SKGZ

ODPRTA TRIBUNA

Za uveljavljanje pravnega reda je potrebno samo znanje

Predsednik SSO Drago Štoka v zadnjem intervjuju ob mojem imenu ponovno netaktno, in seveda tudi nestrateško, širi zmotno prepričanje, ki nudi rojakom izgovor, da ne sodelujejo pri reševanju ugleda države, katere državljani so. »Kot prvo, nismo vsi tako pogumni, da bi na vsakem koraku dokazovali svojo pripadnost«. Prvič, ne gre za dokazovanje svoje pripadnosti, drugič za uveljavljanje državnega in mednarodnega pravnega reda ni potreben pogum, temveč znanje. Ne vem, če za pogum obstajajo kake tablete, za znanje pa je potrebno samo učenje, ki ga zmore vsaj 85% prebivalstva. Družbeno politično društvo Edinost je že pred nesrečnim zakonom priredilo več tečajev za uveljavljanje že priznanih pravic, tik pred odobritvijo zakona pa je Krožek Premik organiziral »Tečaj preživetja za Slovence v Italiji« in objavil vsebino tečaja v knjižici »Po pravici povedano ...«. Še vedno sem pripravljen brezplačno predavati o tem, kako lahko uveljavljamo državni in mednarodni pravni red in s tem dvigamo ugled nesrečne države, o kateri je univerzitetni profesor Carlo Dionisotti (1908-1998) leta 1994 rekel: »Il nostro è un Paese tradizionalmente disonesto. La fama che abbiamo all'estero è di ladruncoli e di imbroglioni, di gente senza parola«. In potem je dodal: »Dobbiamo sapere che anche se siamo onesti, siamo politicamente corresponsabili di un Paese che nell'insieme, nella sua tradizione, non è molto onesto«. Če smo do zakona zahtevali, da spoštujemo naše pravice, po zakonu skrbimo, da se spoštujeta državni in mednarodni pravni red. Opravljamo isto funkcijo kot sodstvo in orožniki. Poveljnik orožniške postaje na Vrdeli mi je že pred zakonom rekel: »Profesor Pahor, mi dobro vemo, da vi zahtevate samo to, kar vam pripada po zakonu«. Zato ne potrebujem poguma, temveč samo znanje, ki sem ga vedno pripravljen posredovati drugim. Če »SSO in SKGZ menita, »da moramo tem ljudem [Italijanom] nuditi servise, da se lahko naučijo slovenščine«, sta na povsem zgrešeni poti. Po ustavnem zakonu št. 1 z dne 10.11.1971 je dolžnost države, da zagotovi pripadnikom italijanskega naroda pouk manjšinskega jezika. Člen 19 deželnega statuta določa: »Nelle scuole elementari, con inizio dalla seconda o terza classe, secondo quanto sarà stabilito dalla legge provinciale su proposta vincolante del gruppo linguistico interessato, e in quelle secondarie è obbligatorio l'insegnamento della seconda lingua, che è impartito da docenti per i quali tale lingua è quella materna«. Pokrajinski zakon št. 64 z dne 13. decembra 1978 je določil učni načrt obveznega poučevanja nemškega jezika v vseh šolah z italijanskim učnim jezikom na Južnem Tirolskem.

Meni ni bilo treba čakati, da je 10. oktobra 2001 predsednik republike Carlo Azeglio Ciampi v Pu-lju povedal: »Esiste ormai un 'modello europeo di convivenza' fra i gruppi linguistici diversi nello spirito che anima la costruzione di un'Europa di fratellanza e di pace«. Zato sem že leta 1977 zapisal v peticiji deželnega odseka Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur (AIDCM), katere predložitev je bila objavljena v poslanski zbornici 22. septembra 1977: »Nelle scuole con lingua d'insegnamento italiana situate nel territorio abitato dalla minoranza slovena è obbligatorio l'insegnamento della lingua e cultura slovena«. Ta peticija je bila tako vseč poslanki Liste za Trst Aurelii Benico Gruber, da jo je uporabila za predlog ustavnega zakona št. 1884, ki ga je predložila 15. julija 1980. Res je sprejela samo fakultativen pouk slovenskega jezika, kakor je tudi res, da je 23. aprila 1982 umaknila ta zakonski predlog. Izvirno besedilo peticije je nato predložil 22. februarja 1984 kot predlog ustavnega zakona št. 1332 poslanec Roberto Ciciomessere. Stranki, ki sta takrat snubili slovenske volilce s predlogi zaščitnega zakona, nista podprli teh dveh osnutkov zakona. Zdi se mi kratkovidno stališče, da bi nobeno naše društvo ne pristalo na to, da se del sredstev odščitne za ustanovitev pravne službe. Če krovni organizaciji nista sposobni prepričati svojih članic, da ima za vse koristna ustanova prednost pred posameznimi društvi, je zelo zaskrbljujoče ob stalnem govoričenju o prioritetah. Poleg tega se mi zdi tako ravnanje dokaz, da krovni organizaciji nimata pojma o tem, da je 6. člen odloka predsednika republike št. 574 z dne 15. julija 1988 predvidel ustanovitev javne pravno-upravne terminološke komisije, ki skrbi za ustrezne nemške izraze za vse italijanske pravne in upravne pojme. Med pripravo zaščitnega zakona in tudi po objavi zakona št. 38 z dne 23. februarja 2001 nisem zasledil zahteve po taki terminološki komisiji. Dosežke južnotirolske terminološke komisije je mogoče videti na spletu (TERKOM - Rete civica dell'Alto Adige). »Štvari se spremenjajo in moramo dati čas«, je rekel predsednik SSO. Ker se položaj slovenskega jezika očitno in priznано slabša, se nikakor ne morem strinjati s takim modrovanjem. Globoko sem namreč prepričan, da je skrajni čas, da krovni organizaciji, ki si lastita predstavništvo slovenske narodne skupnosti v Italijanski republiki, pogleda preko plota svojih vrtičkov in odločno nastopita, da se »modello europeo di convivenza« uveljavi tudi na naselitvenem ozemlju slovenske jezikovne in narodne manjšine. Če bosta kaj dosegli, bomo lahko začeli dvomiti v utemeljenost izreka Carla Dionisottija, če ne bosta dosegli nič, pa bodo Dionisottijeve besede dosegle potrditev tudi po krivdi slovenskih krovnih organizacij.

Samo Pahor

Prej do novice na naši spletni strani

www.primorski.eu

PISMO SINDIKALNEGA PREDSTAVNIŠTVA NOVINARK IN NOVINARJEV PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Dragi Božiček, dragi Jezušček ...

Dragi Božiček, dragi Jezušček, kot vidva, ki vse vidita, dobro vesta, sobivamo v uredništvu Primorskega dnevnika različno misleči, čuteči in verujoči. Naše želje in tudi problemi pa so popolnoma isti, zato smo se letos odločili za eno samo, skupno pisemce. Leto, ki se izteka, je bilo tudi za novinarke in novinarje Primorskega dnevnika zahtevno. Nočemo se pritoževati: dobro vemo, da se je ogromno ljudi znašlo v hujši situaciji in da živimo v času, ko moramo biti srečni, ker lahko hodimo v plačano službo. Ampak dejstvo je, da časopis ustvarjamo v skoraj nemogočih pogojih.

Kot posledica solidarnostne pogodbe, zaradi katere moramo vsak mesec preživeti sedem dni doma, sta naši uredništvi v Gorici in Trstu pol prazni. Časopis, ki ga je še pred dvema letoma vsak dan ustvarjalo od 13 do 15 novinarjev, piše danes le 6, 8, v najboljšem (zelo redkem) primeru 10 ljudi. Kot si lahko predstavljata, je tako nemogoče slediti vsemu, kar se dogaja okrog nas. Nemogoče je karkoli načrtovati, se v teme poglabljati, stremeti k multimedijemsku razvoju, si postavljati ambiciozne cilje. Verje-

mita, delati v takih pogojih je posebno za mlade kolege, ki so po naravi polni energije in načrtov, prava frustracija.

Prepričani smo, da je vama popolnoma jasno, da tako ne gre. Bi bila tako prijazna, da bi podobno jasnovidnost podarila tudi našim upraviteljem in politični javnosti, da z negotovim in nezadostnim financiranjem pogojuje naš obstoj? Spotoma bi lahko pod njihovo božično jelko položila tudi boljše poznavanje našega uredništva? Za primer, ko bi upravitelji hoteli dodatno podaljšati ali zaostriti solidarnostno pogodbo, pa jim, lepo prosimo, podarita še kupon »en dan v uredništvu«, da se na lastne oči prepričajo, kako in v kakšnih razmerah delamo. Mimogrede bodo, upamo, tudi ugotovili, koliko pozitivnih sil smo pripravljeni vložiti v kvaliteten časopis, v katerem bi se prepoznavala vsa naša skupnost.

Primož Trubar je pravil: Stati inu obstati. Če hočemo obstati kot skupnost in ne kot množica posameznikov ter se še dalje ponašati s tem, da smo ena od dveh manjšin v Italiji, ki izdajata dnevnik v materinem jeziku, potem potrebuje-

mo tudi vizijo, kakšen naj bo Primorski dnevnik. Ali časopis danes ustreza potrebam manjšine? Ustrezata tudi tistim, ki se ne prepoznavajo v manjšinski organiziranosti? Je še smiselno razmišljati izključno v optiki manjšinskega dnevnika? Kako lahko vsemcem ponudimo čim bolj sodobne in zanimive vsebine? Kako lahko razširimo njihove kroge? Kako jim lahko s svojim pisanjem koristimo? Kako naj se približamo najstnikom, mladim družinam, novim članom naše skupnosti? So časi zreli za nekatere (vsaj spletne) vsebine v italijanskem jeziku, za redno sodelovanje z ostalimi manjšinskimi, obmejnimi in osrednjeslovenskimi mediji? To so samo nekatere vprašanja, ki se nam rojevajo v glavah, ko nam možgani ne pregorijo med vsakodnevnim delom v uredništvu. Prepričani smo namreč, da krizni časi, kakršni so današnji, ne zahtevajo samo soočanja s praznimi blagajnami, ampak tudi iskanje alternativnih, novih poti.

Zato vaju, draga B&J, prosimo, da novinarjem, upraviteljem, našim političnim sogovornikom v Italiji in Sloveniji podarita priročnik, v ka-

terem bomo našli navdih za odgovore na ta vprašanja. Predvsem pa lep zavojček zavedanja, da je že skrajni čas, da se začnemo vsi skupaj soočati s sedanjostjo in prihodnostjo Primorskega dnevnika. Tiste, ki skušajo samo ohraniti status quo, bo kriza pustila daleč za sabo. V upanju, da bosta presodila, da so naše želje upravičene in uresničljive, vaju prav lepo pozdravljamo in vama želimo vesel božič in lepih novic polno leto 2014! Prosimo vaju, da voščilo ponesete tudi med naše bralce, zaradi katerih želimo tudi v prihodnje stati in obstati.

Božični pozdrav,

**sindikalno predstavništvo
novinark in novinarjev Primorskega dnevnika
iz Gorice in Trsta**

P.S. Še eno prošnjo imamo: priskočita, prosim, na pomoč tudi našim zunanjim sodelavcem, ki morajo na honorarje čakati več dolgih mesecev. Bodita radodarna in vsaj vidva nagradita njihovo potrpežljivost in zvestobo.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

Torek, 24. decembra 2013

5

Primorski
dnevnik

TRST - Tiskovna konferenca župana Roberta Cosolinija ob zaključku leta

Kriza: »Trst je v primerjavi z drugimi manj prizadet«

Občinska uprava je po županovi oceni kljub težavam zelo dobro delala

V avditoriju muzeja Revoltella je včeraj potekala tiskovna konferenca Občine Trst, ki v tem obdobju že tradicionalno pripravlja poročilo za iztekajoče se leto. Župan Roberto Cosolini je ob prisotnosti vseh občinskih odbornikov predstavil opravljeno delo te uprave in zavrnil očitke tistih, ki so dvomili v uspešnost programske koalicije.

Župan je tiskovno konferenco začel s trendom negotovosti, ki je bil v iztekajočem se letu prisoten na vseh področjih. Ob tem je spomnil, kaj vse je s seboj prinesla gospodarska kriza in dodal, da je v celotni situaciji spodbuden podatek, da je bil Trst v primerjavi z drugimi mesti manj prizadet. Župan je prepričan, da ima Trst zelo dobre možnosti za zagotovitev dobrih pogojev za razvoj turizma, znanosti, pristaniške dejavnosti in drugih panog. Ob tem je tudi spomnil, da je uprava zelo dobro delala na prometnem in regulacijskem načrtu. Pozitiven trend je ta občinska uprava zabeležila tudi na vzgojno-izobraževalnem področju, saj so povečali število razpoložljivih mest v jaslih.

Čisto drugačna pa je slika na področju gradbeništva, kjer Občina za-

Županova glasnica
Eugenia Fenzi,
Roberto Cosolini in
podžupanja
Fabiana Martini

DAMJAN

radi omejujočega pakta stabilnosti ni mogla začeti novih javnih del. Župan je nato nekaj besed spregovoril tudi o okrepljeni železniški povezavi z nekaterimi mesti, izpostavil pa je predvsem novo železniško povezavo med Trstom in Milanom, ki bo vsem poslovnem omogočila, da svoje posle opravijo v enem dnevu. Na gospodarskem področju je župan omenil še uspešno združitev podjetja Acegas in

družbe Hera, kar je imelo pozitiven učinek tudi na lokalno ekonomijo.

Seveda pa leto 2013 ni bilo uspešno na vseh področjih. Župan je omenil rdečo luč, ki jo je dobilo staro pristanišče, ki po županovem mnenju še naprej predstavlja potencialno in atraktivno točko za gospodarske investicije, s katerimi bi poskrbeli za urbano regeneracijo. V svojem poročilu se je župan ustavil tudi

pri kulturi. Po njegovem prepričanju je za nami uspešno leto. Izpostavil je predvsem sanacijo dveh gledaliških hiš; Operne hiše Verdi in Stalnega gledališča FJK. Iztekajoče se leto je bilo tudi leto, v katerem so uspešno izbrali sedež filmskega festivala in leto dveh uspešnih razstav.

In kaj si Občina obeta od leta 2014? Župan Cosolini je spomnil, da bo prihajajoče leto zelo pomembno za turizem, izpostavil pa je tudi dogodke, ki bodo bržkone privabili veliko obiskovalcev. Poleg tradicionalnih prireditev Bavisela in Barcolana je Cosolini izpostavil Evropski karneval, prireditev ob stoletnici začetka prve svetovne vojne ter odprtje Mestnega muzeja Diego De Henriquez (2. maja). Omenil je tudi glasbene dogodke, še posebej koncert zasedbe Pearl Jam in Ljubljanski festival. Ni pozabil omeniti prometnega načrta, ki ga bodo prihodnje leto začeli uresničevati. Z zadovoljstvom pa je omenil tudi obnovo dela na sedežu družbe Allianz (naložba je vredna 40 milijon evrov) in projekt Academy Generali, ki bo v Trstu vzpostavil izobraževalni pol za bodoče menedžerje.

Med načrte in izzive za prihajajoče leto je Roberto Cosolini uvrstil tudi poskuse, da bi vzpostavili sistem trajnostnega razvoja in sistem pametnega mesta. Glede dejavnosti Občine upa in pričakuje, da bodo vse projekte, ki so si jih zastavili, uspešno nadaljevali in zaključili. Med želje pa je župan vključil tudi to, da bi bil pakt stabilnosti prihodnje leto manj omejujoč in da bi Občina lahko lažje zadihala vsaj pri javnih delih, ki so nujno potrebna v vrtcih, šolah in re-creatorijih.

Ob koncu poročila, v katerem je župan nazorno predstavil opravljeno delo v letu 2013 in spregovoril o načrtih, izzivih in željah za prihajajoče leto 2014, je Cosolini vsem skupaj zaželel predvsem zdravja in upanja, da se bo ta kriza, v kateri se trenutno nahajamo, čim prej končala. Župan je repliciral in obsodil provokacijo Giulia Camberja, češ da se ta uprava mora končno zbuditi. Božičku je Cosolini naročil, naj še naprej omogoči počitek tistim, ki so dolga leta skrbeli za gospodarsko stagnacijo Trsta, počitek pa je zaželel tudi tistim, ki so v času svoje vladavine zamudili številne gospodarske priložnosti (sč)

Slovenske polnočnice na Tržaškem

Tudi slovenski verniki na Tržaškem se bodo drevi oz. opolnoči zbrali v svojih cerkvah pri tradicionalnih polnočnih mašah, s katerimi se bo začelo božično praznovanje. Kot prvi se bodo ob 20. uri pri maši zbrali slovenski verniki pri Novem sv. Antonu, medtem ko bodo ob 22. uri maše v Šklednju, Rojanu, Bojuncu, Ricmanjih, pri Korošcih in na Kontovelu, ob 22.15 pa pri Sv. Jakobu. Edina slovenska polnočnica v tržaških mestnih in predmestnih predelih, ki se bo dejansko začela opolnoči, bo tista v stari cerkvi pri Sv. Ivanu. Opolnoči bodo tudi maše v ostalih župnijskih cerkvah na Krasu in v Bregu. Tudi letos bo Radio Trst A v živo prenašal eno od polnočnic: tokrat bodo tisti, ki ne bodo mogli fizično k maši, lahko prisluhnili polnočnici iz cerkve sv. Jerneja na Opčinah.

Danes na TV Koper oddaja S-prehodi

V oddaji S-prehodi smo že večkrat obravnavali položaj mladih na čezmejnem območju, pogosto pa smo to počeli kar brez njih. Zaradi tega bodo zadnji dve oddaji v letu 2013 soustvarile ravno najmlajše generacije, ki bodo z nami delili svoja razmišljanja in želje za prihodnost. Prva na vrsti bosta aktivna srednješolca Nada Tavčar in Artur Steffè. Prva je doma iz Devina, obiskuje Licej Franceta Prešerna v Trstu, aktivna pa je tudi v različnih društvih in organizacijah tako na Tržaškem kot na Goriškem. Artur Steffè pa je dijak Gimnazije Koper, aktiven športnik in predsednik Koprške dijaške sekcije, kjer skrbi za organizacijo obšolskih dejavnosti za dijake. V oddaji Mladi S-prehodi bo Mitja Tretjak ugotavljal, če in koliko se mladi na čezmejnem območju poznajo in mogoče srečujejo, kaj jih združuje in v čem se razlikujejo. Oddaja bo na sporedu v torek, 24. decembra, ob 18. uri na TV Koper.

Božična vigilija na Radiu Trst A

Božična vigilija bomo danes na Radiu Trst A lahko preživeli v družbi radijske oddaje Božič je tu. V oddaji bodo nastopili dijaki tržaških nižjih srednjih šol, ki bodo povedali, kako praznujejo pripadniki drugih veroizpovedi; slišali bomo, kako se praznuje katoliški božič in kako ga praznujejo pravoslavni kristjani ter kako druge nekrščanske veroizpovedi beležijo svoje najpomembnejše praznike. Prve-mu delu oddaje bo sledil igrani del z mladinsko igro Zvezdni cekinčki, ki jo je po motivu bratov Grimm napisala in režirala Lučka Susi. Oddaja Božič je tu, ki jo je v režiji Nadie Roncelli pripravil Radijski doer, bo na sporedu danes ob 19.25, ponovili jo jutri, na božični dan, ob 11. uri na valovih Radia Trst A.

Pri Šemcu v Prečniku razstava Velikonje

Umetnost in zlahtna kapljica sta uspešen binom. V osmici pri Šemcu v Prečniku bodo v petek, 27. decembra, odprli likovno razstavo umetnice Mihaele Velikonja, doma iz Saleža, rojene pa v Lokah na Goriškem. Mihaela Velikonja, ki riše in razstavlja vse od leta 1973, najraje ustvarja na steklu in lesu (ikonografija), z akvareli in tempera barvami. Tema, ki jo najraje upodablja, je življenje na vasi. Umetnico bo ob 19. uri pri Šemčevih predstavila predsednica šempoljskega SKD Vigred Ele-na Legiša.

SKAVTI - Nedeljska izmenjava Betlehemske luči

Štiristo odraslih skavtov iz štirih držav v znamenju miru

Skavti iz štirih držav so na Velikem trgu oblikovali velik obroč

FOTO DAMJAN

Zgled miru mora priti od spodaj, od skupnosti. V to so prepričani skavti iz Italije, Slovenije, Hrvaške in Avstrije, ki so se v nedeljo zbrali v Trstu ob priložnosti izmenjave luči miru iz Betlehema v okviru pobude bratovščine Alpe Adria Scout, ki že dvanajst let v imenu betlehemske lučke združuje skavte z območja Alpe-Jadran. Pobudo je priredilo združenje italijanskih odraslih katoliških skavtov Masci ob sodelovanju Občine Trst in turistične ustanove Turismo FVG, pa tudi z doprinosom drugih skavtskih organizacij. Tako je pri dogodku sodelovalo tudi lepo število slovenskih odraslih

skavtov tako iz Slovenije, kjer deluje Zveza bratovščin odraslih katoliških skavtov in skavtinj (ZBOKSS), kot tistih, ki delujejo v okviru Slovenske zamejske skavtske organizacije (SZSO).

Ob tej priložnosti se je v dopoldanskih urah na Velikem trgu zbralo okoli štiristo odraslih skavtov iz omenjenih držav, ki so prebrali poslanico miru v štirih jezikih - italijanščini, slovenščini, hrvaščini in nemščini, oblikovali velik obroč miru ter izročili betlehemske luči tudi prisotnim predstavnikom krajevnih oblasti in uprav, med katerimi naj omenimo prefektinjo Francesco Adelaide Garufi, trža-

ško podžupanjo Fabiano Martini, podpredsednika deželne sveta Igorja Gabrovca in svetnika Franca Codego, pokrajinsko svetnico Mario Monteleone, tržaškega občinskega svetnika Igorja Švaba in druge.

Sodelujoči skavti, ki so se pred tem udeležili tudi večjezičnega odkrivanja znamenitosti Trsta, so si luč miru izmenjali tudi pri štirijezični popoldanski maši v cerkvi sv. Marije Velike, ki jo je daroval tržaški nadškof msgr. Giampaolo Crepaldi, ki je v pridigi še posebej poudaril vlogo in pomen skavtskega gibanja pri oblikovanju mladega človeka.

DRŽAVNO TOŽILSTVO - Tiskovna konferenca javnega tožilca Federica Frezze

Železarna: 15 milijonov za zmanjšanje emisij

Levo: javni tožilec Federico Frezza. Desno: pogled na škedenjsko železarno

Za zmanjšanje škodljivih oziroma strupenih emisij iz škedenjske železarne je potrebna naložba 15 milijonov evrov. Skoraj polovico denarja bo treba vložiti v koksarno, ki bo morala tudi upošasniti proizvodnjo, tretjina denarja pa mora biti namenjena za tlakovanje celotnega območja tovarne.

Železarna bo le tako lahko nadaljevala s proizvodnjo, ker bo drugače še naprej kršila zakonodajo glede zaščite okolja. Tega se morajo zavedati vsi, od občanov do podjetnika, ki bo morebiti prevzel dejavnost. Še predvsem pa mora to upoštevati deželna uprava, ki bo v kratkem izdala novo okoljsko dovoljenje (AIA), kot je za to pred časom že zaprosila družba Lucchini.

Skratka, brez omenjenih in še drugih ukrepov bo nad železarno visel Damoklejev meč zaplembe, je izšlo s tiskovne konference državnega tožilca Federica Frezze, ki je bila večeraj dopoldne na tržaškem sodišču. To je bilo v bistvu drugo srečanje z novinarji, odkar je Frezza 17. avgusta začel novo preiskavo glede emisij strupenih snovi in zračnega onesnaževanja na območju Škedenja. Preiskavo in naknadne korake je predstavil konec novembra, ko je tudi obelodanil izsledke epidemiološke raziskave ter objavil podatke o delavcih železarne, ki so v preteklosti zboleli za rakom na pljučih oziroma rakom na mehurju. Njihovo število, so dokazali, je bilo za 39 oz. 27 odstotkov večje v primerjavi s prebivalstvom.

Preiskava temelji na treh točkah. Poleg epidemiološke raziskave je Frezza imenoval svetovalec Pierluigi Barbirija s tržaške univerze, ki je zadolžen za analizo emisij iz koksarne in zračnega onesnaževanja, ter docenta na tržaški univerzi Micheleja Boscola (ta je z njim že sodeloval šest let nazaj, ko je tožilstvo zasloilo železarno), ki mora ugotoviti razloge za emisije in nepravilnosti v tovarni ter predlagati rešitve.

Na včerajšnjem srečanju je Frezza predstavil ukrepe, ki jih je zdaj predlagal svetovalec Boscola za zmanjšanje koncentracije benzolov, prašnih delcev in drugi strupenih snovi v zraku. Opravljena študija predpostavlja poleg omenjenih vrst drugih ukrepov za zmanjšanje onesnaževanja, brez katerih ni mogoče upoštevati zakonodaje. Dokument so posredovali tudi deželni odborniki za okolje Sari Vito, je poudaril Frezza. Boscolovo delo vsekakor zadeva, kot rečeno, izključno zračno onesnaževanje. Navedena vsota 15 milijonov (točneje 14,49 milijona) evrov je torej le del potrebne naložbe, je dodal Frezza, ker je med drugim še vedno odprto vprašanje strupenih odpadkov ter onesnaževanja tal oziroma morske vode.

A.G.

ARHIV

SVETA ANA - V zadnjem nadstropju stavbe v Ul. Smareglia št. 5

Gasilci pravočasno pogasili požar v dnevni sobi

V tretjem (in zadnjem) nadstropju stanovanjskega bloka v Ulici Smareglia 5, na območju Svete Ane, je včeraj popoldne izbruhnil požar. V stanovanju ni bilo nikogar in še sreča, da sta soseda pravočasno opazila dim ter poklicala gasilce. Pripravili sta se dve gasilski ekipi, ki sta okrog 18. ure brez večjih težav pogasili požar (*foto Damjan*). Na prizorišču je bila tudi avtolestev, pa še rešilec službe 118. Soseda sta morala na pregled v bolnišnico zaradi blage zastrupitve z dimom, prizadeto stanovanje pa ni uporabno. Stene in strop so črne od saj, gasilci pa so razložili, da je požar izbruhnil v dnevni sobi. Kako je do tega prišlo, sinoči nam niso mogli potrditi, v podobnih primerih je najpogostejši vzrok požara kratek stik. (af)

ULICA BRIGATA CASEALE - Več nesreč

Na spolzkem vozišču čelno trčenje s tovornjakom

Na mokrih tržaških cestah se je včeraj pripetilo več v glavnem manjših prometnih nesreč, ki sta jim botrovala slaba vidljivost in predvsem neprimerna hitrost. Do najbolj slikovite nesreče je prišlo okrog 11. ure na Ulici Brigata Casale, kjer sta čelno trčila avtomobil in tovornjak (*foto Damjan*). Lažje poškodovanega voznika tovornjaka so iz vozila previdno potegnili gasilci, ki so tudi preprečili izbruh požara. Avtomobilistka se je udarila v glavo, tudi v njenem primeru pa menda ni bilo hujših posledic. Promet je bil oviran, na Ulici Brigata Casale je bila to že tretja nesreča v enem dopoldnevu.

Po 13. uri pa je družba Anas sporočila, da je začasno zaprta za promet hitra cesta od Ulice Caboto do naslednjega izvoza, ker se je prevrnilo vozilo. Okrog 15. ure so zaporo umaknili.

FERNETIČI - Na avtocestnem priključku

V nedeljo ponoči gorel avtobus

V nedeljo malo pred 23. uro je na avtocestnem priključku na Krasu izbruhnil požar na avtobusu. Avtobus je bil na poti proti Trstu oziroma meji pri Škofijah, približno kilometer pred izvozom Fernetiči pa je voznik zasilno ustavil vozilo na desnem pasu. Potniki so zapustili avtobus, iz katerega se je kadilo, šofer pa je poklical pomoč. Kmalu so bili na prizorišču openski gasilci, ki so pomagali potnikom in pogasili požar, k sreči ni bilo poškodovanih. Zaradi nesreče in čiščenja cestišča je nastal prometni zastoj, prometna policija je začasno zaprla odsek in preusmerila promet na izvoz pri Proseku.

Ob meji aretaciji, štiri ovadbe in pribežniki

Konec tedna so tržaški mejni policisti aretirali 2 osebi, podali 4 ovadbe na prostosti ter ustavili 10 pribežnikov. V nedeljo popoldne so pri Fernetičih aretirali romunska državljana. 23-letni M. S. je policistom med kontrolo pred izstopom iz Italije pokazal ponarejeni osebno izkaznico in vozniško dovoljenje. Oblasti so mu bile iz varnostnih razlogov prepovedale vstopiti v Italijo. Sopotnici, 29-letni S. R. T., so prav tako odvzeli prostost, ker mora prestati eno leto zapora zaradi ropa v Bergamu.

Na Krasu so mejni policisti v dveh akcijah ustavili deset migrantov. Stari so od 15 do 38 let, prihajajo pa iz Eritreje, Somalije, Gambije in Slonokoščene obale. Dva sta zaprosila za politični azil. Pri Rabujezu pa so policisti ovdili mlada slovenska državljana, 22-letnega A. F. in 21-letnega Z. L. Pri sebi sta imela nekaj gramov prepovedane droge, in sicer amfetamina vrste speed. V avtu sta sedela s skupino vrstnikov. Policisti pa so pri Fernetičih ovdili še 46-letnega italijanskega državljana N. P. C., ki je imel v avtomobilu ponarejeno zavarovalniško potrdilo.

Kaos na nabrežju

Sinoči je bil promet na tržaškem mestnem nabrežju zelo obremenjen, težave sta povzročala tako poskusna prometna zavora v ulicah središča (rajonski svetniki desne sredine in del trgovcev se močno pri- tožujejo) kot hitro zaporedje nesreč. Okrog 17.20 se je dostavno vozilo blizu pomorske postaje dotaknilo ženske na prehodu za pešce, le-ta pa je po navedbah občinske policije izgubila ravnotežje in padla. Poškodovala se je, potrebna je bila intervencija službe 118 in rešilec je poškodovanko prepeljal v katinarsko bolnišnico. Promet se je še bolj zgo- stil in ustavil (vrste so segle do Ro- jana), ko sta na nabrežju pri Ulici Geppa trčili vozili, ki sta naposled za- sedli dva vozna pasova.

Davek Tares v Miljah

Pred nekaj dnevi je tudi miljska občina začela pošiljati obrazce za plačilo tretjega in četrtega obroka davka na odvažanje odpadkov Tares. Rok za plačilo tretjega obroka bo zapadel 27. decembra. Pojasnila in dodatne in- formacije so na voljo v uradih centra Millo na Trgu Republike 4 oz. na sple- tni strani www.comune.muggia.ts.it.

Miklavž na motorju

Miklavži na motorju so lahko letos malčke v sprejemnem centru Luchetta, Ota, D'Angelo, Hrovatin bogato obdarili. Pri pobudi, ki se je začela leta 1999, sodelujejo pripadniki sil javnega reda, ki ob prazniku pri- ljubljene svetnika sv. Miklavža na motorju obdarijo otroke v zavetiščih. Letos so na običajni nabirki med po- licisti in na turnirju v malem nogo- metu - memorial Sergio Stern zbrali skoraj 29 tisoč evrov.

Oporni masterclass

Dom glasbe (Ul. Capitelli 3) bo od 31. januarja do 2. februarja gostil mednarodni masterclass opernega petja. Predavanja bo vodila priznana sopranistka Daniela Mazzucato, ki bo mladim udeležencem predstavila svo- jo izkušnjo in jim zaupala marsikate- ri tehnični trik za nastopanje in mu- zikalno kakovost. Interesenti se la- hko prijavijo do 15. januarja na sede- žu Doma glasbe (040/307309 oz. in- fo@scuoladimusica55.it); na razpola- go pa je le 12 mest.

SALAAM OTROCI OLJKE - Umetniški večer v Zgoniku

Drobec ustvarjalnosti, topla misel in podpora beguncem

Izkupiček dobrodelnega koncerta, ki ga je osnovala predsednica tržaškega Salaama Odinea Zuppin, je šel palestinsko-libanonskemu združenju Beit Atfal Assomoud

DAMJAN

SALAAM OTROCI OLJKE
Umetniški večer v Zgoniku Drobec ustvarjalnosti, topla misel in majhna gmodna podpora sirskim beguncem Odinea Zuppin pripravila večer, izkupiček katerega je šel palestinsko-libanonskemu združenju Assomoud

Tvoj dom je tam, kjer se počutiš doma. Tvoj dom je tisti, ki si ga ustvariš. Tvoj dom je tisti, v katerega se vračaš. Tvoj dom je tam, kjer največ in najbolje živiš, se pravi lahko je tudi oder. Tako so gostje sobotnega Umetniškega večera v zgoniškem večnamenskem centru odgovarjali na vprašanja povezovalcev večera, Lare Komar in Massimiliana Borghesija. Pobuda, ki jo je pripravil tržaški odbor združenja Salaam – otroci oljke, je bila namreč namenjena tistim, ki so svoj dom izgubili in ki platneno streho nad glavo, pod katero so se zatekli, težko rečejo dom. Izkupiček dobrodelnega koncerta, ki ga je osnovala predsednica tržaškega Salaama Odinea Zuppin, je namreč šel palestinsko-libanonskemu združenju Beit Atfal Assomoud.

Po več desetletnem delu v palestinskih begunskih taboriščih v Libanonu združenje trenutno skuša reševati stisko številnih sirskih družin, ki bežijo pred vojno v njihovi državi. Takšne pobude seveda ni mogoče izpeljati brez pomoči sponzorjev. Sobotni večer v Zgoniku so podprli: kmečki turizem Milič, kmetije Lupinc, Škerk in B. Zidarich, Vina Koper, podjetje Il Carpino, restavraciji Brič in Muha, slaščičarni Ota in Cotič, banka BCC iz Manzana, cvetličarna German fiori; gostovanje v večnamenski dvorani sta omogočili krajevni društvi, AŠK Kras in KD Rdeča zvezda, pokrovitelji večera pa so bile Občine Trst, Zgonik in Sežana ter Pokrajina Trst.

Sobotni solidarnostni večer pa so v prvi vrsti omogočili in sooblikovali ustvarjalci, ki se izražajo na raznih področjih. Sobotni program je bil bogat (trajal je dobre tri ure), predvsem pa pester in kakovosten. Začetek in zaključek sta bila v palestinskem duhu:

Mahmud al Katib, Palestinec, rojen v Jordaniji, ki zadnja leta živi v Mariboru, je uvedel večer z molitvijo, zaključil pa ga je v glasbi in plesu, pri čemer so mu pomagali člani kluba Rozana iz Maribora. Vmes pa je nastopil še s tradicionalnimi arabskimi glasbami. Po molitvi istrska melodije: skupina Vruja, tokrat le v tričlanski zasedbi – Alenka in Marino Kranjac in Gabrijel Križman – je predstavila majhen, vendar privlačen izbor iz večjezične istrske ljudske tradicije. Med mojstri pisane besede je na oder najprej stopil Pino Roveredo, ki je po krajšem razgovoru prebral odlomek svojega teksta Vola l'ucraino. Corrado Rójac, glasbenik, ki je povsem predan harmoniki, je v Zgoniku imel nadvse zanimivo »učno uro« o najstarejši italijanski harmoniki, na dragoceno kopijo katere je tudi zaigral.

Po palestinsko-arabskih zvokih so za mikrofona povabili Božidarja Stanišića, bosanskega pisca, ki že dolgo let živi v furlanskem Zuglianu. In o centru Balducci, ki v tem furlanskem kraju nudi zavetje nosečnicam z njihovimi domovi, je tekla beseda. In kaj je za Stanišića »pravi« dom? To je med drugim kraj, kjer mu je zagotovljena intimna svoboda. Pevka, flautistka, soavtorica tega, kar na odru suvereno izvaja: Tinkara Kovač nedvomno sodi v vrh slovenske glasbene scene, kar je dokazala tudi s sobotnim nastopom, na katerem jo je spremljal kitarist Marko Stropnik. Zelo poznan je tudi

»Kraševac« Aleksander Ipavec, harmonikar, pedagog in skladatelj. Tokrat je vse omenjeno združil, saj ga je pri izvajanju skladb, ki jih je sam napisal ali priredil, spremljal šest članski orkester Accordion 4-8-8-16. Njegove razlage o izbiri imena za orkester so bile nadvse zabavno, pomembno pa je, da ga sestavljajo njegovi bivši gojenci. Goran Vojnović je med najbolj uspešnimi slovenskimi pisatelji, če ne gleda na nagrade – trenutna številka ena. Zanimivo je, da se je uveljavil s »čefursko« zgodbo, z zgodbo o ljudeh, ki so si morali ustvariti nov dom. In so torej marsikje doma. Kot se npr. raztresejo črepinje, ko ti na tla pade kozarec: najprej jih ostane blizu, nekatere pa se porazgubijo daleč proč. Za simpatičen zaključek programa pred živahnim palestinskim plesom je poskrbel Drago Mislej Mef, kantavtor, rojen v Postojni, ki pa že desetletja živi na Obali. S svojo neposrednostjo je v izvajanje vključil tudi gledalce.

Na vabilo organizatorjev se je odzvalo lepo število umetnikov, manj navdušen pa je bil odziv občinstva. Kdor se lepega zgoniškega večera ni mogel udeležiti, pa še vedno lahko prisloži na pomoč organizaciji Salaam oziroma združenju Assomoud: na spletu se lahko seznani z dejavnostjo tržaškega odbora, www.salaams.it, in tam najde tudi vsa navodila, da nakaže sredstva, s katerimi združenje Assomoud blaži težave sirskih beguncev v Siriji. (bip)

ZAVOD STEFAN - Predstavitev publikacij

Dragocena slovarja elektronike in elektrotehnike

Z leve: Carlo Mucci, Boris Artač in Marjan Jevnikar na predstavitvi

FOTO DAMJAN

Na DIZ Jožefa Stefana so na zadnji dan pouka v letu 2013 gostili nekdanja kolega, elektronska inženirja prof. Carla Muccija in prof. Marjana Jevnikarja. Srečanje je bilo namenjeno vsem dijakom elektronskega in dijakom zadnjega letnika mehanskega in kemijsko-biološkega oddelka.

Inž. Mucci je dijakom predstavil slovensko-italijanski slovar elektronike, elektrotehnike in informatike, ki ga je leta 2004 pri založbi Mladika izdala Slovenska prosveta v okviru evropskega projekta Interreg 3A Slovenija-Italija. Pri sestavi slovarja so sodelovali še inž. Egon Štoka, profesor na Stefanu, dr. Roberto Sturman in inž. Marjan Jevnikar. Vodja celotnega projekta je bil Ivo Corva. Gre za dragocen terminološki slovar, ki je nastal na pobudo inž. Muccija, ko je sam poučeval elektroniko in elektrotehniko na zavodu Stefan in naletel na težave pri rabi slovenskih strokovnih izrazov.

Na predstavitvi nam je povedal, da si je vedno želel oblikovati slovar, ki bi bil v pomoč profesorjem in dijakom pri poučevanju in učenju strokovnih predmetov. Tako je že leta 1999 začel zbirati potrebno gradivo v okviru letne štipendije za izpopolnjevanje v slovenskem jeziku v Ljubljani ob svetovanju dr. Vojka Gorjanca na FF in pod mentorstvom dr. Marjete Humar, vodje Sekcije za terminološke slovarje Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU v Ljubljani.

Omenjeni slovar je v knjižni obliki in na zgoščenki ob koncu predstavitve prejel v dar vsak dijak. Za to koristno pobudo se iskreno zahvaljujemo založbi Mladika, ki je leta 2010 v razširjeni in predelani izdaji skupaj z Inštitutom za slovenski jezik Frana Ramovša dodatno izdala prenovljeni Slovensko-italijanski in italijansko-slovenski slovar elektronike, elektrotehnike in telekomunikacij, katerega avtorja sta tokrat Carlo Mucci in Marjeta Humar.

Gosta je uvodoma pozdravil g. ravnatelj Primož Strani, ki je dijake spomnil na pomen poznavanja in rabe slovenskega strokovnega jezika pri pouku in v vsakdanjem življenju. Pogovor z gostoma je povezoval prof. Boris Artač.

Inž. Mucci je dijakom orisal dolgo, nelahko pot oblikovanja slovarja in jih povabil, naj tudi sami skrbno rabijo slovenske strokovne izraze, saj je slovenski jezik izredno bogat in razvejan na vseh področjih človeškega delovanja, tudi na področju tehnike in znanosti

B.A.

OPČINE - V okviru decembrskih pobud

Božiček ponovno razveselil male in velike

V okviru pobud, ki jih prireja konzorcij Centro in via in združenje Skupaj na Opčinah, je v nedeljo Božiček ponovno obiskal Opčine in obdaril otroke ob igračno trebenske godbe Viktor Parma, ki je popestrila drugače meglen dan (na sliki Foto Damjan). Omeniti velja, da je pobuda za otroke stekla tudi v petek popoldne v Prosvetnem domu v organizaciji rajon-

skega sveta za Vzhodni Kras. Občinstvo je z dvojezičnim nastopom navdušila čarodejka Karly Ann, otroci pa so bili na koncu deležni sladkega presenečenja.

Naj omenimo, da bo drevi ob 22.45 procesija s postankom pri jaslicah »none Brune«, jutri, na božični dan, pa bo v cerkvi sv. Jerneja ob 18. uri tradicionalni božični koncert.

TV - Slovenski programi

Harmonije božične noči deželne RAI

Letošnja božična noč bo na slovenskih programih RAI prav posebna. Na dan božičnega večera, si bo možno ogledati na tretji mreži deželnega RAI 3 Bis najnovejšo božično glasbeno produkcijo Deželnega sedeža RAI.

Letošnja osrednja božična oddaja bo na sporedu 25. decembra po večernem deželnem televizijskem dnevniku. Pri programskem oddelku deželnega sedeža RAI so umetniško vodstvo televizijske oddaje zaupali tržaškemu glasbeniku Marku Maninu, ki je za ta projekt ustvaril zanimiv scenarij in povabil k sodelovanju veliko število glasbenikov; skupaj z Maninom je v oddaji nastopilo preko osemdeset glasbenikov in pevcev. Televizijsko režijo je podpisala režiserka Tamara Stanese. Stanesejeva je posnela tudi vezni tekst TV oddaje.

Televizijska snemanja so potekala med lanskim in letošnjim letom na različnih lokacijah; najprej v vasi Dolina pri Trstu in v župnijski cerkvi svetega Urha v Dolini. Zatem se je ekipa preselila na Južno Tirolsko, kjer so z glasbeniki snemali na znameniti gorski planoti »Seiser Alm« (Alpe di Siusi), v vasi Völs am Schlern, v gradu Prösel, in v privatnem gradu meranskih grofov v Meranu.

Oddaja nima samo toplega božičnega srednjeevropskega pridiha, ampak je povsem mednarodna oddaja, v kateri so nastopili glasbeniki iz Avstrije, Italije, Južne Tirolske, Slovenije, Hrvaške, Romunije in celo iz Kitajske.

Umetniški vodja Manin je zasnoval oddajo v kateri se prepleta tra-

dicionalna klasična božična glasba v izvedbi simfoničnega orkestra; harmonika ima solistično vlogo s spremljavo simfoničnega orkestra. V drugem delu imamo pa lahko glasbo in zatem še nekaj božičnih melodij v narodnozabavnem glasbenem slogu.

Poleg Marka Manina in simfoničnega orkestra »Vienna« v sestavi mednarodnih glasbenikov pod vodstvom dirigenta maestra Petra Maranza, je Manin povabil k sodelovanju še priznanega slovenskega solo pevcu Ota Pestnerja, operno pevko Tino Debevec, opernega pevcu iz Kitajske Hao Wang, trobilno skupino iz Južne Tirolske »Schenner Jagdhornbläser«, otroška pevska zbor »Slomšek« iz Bazovice pri Trstu in južnotirolski otroški pevski zbor »Völserkinderchor«, pritrkovalsko skupino »Turn« iz Mačkolj in Manin Ensemble, ki ga poleg drugih akademskih glasbenikov sestavljata dva bivša člana legendarnega ansambla bratov Avsenik.

Glasbeni program sestavljajo Händelove, Schubertove, Gruberjeve melodije, del Bachovega božičnega oratorija ter svetovno znane božične melodije iz avstrijske, nemške, slovenske, francoske in angleške glasbene zakladnice.

Za omenjeni različni glasbeni program so bile napisane nove glasbene priredbe za katere sta poskrbela maestro Piero Maranzana in Marko Manin. Nekaj glasbenih priredb je tudi iz pod peresa prof. Roka Goloba in bratov Avsenik.

V četrtek, 26.12. bo praznoval svoj 60. rojstni dan

Bogdan Milič

Iz srca mu čestitamo in voščimo vse najboljše

vsi domači

26.12.2013 naša draga nona

Rada

s Proseka

rojstni dan slavi in 80 poljubčkov ji pošljamo mi vsi. Da bi še vedno čvrsta in zdrava bila, ji želimo iz vsega srca

Aleksander, Ludvik, Martin, Lenard in Viljem

Vsi imamo sanje.

Kdor z njimi samo sanja, vse življenje spi.

Kdor jih v snov spreminja, ustvarja in gradi.

(R. Kerševan)

Tatjana Kobau

Sedmak

je postala psihoterapevtka. Za lep življenjski dosežek ji čestita

vsa njena velika družina

Čestitke

KIMY moja sestra, je včeraj ugasnila štiri svečke na torti, tudi jaz sem ji veselo zaploskal! Rassel.

KIMY! Dva po dva poljubčka prejmi na tvoja lička in ostani pridna lepotička! Tvoji Josette in Mari-sol.

Včeraj dnevnik ni izšel, je pa danes čestitke za KIMY škratek ujel. Besedilo se tako glasi: »Zdrava, ubogljiva, radovedna punčka rasti ti!« To ti krog vseh nonotov, tete in stricev želi!

KIMY! Pesmice prepevaj, riši in barvaj, veselo se smej in se v najinem objemu toplo imej! Mama in tata.

Na Štefanovo praznuje lep okrogli jubilej naš odbornik, tekmovalec in učitelj smučanja BOGDAN MILIČ. Iskrene čestitke mu pošljamo mi vsi in mu želimo, da bi še dolgo zastopal društvene barve! Smučarski klub Devin.

60 svečk bo nono BOGDAN imel in bo z mano eno zapel. Vse najboljše nono, tvoja Kajla.

Darujte za sklad

Bubnič

Magajna

www.primorski.eu/bubnicmagajna/

ŽUPNIJA SV. JERNEJA AP. in MeCPZ SV. JERNEJ – OPČINE v sodelovanju z ZCPZ - Trst

vabita na

BOŽIČNI KONCERT

na Božič,
25. decembra 2013, ob 18. uri
v župnijski cerkvi na Opčinah

Koncert oblikujejo:
OPZ Vesela pomlad
vodi Goran Ruzzier
MIVS Vesela pomlad
vodi Andreja Štucin
MoPZ Tabor
vodi David Žerjal
MoPZ Sv. Jernej
vodi Walter Lo Nigro
MeCPZ Sv. Jernej
vodi Janko Ban

Kino

AMBASCIATORI - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Colpi di fortuna«.

ARISTON - 16.30 »Il paradiso degli orchi«.

CINEMA DEI FABBRI - 16.30 »Spaghetti Story«.

FELLINI - 15.20, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Blue Jasmine«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Philomena«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »I sogni segreti di Walter Mitty«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.15, 18.00, 19.50, 21.30 »Still Life«.

KOPER - PLANET TUŠ - 15.45 »Gremo mi po svoje 2«; 12.30 »Hobit: Smaugova pušča«; 14.15 »Hobit: Smaugova pušča 3D«; 12.10, 13.50, 15.40 »Jelenček Niko 2«; 11.40, 13.30, 15.20 »Jurij in pogumni vitezi«; 11.15, 12.00, 14.45, 15.30 »Ledeno kraljestvo«; 13.20 »Ledeno kraljestvo 3D«; 12.30 »Vesoljski pirat kapitan Harlock«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 15.40, 17.40, 19.40, 21.40 »Disney - Frozen il regno di ghiaccio«; 15.20, 17.05, 18.30, 20.20, 22.15 »Indovina chi viene a Natale«; Dvorana 2: 15.30 »Il segreto di Babbo Natale«; 15.30 »Free Birds - Tacchini in fuga«; Dvorana 3: 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Un fantastico via vai«; Dvorana 4: 17.05, 18.50, 20.30, 22.20 »Moliere in bicicletta«; 16.00, 18.40, 21.30 »Lo Hobbit - La desolazione di Smaug«.

SUPER - 16.00, 21.00 »Ma che bella famiglia!«.

THE SPACE CINEMA - 15.20, 18.30 »Lo Hobbit - La desolazione di Smaug«; 15.40, 17.50, 20.00 »Un fantastico via vai«; 15.20, 17.35, 19.50 »Disney - Frozen il regno di ghiaccio«; 15.10, 17.30, 19.50 »I sogni segreti di Walter Mitty«; 15.40, 17.50, 20.05 »Colpi di fortuna«; 15.30, 17.45, 20.00 »Indovina chi viene a Natale«; 15.30, 17.40, 19.50 »Fuga di cervelli«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 14.30, 16.30, 18.30 »Frozen il regno di ghiaccio«; Dvorana 2: 14.45, 17.45 »Lo Hobbit - La desolazione di Smaug«; Dvorana 3: 20.30 »Un fantastico via vai«; Dvorana 4: 15.15, 17.20, 19.50 »Philomena«; 15.30, 17.40, 20.00 »Colpi di fortuna«; 16.00, 18.00, 20.15 »Indovina chi viene a Natale«.

Izleti

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira silvestrsko-novoletni izlet iz Sežane, na Moravsko v Češki republiko in Dunaj, od 29. decembra, do 1. januarja. Ogledali si bomo znamenitosti s seznama UNESCO (Valtice - Lednice, Brno, Trebič, Telč, Kromeriz, Olomouc, Center Dunaja, Schönbrunn), vinsko klet Valtice, na Moravskem Krasu ogled brezna Macocha in jame Punkva, Austerlitz, bojno polje znamenite Napoleonove bitke itd. Informacije na tel. +386 70407923 ali dusan.pavlica@siol.net.

SKD France Prešeren Boljunc

pod pokroviteljstvom Občine Dolina

vabi na

ŠTEFANOVANJE 2013

v četrtek, 26. decembra

ob 14.30 na Gorici

LUČANJE

ob 18. uri v občinskem gledališču F. Prešeren v Boljuncu

PIREDITEV

Nastopajo:

domača domača dramska skupina, tamburaški ansambel, MoPZ Fantje po latnikom

Vsem vaščanom in članom vesel Božič in srečno 2014

POHOD BREZ MEJA, TE SKUPNE STEZICE... se bo odvijal v nedeljo, 29. decembra. Zbirališče ob 9.30 v prebeneškem parku, začetek pohoda ob 10. uri. Po pohodu skupno srečanje v parku v Prebenegu. Pohod prirejajo vasi Dolina, Mačkolje, Prebeneg, Socerb, Osp in Kastelec.

MLADINSKI DOM BOLJUNEC vabi v ponedeljek, 30. decembra, na ogled jasic v Ljubljano. Odhod avtobusa iz Boljunca ob 14. uri pri gledališču. Po ogledu jasic in stojnik nas bo popestril prihod Dedka Mraza. Večer sklenemo s skupno večerjo. Povratek približno ob 22.30. Program ni naporen in je primeren za družine z otroci. Vpis na tel. 335-8045700 (Albert).

IZLET V ISTRO za letošnje 60-letnike: v nedeljo, 19. januarja, gremo z avtobusom v Rovinj in nato na kosilo v agriturizem. Rojeni leta 1953 vabljeni, da za 1 dan odložite skrb in se skupaj poveselimo. Prijave čim prej na tel. št. 348-5608501 (Divna).

Turistične kmetije

MARIZA ima OSMICO v Ricmanjih do 30.12.2013.

Osmice

OSMICA je odprta pri Piščancih. Silvano Ferluga vabi na domačo kapljico.

OSMICO je v Mavhinjah 58/a odprla družina Pipan-Klarič. Toplo vabljeni! Tel.: 040-2907049.

V LONJERJU je odprl osmico Damjan Glavina. Tel.: 348-843544. Toplo vabljeni.

prej do novice

www.primorski.eu

Super Enalotto

Št. 154

23. decembra 2013

15	43	48	54	55	76	jolly 79
Nagradni sklad						21.122.617,65 €
brez dobitnika s 6 točkami						– €
brez dobitnika s 5+1 točkami						– €
5 dobitnikov s 5 točkami						32.567,73 €
370 dobitnikov s 4 točkami						460,93 €
15.876 dobitnikov s 3 točkami						20,99 €

Superstar

89

Brez dobitnika s 6 točkami	– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	– €
Brez dobitnika s 5 točkami	– €
2 dobitnika s 4 točkami	46.093,00 €
76 dobitnikov s 3 točkami	2.099,00 €
1.331 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
8.562 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
19.323 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

GODBENO DRUŠTVO PROSEK
1904

Božični koncert

26.12.2013
ob 17.00 uri • Športni center Ervatti pri Brišičkih

ODBOR ZA LOČENO UPRAVLJANJE
JUSARSKEGA PREMOŽENJA PROSEK

Plačilo, kar vam najde v roki.

Sponzorirano
Agrosositič

Občala
CERVENA

Barve
fem

Slovensko dobrodelno društvo

**želi vesel Božič ter zdravja
in sreče v novem letu**

svojim dobrotnikom, prijateljem in znancem

**Slovensko planinsko društvo
Trst**

želi članom, prijateljem, podpornikom
in vsem sorodnim društvom

**VESEL BOŽIČ ter SREČNO IN
USPEHOV POLNO NOVO LETO**

Kriška sekcija VZPI-ANPI
Evald Antončič
vošči vsem
članom in vaščanom
vesel božič
in srečno novo leto

**Slovenska Vincencijeva
Konferenca v Trstu**

želi svojim članom,
dobrotnikom in prijateljem

**vesele in blagoslovljene
božične praznike ter
srečno in uspešno Novo leto 2014**

Obvestila

KMEČKA ZVEZA in Patronat INAC obveščata člane in cenjene stranke, da bodo njihovi uradi zaprti do 6. januarja in bodo ponovno odprti od 7. januarja, v Ul. Ghega 2, prvo nadstropje. Poleg tega pa obveščamo, da zapade termin za prijavo letošnje proizvodnje vina v sredo, 15. januarja.

ŽUPNIJA PROSEK vabi danes, 24. decembra, ob 10.30 in v četrtek, 26. decembra, ob 10.30 k sv. maši.

SDGZ in podjetje Servis sporočata spoštovanim članom in cenjenim strankam, da bodo danes, 24. decembra, popoldne, naši uradi zaprti.

ŽEGNANJE KONJ bo v četrtek, 26. decembra, ob 12.30 v Štivanu, pri stari cerkvi Sv. Ivana. Obred prireja konjeniško društvo Skuadra Uoo. Vabljeni konjeniki, ljubitelji konj in slovenskih običajev.

JUS NABREŽINA IN GODBENO DRUŠTVO NABREŽINA v sodelovanju z Borisom Grudnom, Martinčev, vabita člane, vaščane in prijatelje na veselo srečanje in družabnost, ki se bo vršila v petek, 27. decembra, ob 18.00 dalje na nabrežinskem trgu. V prijateljskem vzdušju se bomo vsi skupaj poslovili od starega leta in si bomo izmenjali iskrena voščila za novo leto. Za veselo in praznično vzdušje bo poskrbela domača godba.

OBČINA ZGONIK obveščata, da bodo v petek, 27. decembra, vsi uradi zaprti.

OBČINE OKRAJA 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik, Repentabor) sporočata, da bo urad socialne službe, Naselje Sv. Mavra 124 - Sesljan, v petek, 27. decembra, zaprt za stranke.

SPDT vabi člane, ki se želijo udeležiti 35. spominskega nočnega pohoda v Dražgoše v soboto, 11. januarja, ali nedeljskega pohoda čez Jelovico, da se iz organizacijskih razlogov prijavi do petka, 27. decembra, na tel. št. 040-220155 (Livio).

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA bo med prazniki zaprta do torka, 31. decembra.

ZSKD obveščata včlanjene zборе, da je na www.zppz.si objavljena prijavnica za zborovsko revijo Primorska poje. Rok prijave zapade 31. decembra.

SPDT vabi v sredo, 1. januarja, na tradicionalni novoletni pohod na Medvedjak. Zbirališče ob 14.00 na Poklonu pri restavraciji Furlan na Repentabru, od tod se bomo skupaj podali proti vrhu Medvedjaka, kjer si bomo voščili in nazdravili novemu letu.

OBČINA DEVIN NABREŽINA obveščata, da bo Urad za odnose z javnostmi zaprt do vključno 6. januarja.

ZDRUŽENJE STARŠEV KRIŽ v sodelovanju s SKD Vesna vabi na tradicionalno »Koledovanje« v ponedeljek, 6. januarja 2014, s pričetkom ob 11.30 pred cerkvico Sv. Roka v Križu in zaključkom ob 18.00 v baru pri Bojani. Ob glasbeni spremljavi bomo šli od hiše do hiše in skupaj nazdravili na srečno novo leto!

ZSKD obveščata, da bo tržaški urad med božičnimi prazniki zaprt do vključno 6. januarja.

KNJIŽNICA P. TOMAŽIČ IN TOVARIŠI in SKD Tabor - Opčine obveščata, da bosta zaprta do torka, 7. januarja.

PILATES - vaditeljica Sandra in Skupina 35-55 obveščata da Pilatesa med prazniki ne bo. Prva vadba v novem letu bo v torek, 7. januarja, v telovadnici nižje srednje šole S. Gregorčič v Dolini, z običajnim urnikom.

DOBRO POČUTJE MED NOSEČNOSTJO - Center otrok in odraslih Harmonija, prireja inovativni tečaj za bodoče mame in svoje otroke, na katerem lahko vsako sredo izboljšate svoje psiho-fizično stanje z namenom, da pridete pripravljene do poroda. Tečaj bo vodila psihologinja in psihoterapevka Ingrid Bersenda. Toplo vabljeni na prvo srečanje, ki bo potekalo v sredo, 8. januarja. Info in prijave: center.harmonija@gmail.com ali 320-7431637.

JOGA - SKD F. Prešeren iz Boljunca obveščata, da bo po božičnih in novoletnih praznikih, naslednja vadba joge v sredo, 8. januarja, po običajnem urniku.

AŠD SK BRDINA prireja tečaje alpskega smučanja v Forni di Sopra od 12. januarja, dalje. Vpisovanja na sežu društva, Repentabrska ul. 38 - Opčine, ob ponedeljkih od 20.00 do 21.00. Informacije: 340-5814566 (Valentina). Avtobusni prevoz: 335-5476663 (Vanja).

PROSEŠKA IN KONTOVELSKA DRUŠTVA pod pokroviteljstvom domače sekcije VZPI ANPI Anton Ukmar Miro, prirejajo pohod od Proseka do Štorij za počastitev spomina partizana Marjana Štoke. Zbirališče in vpisnine v nedeljo, 19. januarja, ob 8.00 pred spomenikom padlim v NOB na Proseku. Štart bo ob 8.30. Info: 040-229404 (Miloš po 20. uri). Ob 15.30 pa je predvideno porajanje vencev na spomenikih v Štorjah, nakar bo sledila proslava v prostorih tamkajšnjega kulturnega doma, kjer bo prisotne nagovoril partizan in pesnik Ciril Zlobec.

Prireditve

SKUPAJ NA OPČINAH... danes, 24. decembra, ob 22.45 procesija in praznovanje rojstva Jezuščka pri jaslih »None Brune«. V sredo 25. decembra, zjutraj: božična maša. Ob 18.00 v cerkvi Sv. Jerneja božični koncert openških zborov MeCPZ in MoPZ Sv. Jernej, OPZ in MePZ Vesela Pomlad ter

MoPZ Fantje izpod Grmade
Otroška skupina Devin
in MeCPZ Devin

vabijo na koncert

BOŽJI NAM JE ROJEN SIN

v topli cerkvi Svetega
Duha v Devinu

**na Štefanovo, 26. 12.,
ob 17.30.**

MoPZ ZKD - Tabor. V torek, 31. decembra, ob 19.00 zahvalna Sv. Maša s petjem MeCPZ in s petimi litanijami MoPZ Sv. Jernej.

BOŽIČNI KONCERT NA OPČINAH: župnija sv. Jerneja ap. in MeCPZ Sv. Jernej - Opčine, v sodelovanju z ZCPZ Trst vabita na »Božični koncert« v župnijski cerkvi na Opčinah v sredo, 25. decembra, ob 18. uri. Koncert oblikujejo: OPZ Vesela pomlad (vodi G. Ruzzier), MIVS Vesela pomlad (vodi A. Štucin), MoPZ Tabor (vodi D. Žerjal), MoPZ Sv. Jernej (vodi W. Lo Nigro) in MeCPZ Sv. Jernej (vodi J. Ban).

TRADICIONALNA RAZSTAVA JASLIC iz vsega sveta bo na ogled v Župnijski dvorani v Nabrežini od 25. decembra, do 6. januarja. Urnik: sobota in prazniki - od 16.00 do 20.00. Na ogled so tudi jaslice v cerkvi, ki so vsako leto drugačne!

BOŽIČNICA PRI NOVM SV. ANTONU: Slovensko pastoralno središče vabi slovenske vernike iz mestnega središča in okolice na tradicionalno Božičnico, ki bo na Štefanovo ob 16. uri v cerkvi Novega sv. Antona v Trstu. Pri sv. maši bo s petjem sodeloval Združeni zbor ZCPZ.

GODBENO DRUŠTVO PROSEK vabi na 35. božični koncert, ki bo v četrtek, 26. decembra, ob 17. uri v Športnem centru Ervatti pri Brišičkih.

SPD MAČKOLJE IN ŽUPNIJSKA SKUPNOST vabita na koncert božičnih pesmi v četrtek, 26. decembra, po sveti maši ob 9.30 v župnijski cerkvi v Mačkoljah. Nastopata MePZ Mačkolje, pod vodstvom Mateja Lazarja in domača otroška skupina.

SVETI ŠTEFAN V BOLJUNCU: ob 14.30 tradicionalno lučanje na G'rici, v organizaciji Dekliške Boljunec; ob 18.00 nastop Tamburaškega ansambla F. Prešeren, pod vodstvom Ervina Žerjela in MoPZ Fantje pod Latnikom, pod vodstvom Manuela Purgerja. Sledi veseloigra »P'ruoka z' an soud« v izvedbi domače dramske skupine in režiji Adrijana Rustje, v občinskem gledališču v Boljuncu, pod pokroviteljstvom Občine Dolina. Toplo vabljeni.

POKLON ADIJU DANEVU - Zveza cerkvenih pevskih zborov vabi na »Večer avtorskih samospelov v poklon jublantu, maestru Adiju Danevu«, ki bo v nedeljo, 29. decembra, ob 20. uri v prostorih SKD Barkovlje v Ul. Bonafata 6.

SLOVENSKO DOBRODELNO DRUŠTVO opozarja, da 31. decembra zapade rok za sodelovanje pri 27. natečaju za večletne in enkratne študijske nagrade Mihael Flajban, namenjene univerzitetnim študentom in študentov zloženih s narodnostmi iz FJK. Prosilci morajo zahtevano dokumentacijo do takrat dostaviti ali poslati po navadni pošti na sedež društva (Ul. Mazzini 46, 34122 Trst). Dodatne informacije na dobrodelno@libero.it.

NATIVITAS V BREGU koncert v sklopu deželne revije Nativitas v soorganizaciji ZSKD in USCI FVG bo v petek, 3. januarja, ob 20.30, v Cerkvi Sv. Janeza Krstnika v Boljuncu. Nastopata MePZ Fran Venturini - Domjo (dir. Cinzia Sancin) in ŽePS Stu ledi (dir. Katja Lavrenčič).

NATIVITAS V BREGU: koncert v sklopu revije Nativitas v sodelovanju z ZSKD in USCI bo 3. januarja, ob

20.30 v cerkvi Sv. Janeza Krstnika. Nastopata MePZ Fran Venturini - Domjo (dir. Cinzia Sancin) in ŽePS Stu ledi - Trst.

S PESMIJO VAM ŽELIMO: koncert v sklopu revije Nativitas v organizaciji DSMO Kiljan Ferluga, ZSKD in USCI bo v nedeljo, 5. januarja, ob 15. uri v miljski Stolnici. Nastopa Zbor Jacobus Gallus (dir. Marko Sancin).

BOŽIČNI SIJAJ: koncert v sklopu revije Nativitas v sodelovanju z ZSKD in USCI bo v sredo, 8. januarja, ob 20.30 v cerkvi sv. Trojice na Katinari. Nastopata pevski zbor Tončka Čok - Lonjer / Katinara (dir. Manuel Purger) in Katizbor (dir. Carlo Tommasi).

SEKCIJA VZPI ANPI Prosek - Kontovel Anton Ukmar - Miro, v sodelovanju z vaškimi organizacijami, prireja v četrtek 9. januarja, ob 18.30 v KD na Proseku svečanost v spomin na mladega proseškega partizana Marjana Stoka, usmrčenega prav na 9. januar izpred 70. leti v Štorjah pri Sežani. Kulturni program bodo oblikovali proseški vrtec, ki se poimenuje po njemu, učenci proseške osnovne šole Avgusta Černigoja, srednješolski dijaki Frana Levstika, mladinski odsek godbe Prosek ter ŠDD Jaka Stoka. Slavnostna govornica bo predsednica pokrajinskega VZPI Stanka Hrovatin. Prisrčno vabljeni!

SKD BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete, vabi v ponedeljek, 13. januarja, na koncert »Novoletno glasbeno voščilo«. Sodelujejo člani zbor opernega gledališča Verdi iz Trsta, pri klavirju Tamara Ražem. Začetek ob 20.30.

Poslovni oglasi

50-LETNA IŠČEM DELO: čiščenje ali skrb za starejše.

Tel. 00386-40-628540

Mali oglasi

IŠČEM DELO kot hišna pomočnica, negovalka starejših ali varuška otrok. Tel.: 320-6303821.

PODARIM potrebnim osebam pohištvo (spalnico in dnevno sobo) v Trziču. Tel: 333-1218106. Za odvoz morate poskrbeti sami.

PRODAM drsna vrata (200x210) in pavhodna vrata (100x210) alu-les. Skupna cena 200,00 evrov. Tel.: 328-1570366.

PRODAM novo oljčno olje, ročno pobirano, sorte belica iz dolinske občine. Najmanj 5 litrov. Cena: 12,00 evrov na liter. Tel. št.: 348-6183054.

PRODAM peč za centralno kurjavo, na drva ali na plinsko olje, 39.000 kalorij. Tel.: 040-229250.

PRODAM tekaške smuči elan, 180 cm in tekaške čevlje alpina, št. 38. Tel. št.: 335-7794451.

PRODAM vinograd in oljčni nasad v Bregu, na sončni legi, 1.600 m. Tel.: 348-2341176 ali 349-2427799.

ŠOP KLJUČEV, na katerem piše »Stanovanje«, smo našli v Devinsčini. Kdor jih je izgubil, naj pokliče na tel. št.: 040-225222.

Zapustil nas je naš dragi brat in stric

Jože Sosič (Matučev)

Žara bo izpostavljena v petek, 27. decembra, v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah ob 14.15. Sledil bo pogrebni obred.

**Sestra Vida z družino,
nečaki Anica, Marjuča in Nino
z družinami**

Trst, Melbourne, 24. decembra 2013
Pogrebno podjetje San Giusto - Lipa

Po dolgi bolezni nas je zapustil
dobri oče in mož

Bibbiano Corbo

Vest sporočajo

**žena Marta, sinova Roberto
s Sereno in Lucio s Paolo,
sestra Marcella z družino**

Pogreb bo v soboto, 28.12., ob 11.00 v cerkvi na pokopališču pri Sv. Ani.

Trst, 24. decembra 2013
Pogrebno podjetje Sant'Anna

**Ciao,
nono Bibo**

**Sophia, Nikolas, Petra, Chiara
in Matteo**

**Ob izgubi dragega Bibbianota
sočustvuje s svojci**

Paolo Milič z družino

Prezgodaj nas je zapustil naš dragi

Mirian Mervic

Žalostno vest sporočajo

**žena Lidia, sin Andrej z Natašo
in Sebastjanom, hči Caterina,
brat in sestra z družino.**

Pokojnik bo ležal v soboto, 28. decembra od 9. do 10. ure v mrtvašnici v Ul. Costalunga. Sledil bo pogreb ob 11. uri v cerkvi v Devinu in pokop v Mavhinjah.

Cerovlje, 24. decembra 2013
Pogrebno podjetje Sant'Anna-Nabrežina

Ciao nono Mejani!

Tvoj vnuk Sebastjan

**Žalovanju se pridruži
družina Kosmina.**

**Zadnji pozdrav prijatelju Mirianu.
Svojcem iskreno sožalje.**

Družina Žbogar iz Samatorce

**Ob nenadni smrti dragega Miriana
izreka svojcem iskreno sožalje**

ŠKD Cerovlje-Mavhinje

**Dragi gospe
ROŽI PEČENIK
zadnji pozdrav.
Svojcem iskreno sožalje.**

**Družine Počkaj,
Blažina in Sancin**

RIM - Enrico Letta na srečanju z novinarji ob koncu leta

»V sedlu je končno nova generacija«

RIM - Predsednik vlade Enrico Letta, ki državo vodi osem mesecev, kljub najhujši krizi v Evropi po drugi svetovni vojni vidi luč na koncu predora. Kot je ponazoril na včerajšnji novinarski konferenci ob koncu leta, je Italija kot bolnik, ki okrevaja po težki operaciji. Zaenkrat ji je uspelo priti živi iz operacijske sobe, zdaj pa je na fizioterapiji. Italiji je uspelo »obrniti stran« in po rekordno dolgi recesiji bo 2014 zanjo »leto okrevanja in rasti«. Temelji za to so bili položeni z letos sprejetimi ukrepi, je dejal Letta. Kot je opozoril, mora Evropa rasti skupaj, ne pa da raste le ena država. Ta opazka je letela na Nemčijo, a je Letta obenem dodal, da zagotovo tudi kanclerka Angela Merkel deli vizijo solidarne Evropske unije.

Predpogoj za rast je sicer politična stabilnost, je opozoril premier države, ki je v minulih desetletjih postala nekakšen simbol politične nestabilnosti in hitrih menjav vlad. V Italiji je zdaj vajeti prevzela nova generacija, ki ji ne sme spodleteti, je še izpostavil. »Državi so pred tem vladale generacije 60- in 70-letnikov,« je spomnil in menil, da takšnega generacijskega preskoka v Italiji ni bilo že vse od druge svetovne vojne.

Obenem je premier priznal, da se mora vlada spopasti predvsem s »socialno preobremenjenostjo«, ki zaradi krize pesti Italijane. »Šok teh let je bil zelo hud. Težko se je pobrati, tudi ko se številke izboljšujejo,« je priznal. Zato je obljubil zmanjšanje davčnih bremen in okrepljen boj proti brezposelnosti, še posebej med mladimi.

Kot se je pohvalil, je dala njegova vlada ljudem milijardno »stabilnostno dividendo«, ko je uspela znižati obresti na italijanske obveznice.

Za letos je bilo za stroške zadolževanja sprva predvidenih 89 milijard evrov, a so to številko znižali na 83 milijard. »Stabilnostna dividenda znaša 5,5 milijarde evrov,« je dejal in dodal, da bodo na ta račun znižali davke.

Leto 2014 ne bo prineslo preobrata le v gospodarstvu, ampak bo to tudi leto političnih reform, je še napovedal premier in obljubil novo volilno zakonodajo, o kateri se sicer v Italiji govori že dolgo. Zavzel se je tudi za reformo predpisov o pridobitvi državljanstva ter obljubil izboljšanje razmer v zloglasnih italijanskih sprejemnih centrih za prebežnike. Otroci tujcev, rojeni v Italiji, lahko po sedanjih zakonodaji italijansko državljanstvo pridobijo šele ko dopolnijo 18 let. To pravilo po mnenju premiera ovira njihov integracijo in bi ga veljalo spremeniti.

V državi sicer znova naraščajo tudi zahteve po spremembi migracijske zakonodaje, ki nezakonito priseljevanje sedaj opredeljuje kot kaznivo dejanje in predvideva celo zaporne kazni za nezakonite priseljence. Razprava o tem in o nevdržnih razmerah v sprejemnih centrih se je ponovno zaostрила potem, ko so bili nedavno objavljeni grozljivi posnetki priseljencev, kako jih v sprejemnem centru na italijanskem otoku Lampedusa na prostem na zimskih temperaturah gole pregledujejo medicinske sestre, nato pa jih škropijo s cevjo in jih tako dezinficirajo proti garjam. Posnetki so nastali manj kot tri mesece po dveh brodolomih ladje z nezakonitimi priseljenci pri Lampedusi, ki sta zahtevala okoli 400 življenj.

Letta je ob tem branil predsednika republike Giorgio Napolitano, ki je v zadnjem času doživel več ostrih napadov. Letta je dejal, da gre za trdnega človeka, ki je rešil Italijo v najhujšem trenutku. V zadnjem času pa so verbalni napadi nanj presegli vsakršno mejo, je povedal predsednik vlade in se obregnil zlasti na besede Beppeja Grilla, ki so po njegovem popolnoma deplasirane.

Kar zadeva stroške za politiko je Letta dejal, da mnogi o njih sicer govorijo, bolj redki pa ukrepajo. Vlada

je pri tem naredila kar je mogla in to ne malo. Lahko je čakati po tviterju, realnost pa je kompleksnejša, je dejal Letta. O sebi je na vprašanje novinarja dejal, da ni in nikoli ne bo tehnični premier. »V teh mesecih, zlasti ob koncu septembra in na začetku oktobra, ko se je vlada zamajala, sem dokazal, kaj je treba narediti, ko je potreben resničen politični zasuk«, je spomnil Letta. Dotaknil se je tudi vprašanja konflikta interesov in napovedal, da bo tudi ta tema vključena v nov vladni paket.

Enrico Letta na srečanju z novinarji

ANSA

TURČIJA - Zaradi korupcijske preiskave je turški prvi minister izjavil, da jim bo polomil roke

Erdogan grozi nasprotnikom

ANKARA - Turški premier Recep Tayyip Erdogan je v nedeljo zagrozil svojim političnim nasprotnikom, da jim bo »polomil roke«, če bodo korupcijski škandal, ki je izbruhnil v minulih dneh, izkoristili za politične napade nanj. Medtem pa so se v Carigradu že začeli množični protesti z zahtevami po odstopu celotne vlade. Po korupcijskem škandalu, v katerega so vpleteni tudi sinovi nekaterih ministrov, je Erdogan ocenil, da gre za grob napad na njegovo vlado in je že odstavil več visokih policijskih uradnikov. »Vsak naj ve, kje mu je mesto,« je dejal v nedeljo pred podporniki svoje Stranke za pravičnost in razvoj (AKP) v mestu Giresun na črnomorski obali.

»Kdor si nam bo drznil škodovati, kdor bo podžigal ali postavljajal pa-

RECEP TAYYIP ERDOGAN

sti v tej državi, mu bomo polomili roke,« je dejal predsednik turške vlade.

Medtem je v Carigradu množica več tisoč protestnikov zahtevala Erdoganov odstop in odstop celotne vlade. Posredovala je tudi policija, ki je uporabila tudi solzivec in vodne topove.

Po poročanju turškega dnevnika Hurriyet naj bi Erdogan sicer v luči napetosti zaradi omenjenega škandala načrtoval temeljito rekonstrukcijo vlade. Premier, ki je že pred tem načrtoval spremembe v ministrskih vrstah pred lokalnimi volitvami marca prihodnje leto, naj bi po novem že do konca meseca zamenjal kakih deset ministrov.

V korupcijskem škandalu je tožilstvo doslej obtožilo 24 oseb, med njimi tudi sinova notranjega ministra Muamerja Gulerja in gospodarskega ministra Zaferja Caglayan. Zaradi škandala je Guler Erdoganu že ponudil odstop.

Policija je sicer v torek skupno priprla več kot 50 ljudi, med njimi tudi prvega moža turške banke v drža-

vni lasti Halkbank, Suleymana Aslana, pri katerem so doma zasegli 4,5 milijona dolarjev v gotovini, skritih v škatlah za čevlje. Gre za največji korupcijski škandal, povezan s sodelavci premiera Erdogana, ki je na oblasti od leta 2002. Erdogan pa se je na razkritja ostro odzval in ocenil, da gre za napad na njegovo vlado. Namesto podpore boju proti korupciji je odstavil številne vodilne policiste. Skupno naj bi jih zaradi »zloraže položaja« odstavili kar 70, med njimi načelnika policije v Carigradu.

V ozadju afere naj bi sicer stal spor med Erdoganom in njegovim nekdanjim zaveznikom Fethullahom Gulenom. Vplivni islamski klerik, ki živi v izgnanstvu v ZDA, ima namreč še vedno precejšen vpliv v turški policiji, tajnih službah in sodstvu.

Turški mediji so poleg tega ugibali, da so k aferi svoje prispevale tudi ZDA, ki naj bi jih razjezile sporne transakcije Halkbank z Iranom. Ankaro naj bi večkrat pozvale, naj prekine nezakonite posle, a niso natelete na posluh. ZDA so to zanikale. (STA)

RUSIJA Članici skupine Pussy Riot končno prosti

MOSKVA - Obe članici punk skupine Pussy Riot, Maria Aljohina in Nadežda Tolokonnikova sta bili včeraj izpuščeni iz zapora, potem ko sta bili pomiloščeni v okviru množične amnestije. Aljohina je bila zaprta v kazenskem taborišču Nižni Novgorod na Volgi, Tolokonnikova pa v kazenskem taborišču Krasnojarsk kakih 4000 kilometrov vzhodno od Moskve v Sibiriji. 25-letna Aljohina in 24-letna Tolokonnikova sta bili zaradi ruskemu predsedniku Vladimirju Putinu sovraženega performansa februarja leta 2012 v cerkvi v Moskvi zaradi huliganstva obsojeni na dve leti zapore. Njuna kazen naj bi se iztekla marca prihodnje leto.

Obe sta bili letošnje amnestije, ki jo je v sredo sprejela duma na predlog Putina. Izpustitev Aljohine je prvi potrdil njen odvetnik Pjotr Zaikin, izpustitev Tolokonnikove pa je potrdil njen mož. Aljohina je že spregovorila in Putinovo množično pomilostitev označila za »PR potezo«, s katero si kupuje priljubljenost. Kot je dejala, bi zato raje ostala v zaporu. Tolokonnikova je dejala, da je vsa Rusija zgrajena po modelu kazenske kolonije in da je zato pomembno spremeniti kazenske kolonije, saj bi s tem od znotraj spremenili tudi Rusijo. Tako kot Aljohina je tudi ona napovedala, da se bo odslej osredotočila na boj za pravice zapornikov. (STA)

RUSIJA - Izumitelj jurišne puške AK-47

Umrli Kalašnikov

Star je bil 94 let - V zgodovino zapisan kot snovalec lahkega orožja

MOSKVA - Po vsem svetu znani oče jurišne puške AK-47 Mihail Kalašnikov je umrl v starosti 94 let, je včeraj potrdil Viktor Čulkov, tiskovni predstavnik urada predsednika ruske republike Udmurtija. Kalašnikov se je v zgodovino zapisal kot snovalec lahkega orožja. Najbolj znan izdelek izpod njegovih rok je jurišna puška AK-47, bolj znana kar kot kalašnikovka, ki jo je začel razvijati ob koncu druge svetovne vojne, v uporabo pa je bila dana leta 1949. Sicer pa sta med njegovimi bolj znanimi stvaritvami med drugim še puški AKM in AK-74.

Kalašnikovka slovi predvsem zaradi svoje preprostosti in zanesljivosti ter tudi danes ostaja del oborožitve vojsk v številnih državah po vsem svetu. Priljubljena je tudi med paravojaškimi skupinami, tihotapci mamili in drugimi kriminalci. Na svetu naj bi bilo kar okoli 100 milijonov kalašnikovk, z njimi pa naj bi ubili več ljudi kot s katerim koli drugim orožjem.

»Ni moja krivda, da se puško uporablja tam, kjer se je ne bi smelo. To je krivda politikov, ne oblikovalca. Izdelal sem jo, da bi z njo branili meje domovine,« se je na proslavi svojega 90. rojstnega dne branil Mihail Kalašnikov.

Zaradi svojih dosežkov je Kalašnikov v nekdanji Sovjetski zvezi veljal za narodnega heroja in je bil nekakšen simbol ponosne vojaške zgodovine Rusije. V svojem življenju je prejel številna odlikovanja. Če bi puške oblikoval na Zahodu, bi bil verjetno tudi milijonar, če ne kar milijarder, v svoji domovini pa ni živel razkošno.

Samomorilci napadli televizijsko postajo v Iraku

BAGDAD - Štirje samomorilski napadalci so včeraj severno od Bagdada napadli poslopje lokalne televizije v Iraku, pri tem pa je bilo ubitih pet novinarjev. Po napadu so se vneli spopadi s policijo, nekaj zaposlenih pa je ostalo ujetih v stavbi. Gre za televizijo Salahedin. Vzrok napada na novinarje te televizije ni bil jasen. V stavbi ima sicer prostore tudi državna televizija Irakija. Dva napadalca sta se po navedbah iraške policije razstrelila, medtem ko so preostala dva ubile varnostne sile. Vsaj pet ljudi je bilo v incidentu ranjenih.

V Iraku se sicer ob vsesplošnem povečanju nasilja povečuje tudi število napadov na novinarje. V zadnjih treh mesecih jih je bilo ubitih najmanj devet. Skupno je bilo letos v Iraku ubitih 6650 ljudi, kar je največ po letu 2008, ko je država pretresala medversko nasilje med suniti in šiiti. (STA)

ZLATO (999,99 %) za kg	28.134,02	-131,52
SOD NAFTE (159 litrov)	111,56 \$	-0,19
EVRO	1,3702\$	+0,30

EVROPSKA CENTRALNA BANKA 23. decembra, 2013

valute	evro (povprečni tečaj)	23. 12.	19. 12.
ameriški dolar	1,3702	1,3667	
japonski jen	142,38	142,55	
bolgarski lev	1,9558	1,9558	
češka krona	27,574	27,657	
danska krona	7,4612	7,4600	
britanski funt	0,83770	0,83490	
madžarski forint	298,52	299,38	
litovski litas	3,4528	3,4528	
latvijski lats	0,7030	0,7030	
poljski zlot	4,1597	4,1739	
romunski lev	4,4810	4,4813	
švedska krona	8,9873	8,9539	
švicarski frank	1,2257	8,9539	
norveška krona	8,3975	8,3830	
hrvaška kuna	7,6395	7,6358	
ruski rubel	44,8968	44,9955	
turška lira	2,8660	2,8338	
avstralski dolar	1,5320	1,5445	
braziljski real	3,2504	3,2112	
kanadski dolar	1,4524	1,4650	
kitajski juan	8,3151	8,3011	
indijska rupija	84,7030	85,2490	
južnoafriški rand	14,1583	14,1911	

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - Osnovni abonmajski program

Nagrajena Nevihta v izvedbi MGL

Kar devet nagrad na Borštnikovem srečanju leta 2012

Igralski ansambel Mestnega gledališča Ljubljanskega je z Nevihto osvojil žirije na različnih festivalih

FOTO DAMJAN

Devet. In še dve. In verjetno še kakšna. Nagrada namreč. Drama Nevihta Aleksandra Nikolajeviča Ostrovskega v režiji Jerneja Lorencija in v izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega je od premiere 24. novembra 2011 doživela »viharen« uspeh. Na 47. Borštnikovem srečanju v Mariboru leta 2012 je odnesla kar devet nagrad, med temi za najboljšo uprizoritev in za najboljšo režijo. Strokovno kritiko in občinstvo pa je ta ruska drama iz leta 1859 z naslovom Groza v izvirniku, ki tudi v slovenskem pomenu besede lepo ponazarja vsebino, prepričala tudi v Beogradu, in sicer na 47. Bitefu. Časopisna hiša Politika je nagradila Jerneja Lorencija za režijo, občinstvo pa je predstavi dodelilo tretjo nagrado. Pod težo tolikšnih in takšnih

nagrad o uprizoritvi, ki jo je Slovensko stalno gledališče uvrstilo v svojo osnovno abonmajsko ponudbo, ni lahko pisati.

Ruski dramatik Aleksander Nikolajevič Ostrovski je svojo Nevihto pisal več let, izdal pa jo je leta 1859. Posebej pomenljiva sta dva podatka: tedaj je bila ruska dramatika v vzponu, Rusija, ki še ni doživela reform, pa nazadnjaška, kar se je kazalo predvsem na podeželju. In iz tega okolja in iz tega obdobja je Ostrovski oblikoval svojo dramo, v kateri je orisal tako globalno družbeno podobo, kot tudi položaj posameznika v njej. Dogaja se v mestecu ob Volgi, v katerem po svojih »starodavnih« običajih in po lastnih željah gospodarijo trgovci. Avtor svojo splošno in ljubezensko zgodbo splete z liki članov dveh družin: Kabanovih, ki jim svojevoljno vlada »ma-

mica« Marfa, in družinskih članov samopašnega in vzklipljivega trgovca Savla Prokofjiča Dikoj. Onadva brez obzira do mnenja in čustev ostalih, vendar z velikim spoštovanjem do ustaljenih navad in do moči denarja, podrejata življenje ostalih. Na podeželju, kjer se v trgovskih krogih in njihovih domovih vse odvija lepo po starem, se napoveduje nevihta. Vendar se ta ne kaže samo na obzorju, temveč predvsem v srcih mladih, ki se ne znajo ali ne morejo izviti iz dane situacije. Savel Prokofljč se nesramno vede do nečaka Borisa Grigorjiča, ki je do smrti staršev živel v Moskvi, klavzula v oporoki stare mame pa ga je predela v roke brezvestnega strica. Marfa Ignatjevna Kabanova pa neusmiljeno podreja lastni volji in pogledom sina Tihona, njegovo ženo Katarino in še neomozeno hčerko Varvaro. Najbolj trpi tenkočutna in verna snaha Katarina, ki s »pravo ljubeznijo« išče izhod iz stiske. Sicer ljubeči mož Tihon ji ni v oporo, ker se ne zna upreti materi, uteho pa išče v pitju. Svakinja Varvara, ki skuša zadihati s kratkimi pobezi iz materine hiše, nagovarja Katerino, naj se v mozevi odsotnosti sreča z Borisom Grigorjičem, s katerim sta si izmenjala hrepeneče poglede. Kratkotrajna srečanja osrečijo oba, vendar se duševni čistosti in veri zapisana Katarina ne zna in noče pokoriti družbenim konvencijam in javno izpove svoja dejanja. Mož za njih ne bi želel izvedeti, ženi bi tudi odpustil, vendar je »mamica« neomajna v kaznovanju. Sicer pa je tudi »grešnica« trdno prepričana, da mora biti kaznovana. Z njo pa je »pogubljen« tudi nežni in naivni Boris Grigorjič, ki ga stric pošlje v Sibirijo. Oba mlada možka sta slabiča, ne znata uveljaviti svojih izbir in želja, Tisha se prepusti vodki, Boris pa se pusti odpeljati daleč stran. Edina, ki v vsej tragičnosti naredi, kar misli, da je treba narediti, je lepa in mlada Katarina, ki postane žrtveno jagnje. Vendar pa tudi »svečeniki«, v prvi vrsti neusmiljena Marfa in surovi Savel Prokofjič, in vsi ostali, ki v dani situaciji skušajo preživeti, po žrtvovanju niso srečni. Pravzaprav so srečno nesrečni.

Režiser Jernej Lorenci (**na posnetku spodaj**) je v »svojo« Nevihto vložil veliko dela in idej. Po mnenju žirije 47. Borštnikovega srečanja si je nagrado za režijo zaslužil zaradi izjemnega tveganja ter popolne predanosti

in zaupanja celotni umetniški zasedbi. Kot so zapisali v utemeljitvi osrednje nagrade predstavi Nevihta, je »ključni adut uprizoritve v ujemu izvedbenega ravnovesja, ki se od izvirne zgodbe inteligentno distancira, a obenem izkazuje do nje izjemno spoštovanje in odločne refleksije«. V Lorencijevi postavitvi je bilo namreč precej dodanega, kar ni vselej pripomoglo k jasnejšemu dojemanju odrskega dogajanja. Tudi nekateri poudarki so bili odveč, saj besedilo Ostrovskega, ugajenosti navkljub, dovolj boleče zareže. Nedvomno pa je velika odlika predstave v skupinskem delu in doprinosu vseh, ne samo interpretov, kar se odraža tudi iz podeljenih nagrad. V Mariboru so bili namreč nagrajeni tudi: Branko Hojnik za scenografijo, Branko Rožman za glasbo - glasbena kulisa v izvedbi Ansambla Volga je bila med največjimi odlikami predstave -, Belinda Radulović za kostumografijo (lepi so bili predvsem ženski kostumi iz originalne dobe drame) in Maja Cerar za oblikovanje govora. Nagrajeni so bili tudi interpreti »ljubezenskega trikotnika«: Primož Pirnat za vlogo Borisa Grigorjiča, Matej Puc za vlogo Tihona Ivanoviča Kabanova in Nika Rozman kot mlada igralka za vlogo Katerine. Omeniti je treba še ostale, prevajalko Tatjano Stanič, dramaturginjo Evo Mahkovic in avtorja videoprodukta ter igralce, ki so prepričali predvsem s skupinsko igro in gre tri nagrade morda razumeti predvsem kot priznanje celotni izvedbi: Jožica Avbelj je bila Marfa Ignatjevna Kabanova, Alja Kapun njena hčerka Varvara, Boris Ostan Savel Prokofjič Dikoj, Jaka Lah Vanja Kudrjaš, Janez Starina Kuligin, Jette Ostan Vejrup Fjokluša in Maja Boh Hočevar Glaša.

Zanimivo je bilo to predstavo z močnim režijskim pečatom in podudarkom na skupinski igri videti v Trstu, saj so ji s pomočjo italijanskih nadnapisov lahko sledili tudi italijanski gledalci. In primerjali s pristopom v italijanskih stalnih gledališčih, kjer so se praviloma odpovedali vsakršnemu tveganju. Z uvrstitvijo v osnovni program pa je Slovensko stalno gledališče v prazničnem obdobju obdarovalo tudi svoje abonente, saj jim je ponudilo možnost, da si ogledajo slovensko uprizoritev, ki je prejela toliko prestižnih priznanj.

Breda Pahor

»LAST MINUTE« SUGESTIJE

»Sončni vzhod prebuja naravo, branje knjig razsvetljuje glavo«

Čeprav je vsi ne ljubijo, je knjiga za marsikoga lepo darilo

Eni jih ljubijo in si življenja brez njih preprosto ne znajo predstavljati. Drugi jih le občasno vzamejo v roke, morda med počitniškim poleževanjem na kavču ali plaži. Tretji jih imajo radi, ker jim omogočajo, da potujejo in raziskujejo svet ... ne da bi zapustili domačega zavetja.

Knjiga najbrž ni za vse najlepše darilo, gotovo pa je nekaj resnice v tistem mongolskem pogovoru, ki pravi: sončni vzhod prebuja naravo, branje knjig razsvetljuje glavo. Za vse, ki bi si radi razsvetlili glavo oziroma bi jo radi razsvetlili svojim najdražjim, prijateljem ali znancem, smo pripravili nekaj »last minute« sugestij za literarna darila. S posebno pozornostjo do knjig, ki so izšle pri »zamejskih« založbah.

Za najmlajše in vse pravljicne duše

Znano je, da branje pravljic spodbuja otrokovo domišljijo in njegov vsestranski razvoj. V knjigarnah dobite res bogato ponudbo za najmlajše, od kartonk do gumijastih knjig, po katerih bodo lahko otroci listali celo v kopalni kadi. Za malo večje otroke (ki ne trgajo več strani ...) pa čudovite slikanice, ki bodo s svojimi ilustracijami razveselili tudi odrasle pravljicne duše. Ena izmed teh je pred kratkim izšla pri tržaški Mladiki izpod peresa in barvic Erike Cunja, nosi pa naslov Erikin cirkus. Otroci, ki imajo radi skrivnostna pravljicna bitja, bodo najbrž veseli Prigod jamskega škrate Perkmandelca, ki prebiva v idrijskem rudniku (ZTT, spisal Robert Šabec, ilustriral Jurij Pfeifer), ljubitelji živali pa zbirke O polžku Izidorju in druge živalske zgodbe (Goriška Mohorjeva družba, Anamarija Volk Zlobec in Nejk Selišnik).

Za vse, ki želijo vedeti, kam plove sodobna slovenska književnost

Prepričljivo popotovanje po Balkanskem polotoku v iskanju očeta – vojne zločinca: Jugoslavija, moja dežela, je drugi roman Gorana Vojnovića, ki je slovensko javnost opozoril nase z uspešno Čefurji raus. Z obema romanoma je mladi pisatelj osvojil kresnika – nagrado za najboljši roman leta, med letošnjimi finalisti pa je bil tudi Tržačan Marko Sosič s svojim Ki od daleč prihajaš v mojo bližino. Roman se dogaja na tržaških ulicah, tudi v njem pa odmeva vojna v bivši Jugoslaviji. Za kresnika se je posthumno potegovala tudi Maruša Krese s svojim romanesknim prvencem Da me je strah – poetično družinsko sago, ki se prične v partizanskih gozdovih. S podobno tematiko se ukvarja tudi Angel pozabe, ki ga je

napisala koroška pisateljica Maja Haderlap in je bil že tretjič ponatisnjen.

Kdor rad eksperimentira, bo najbrž vesel prve zbirke kratkih zgodb Tržačana Igorja Pisona (Zasilni izhodi), ki je izšla pri Mladiki, bolj »tradicionalisti« pa zbirke dnevnških zapisov in drugih spisov Borisa Pahorja (In mimo je šel spomin), ali pa njegove bogate in lepo oblikovane monografije Tako sem živ. Na police je pred meseci prišel tudi najnovejši roman Alojza Rebule (Pred poslednjim dnevom), ki

ga je v Šempolaju rojeni pisatelj tokrat postavil v znanstvenofantastično prihodnost.

Alice Munro sicer ni sodobna slovenska pisateljica, je pa letošnja dobitnica Nobelove nagrade za literaturo, zato je ni mogoče obiti. V slovenskem prevodu sta pred časom izšli njeni zbirki kratkih zgodb Preveč sreče in Sovraži me, rad me ima, dvori mi, ljubezen da, mož in žena sva.

Za radovedne italijanske prijatelje

Tudi v zadnjih tednih je izšlo nekaj italijanskih prevodov, s katerimi lahko razveselimo prijatelje, ki ne berejo slovenskih knjig. Tako je na primer pri založbi Zandonai izšel roman I nuovi arrivati - La scuola dell'esilio, prvi del romana Lojzeta Kovačiča Prišleki, ki ga nekateri uvrščajo v sam vrh sodobne evropske književnosti. Založba Bompiani je izdala knjigo Così ho vissuto, biografijo Borisa

Pahorja izpod peresa Tatjane Rojc, v kateri se življenje stoletnega tržaškega pisatelja prepleta z odlomki njegovih literarnih del. Pri Mladiki je izšel izbor novel Alojza Rebule La vigna dell'imperatrice romana. Čeprav nista najnovejši, bosta pri italijanskih bralcih najbrž dobrodošli tudi bogata antologija slovenskih tekstov Laltra anima di Trieste (Mladika) in vodnik po slovenskem Trstu Com'è bella Trieste (ZTT). Ljubitelji poezije pa bodo veseli dvojezične antologije Alojza Gradnika Eros - Thanatos ali Kravosove zbirke Sol na jezik - Sale sulla lingua (oboje ZTT).

Najbolj radovednim in prepričanim zagovornikom sožitja pa bi lahko podarili slovensko slovnico za Italijane ali enega od številnih učbenikov slovenskega jezika. Ob prehodu v novo leto smo vsi polni načrtov in dobrih namer ... morda pa bo kdo na seznam uvrstil tudi učenje slovenščine.

Za ljubitelje poezije

O poeziji veliko ljudi meni, da je težko doumljiva, kdor pa je že kdaj segel po pesniški zbirki, dobro ve, da so lahko pesmi tudi zelo preproste in pravi balzam za dušo. Na primer antologija Ivana Minatija Nekoga moraš imeti rad, ki je ob letošnji prvi obletnici smrti izšla z lepimi ilustracijami Bojana Klančarja. Angeli pa je naslov zbirke, ki jo je Tone Pavček dokončal malo pred smrtjo, krasijo pa jo ilustracije Daniela Demšarja. Po večletnem premoru se je na knjižne police vrnila tudi Tržačanka Irena Žerjal s pesniško zbirko Sumljive in abstraktne poezije.

Za kuharje, gurmane in ljubitelje dobre hrane

Po dolgih letih se na knjižne police ... in v naše kuhinje vrača Iz morja v ponev, uspešnica Marjuče Ofizije namenjena vsem, ki imajo radi ribe (ZTT). V knjižni zbirki letošnjega koledarja Goriške Mohorjeve družbe so tudi Domače slaščiče, ki jih je zbrala Mirjam Simčič, najmlajši kuharji pa bodo gotovo veseli serije knjig o Škrobku (Zadruga Novi Matajur). (pd)

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Slovensko Stalno Gledališče

V nedeljo, 29. decembra, ob 17.00 / Alen Jelen: »Nočni pogovori«.

Stalno gledališče FJK il Rossetti

Dvorana Generali

V ponedeljek, 30. decembra, ob 21.00 / kabaret / Pupkin Kabarett: »l'inso-stenibile leggerezza del cotechino«.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

SNG

V petek, 27. decembra, ob 20.00 / Iz-tok Mlakar: »Sljehrniki«.

V soboto, 28. decembra, ob 20.00 / Maša Kagao Knez: »Dia Diasso Dias-spora«.

V torek, 31. decembra, ob 20.00 / Aleksander Nikolačević Ostrovski: »Gozd«.

LJUBLJANA

SNG Drama

Veliki oder

V petek, 27. decembra, ob 19.30 / Du-šan Jovanović: »Boris, Milena, Radko«.

V soboto, 28. decembra, ob 19.30 / Vladimir Vladimirovič Majakovski: »Misterij buffo«.

V nedeljo, 29. decembra, ob 19.00 / Mala dvorana

V petek, 27. decembra, ob 20.00 / Evri-pid: »Alkestida«.

V soboto, 28. decembra, ob 20.00 / Sam Shepard: »Lunine mene«.

V ponedeljek, 30. decembra, ob 20.00 / Kobo Abe: »Prijatelji«.

V torek, 31. decembra, ob 20.00 / Mi-lena Marković: »Barčica za punčke«.

Slovensko Mladinsko Gledališče

Spodnja dvorana

V petek, 27. decembra, ob 20.00 / Tri prste pod popkom: »Maruša Oblak«.

V soboto, 28. decembra, ob 17.00 / Po-tetična klovnovska predstava / Ivan Pe-ternelj: »Luna na cesti«.

Zgornja dvorana

V ponedeljek, 6. januarja, ob 19.00 / Ivan Cankar: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«.

V sredo, 8. januarja, ob 15.45.

V sredo, 8. januarja, ob 20.00 / Nor-man Allen: »Zadnji ples Nižinskega«.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Slovensko Stalno Gledališče

Veliki oder

V petek, 27. decembra, ob 21.00 / Kon-cert / Magnifico & srbski vojaški orke-ster Stanislav Binički.

Gledališče Miela

V soboto, 28. decembra, ob 21.00 / koncert / Zerorchestra plays Alfred Hitchcock.

VIDEM

Novo gledališče Giovanni da Udine.

V torek, 31. decembra, ob 18.00 / »Strauss Festival Orchester Wien« / di-rigent - Willy Büchler; solist - Judith Halász sopran.

SLOVENIJA

Ljubljanska ulica

■ Veseli december

Danes, 24. decembra, ob 18.00 / Kon-cert božičnih pesmi: Kvartet 7+.

Jutri, 25. decembra, ob 17.00 / Duo Pingo.

V četrtek, 26. decembra, ob 19.00 / Koncert / Ernesto & CO (Čile).

V petek, 27. decembra, ob 19.00 / »Kon-cert grad gori« / Nastopajo: Brina Vo-gelnik, Darja Dernovšek, Matija Solce.

V soboto, 28. decembra, ob 19.00 / Na-stopa glasbena skupina Ilioni.

V nedeljo, 29. decembra, ob 19.00 / Koncert / Nastopata: Marina & Emilia Mirtensson.

Restavracija Moby Dick

V četrtek, 26. decembra, ob 22.00 / Dj set: Red cap party with Miss Blazzy.

V soboto, 28. decembra, ob 22.00 / Koncert / Nastopajo: Brazos - Black Suite Trio

MIREN

Kulturni dom Kostanjevica na krasu

Danes, 22. decembra, ob 18.00 / Tra-dicionalni božično novoletni koncert.

Grad Miren

V četrtek, 26. decembra, ob 17.00 / Prapnični koncert, nastopa vokalna skupina Kresnice.

BILJE

Dom krajanov Negovan Nemec

V soboto, 28. decembra, ob 19.00 / Prapnični koncert: Božična zgodba.

LJUBLJANA

Kino Šiška

V četrtek, 16. januarja, ob 20.00 / Svet-lana Makarovič in Zlatko Kaučič: »Hor-ror Mundi / Groza Svetas«.

V petek, 24. januarja, ob 20.00 / Na-stopali bodo titani ameriškega po-ter/heavy metala Iced Earth.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Salone degli Incanti - Bivša Ribarni-ca na ogled je zadnji fotografski projekt Jannisa Kounellisa. Razstava bo odpr-ta do 6. januarja 2014.

Zgodovinsko-umetniški muzej in la-pidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgo-dovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egipčanski, grški, rimljanski in antični predmeti z italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, fototeka in knjižnica. Urnik: od torka do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob ponedel-jkih zaprto.

Rižarna pri Sv. Soboti: nacistično kon-centracijsko uničevalno taborišče, fo-

tografska razstava in knjižnica. Urnik: odprto vsak dan od 9.00 do 19.00. Vstop prost.

Železniški muzej na Marsovem polju (Campo Marzio, Ul. Giulio Cesare, 1): Stalna razstava železniske postaje. Urnik: od 9.00 do 13.00. / Za več in-formacij: tel.:040-3794185; fax: 040312756.

Muzej Revoltella do 6. januarja 2014 je naogleda razstava Jagode Buič: »Thea-trum mundi«.

TheArtPhotoGallery (ul. Diaz 22/c) je na ogled fotografska razstava Anje Čop: »Iran: unimaginable«. Na ogled bo do 9. januarja 2014.

SLOVENIJA

IZOLA

Manzolinijeva palača je na ogled foto-grafska razstava ob 125. obletnici Na-tional Geographic Society.

SEČOVLJE

Krajinski park Sečoveljske soline: od-prto vsak dan od 8.00 do 20.00, na ogled film o solinah, slikarska razsta-va ter sprehod po solinski poti z obi-skom multimedijskega centra. Vstopna točka je na Seči.

PADNA

Galerija Božidarja Jakca: grafike in ris-be Božidarja Jakca in arheološke najd-be stare Padne, stalni razstavi. Ključ ga-lerije na voljo v Padni pri hiši št.1 (Pu-cer), 0038665-6725028.

LIPICA

Muzej Lipicanca: z zgodbo o nastanku in lastnostih konja kot živalske vrste in tesni povezanosti s človekom, ki se ka-že tudi skozi upodobitve konja v mito-logiji in umetnosti od pradavnine da-lje. Osrednji del je namenjen predsta-vitvi zgodbe o ustanovitvi lipiške ko-bilarne, njenih vzponih in padcih sko-zi stoletno zgodovino do današnjih dni.

LOKEV

Vojaški muzej Tabor: stalna razstava orožja in opreme. Ogled je možen ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 12.00 in od 14.00 do 17.00, za najavljene sku-

pine tudi izven urnika. Informacije: Srečko Rože, 05/7670581, 041/516586.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako ne-deljo med 14.00 in 16.00 ali po pred-hodnem dogovoru. Informacije: Dra-gica Sosič (05/7346425).

ŠTANJEL

Galerija Lojzeta Špacala: stalna raz-stava grafik v galeriji Lojzeta Špacala. Urnik: med tednom, od 11.00 do 14.00, v soboto in nedeljo od 10.00 do 17.00, v ponedeljek zaprto.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: na gradu Kromberk je na ogled raz-stava iz zbirke podarjenih del Vladi-mirja Makuca z naslovom »Risbe in ki-pi«; Sv. Gora - zaprta do nadaljnega za-radi popravila prostorov; Grad Do-brovo ob ponedeljkih zaprto, od tor-ka do petka od 8.00 do 16.00, ob so-botah, nedeljah in praznikih pa od 13.00 do 17.00; Kolodvor od pone-deljka do petka po urniku Turistične agencije Lastovka, ob sobotah od 12.00 do 19.00, ob nedeljah pa od 10.00 do 19.00. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

TOLMIN

Tolminska muzejska zbirka: od pone-deljka do petka, od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna mu-zejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan, od 9.00 do 18.00.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglav-skem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan, od 10.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Muzej novejšje zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

100 odtenkov vsakdana

Vsak dan, zgodaj zjutraj, pred vašim pragom.
Za le 0,76 evra. _ Samo Primorski dnevnik!

_naročniška akcija 2014

Celoletna naročnina: 230 €, to pomeni: vsak izvod stane le 0,76 evra.

novo: možnost plačila naročnine v dveh obrokih (2x120 €)
- za podrobnejše informacije pokličite našo kontaktno številko.

Če se za naročnino odločite takoj, boste Primorski dnevnik prejeli brezplačno do konca leta 2013.

Celoletnim naročnikom tiskane izdaje bo omogočen dostop do spletne izdaje dnevnika brez dodatnih stroškov.

Nekomercialna sporočila in čestitke boste v Primorskem dnevniku lahko objavljali brezplačno.

Znižano naročnino za leto 2014 se lahko plača do 31.1.2014:

z nakazilom na enega od sledečih tekočih računov na ime PRAE srl - DZP doo:

» na pošti na račun št. 11943347

» Pri naslednjih bančnih zavodih:

Zadružna kraška banka _____ št. računa: IT71 C 08928 02200 010000010730

Čedajska banka - podružnica Trst _____ št. računa: IT80 O 05484 02200 004570422289

Čedajska banka sedež v Gorici _____ št. računa: IT48 E 05484 12401 001570404860

Nova Ljubljanska banka _____ št. računa: IT56 P 03018 02200 010570002197

Banka Monte dei Paschi di Siena _____ št. računa: IT40 M 01030 02230 000061145007

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje _____ št. računa: IT34 R 08532 64560 000000019102

Bancoposta _____ št. računa: IT57 H 07601 02200 000011943347

Primorski
dnevnik

info:
Trst: 040 7786300
Gorica: 0481 356320
www.primorski.eu

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 356320
faks 0481 356329
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

GORICA - Pokrajina išče upravitelja lokala Lanterna d'Oro in kavarne Museo

»Grajsko naselje ne sme postati drugi Travniki«

Prostore oddajajo v najem pod ugodnimi pogoji - Gironcolijeva: »Mi naredili svoje, občina naj zniža davke«

Goriška pokrajinska uprava išče gostince, ki bi bili pripravljeni prevzeti upravljanje restavracije Lanterna d'Oro in kavarne Museo v obnovljenem grajskem naselju. Restavracija žalostno sameva že dve leti, kavarno v hiši Dornberg-Tasso pa so zaprli pred osmimi meseci. V grajskem naselju, ki velja za eno izmed najbolj obiskanih turističnih točk v mestu, obratuje zdaj samo restavracija-vinoteka Borgo Castello 23, ko je ta lokal zaprt pa obiskovalcem, ki so si ogledali Pokrajinske muzeje ali grad, ne preostane drugega, kot da se odpravijo na pijaco v mestno središče.

»V grajskem naselju vlada v zadnjih letih mrtvilo. Zato smo sklenili, da podjetnikom ponudimo ugodnejše pogoje in jih s tem skušamo spodbuditi k prevzemu Lanterne d'Oro in bara,« je povedala pokrajinska odbornica Donatella Gironcoli, ki je skupaj s funkcionarkama Laro Carlot in Anno Cecchini predstavila nova razpisa, na katere se bodo morali zainteresirani prijaviti do 5. februarja. »Kdor bo vložil najboljšo ponudbo za prevzem Lanterne d'Oro, v prvem letu ne bo plačal ničesar. Najemnik bo začel plačevati z drugim letom; izključna cena je okrog 12.000 evrov letno, kar ni veliko za lokal, ki meri okrog 400 kv. metrov,« je povedala Gironcolijeva in nadaljevala: »Izključna cena za prevzem bara pa je okrog 10.124 evrov letno. Gostinec, ki bo zmagal razpis in najel lokal, nam bo v prvem letu plačal le polovico tega zneska.«

Pokrajina je po mnenju Gironcolijeve naredila svoje, da bi grajskemu naselju dala novega zagona, zdaj pa je na potezi občinska uprava. »Občina je obnovila Trg

Restavracija Lanterna d'Oro

BUMBACA

Seghizzi, kar pa ni dovolj. Grajsko naselje potrebuje tudi gostinske in druge podjetniške dejavnosti, saj bo drugače postalo drugi Travniki, kjer se občinska strategija oživitve sploh ni obnesla. V imenu pokrajinske uprave zato apeliram na občino Gorico in jo vabim, naj gostincem, ki so pripravljeni vlagati v grajsko naselje, zagotovi ugodnejše pogoje z znižanjem davka na odvoz odpadkov Tares,« je povedala Gironcolijeva, Cecchinijeva pa je pripomnila, da

so stroški za odpadke zelo visoki predvsem za najemnike Lanterne d'Oro. »Stroški so visoki, ker je lokal zelo velik. Zato smo pomislili, da bi v primeru, ko bi občina ne pristala na naš predlog po znižanju davka Tares, omogočili novemu upravitelju, da bi uporabljal le del razpoložljivih prostorov in plačeval na podlagi izkoriščene površine. Zdi pa se nam škoda, saj v Gorici ni veliko lokalov, ki bi lahko sprejeli tako visoko številost gostov,« je zaključila Cecchinijeva.

GORICA

Tatova čevljev so kmalu naši

Neuspela kraja pri Pittarellu

Upravitelj trgovine Pittarello iz Gorice je v petek popoldne klical na telefonsko številko 113, potem ko je opazil, da so štirje moški ukradli več parov čevljev in zbežali neznano kam. Na kraj je kmalu zatem prihitela patrulja letkega oddelka goriške kvesture; policisti so se takoj pogovorili z uslužbenci, da bi zbrali čim več podatkov o tatovih. Ker so takoj razumeli, da bi lahko kaznivo dejanje zakrivali tuji državljani, so se odpravili na bližnje tovarno postajališče. Tu so izsledili dva moška, ki sta imela pri sebi nekaj plastičnih vrečk. V njih so bili ravno vsi ukradeni čevlji, ki so skupno vredni preko petsto evrov. Policisti so 28-letnega ruskega državljanca in 32-letnega ukrajinskega državljanca, ki sta po poklicu avtoprevoznika, prijavi goriškemu sodišču zaradi kraje; ostalih dveh tatov niso našli. Ukradeno blago so policisti že vrnili lastniku.

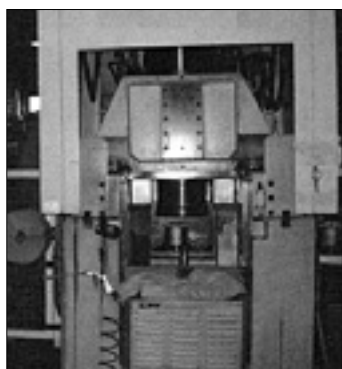
GORICA - Stoletnica prve svetovne vojne

Med prejemniki prispevkov pet slovenskih projektov

Goriška pokrajina in Fundacija Goriške hranilnice sta predstavili seznam društev in ustanov, med katerimi bosta porazdelili 50.000 evrov za organizacijo najrazličnejših pobud ob stoletnici prve svetovne vojne. Med projekti, ki jih bosta financirali, je tudi pet pobud, ki jih nameravajo prirediti nekatere slovenske ustanove in društva: to so ZSKD, SSO, Krajevno združenje Pevma-Štmaver-Oslavje, Ars Atelier in kulturno društvo Danica z Vrha.

»Fundacija nam je ponudila finančno pomoč, a ne samo to. Skupaj smo tudi pregledali vse prijavljene projekte in izbrali najprimernejše,« je povedal pokrajinski odbornik Federico Portelli, ki je lestvico predstavil s predsednikom Chiozzo, Antonello Gallarotti, Roberto Demartin in predstavnico Pokrajinskih muzejev Alessandro Martina. Gallarottijeva je poudarila, da so pri selekciji upoštevali izvirnost, pozitivne učinke za prostor in krog uporabnikov, skušali pa so »kriti« vso pokrajino z izjemo Krasa, saj so za to območje že predvidene druge naložbe v okviru projekta pokrajine Kras 2014+. Demartinova je povedala, da se je na razpis prijavilo 81 ustanov, pri izboru pa se je komisija skušala izogibati dvojnikom. Najvišji prispevek (5000 evrov) bodo prejela združenja Prologo, Goradisce è, Incanto in Ukkosen Teatteri, 2500 evrov pa bosta prejela ZSKD (projekt štafete miru, ki bo startala na Trgu Transalpina) in SSO (projekt zbirke pesniških in literarnih del, povezanih s prvo svetovno vojno). Krajevno

združenje Pevma-Štmaver-Oslavje bo prejelo 2000 evrov za čiščenje in obnovo ostalin prve svetovne vojne, Ars Atelier pa bo pripravil glasbeni spektakel na temo miru in sožitja med narodi. Temu projektu so namenili 900 evrov, tako kot društvu Danica, ki si je zamislilo vinsko in gastronomsko pot med ostalinami prve svetovne vojne.

Do Turčije ne bo prišla

Osebe goriškega carinskega urada je zaseglo ekscentrično stiskalnice, ki je bila na tovarnjaku namenjena v Turčijo. Zasegli so jo, ker gre za stroj, ki se ga lahko uporablja tudi v vojaški in jedrski industriji, za kar pa ni imel ustreznih dovoljenj za izvoz.

NOVA GORICA - Čezmejna preiskava

Trojica preprodajala drogo tudi v Italijo

Novogoriški kriminalisti so po šestmesečni obsežni preiskavi s pomočjo italijanskih karabinjerjev razkrili kriminalno združbo, ki se je ukvarjala s prodajo prepovedanih drog na širšem območju Goriške, Ajdovske, Krasa in Italije. Tri osebe utemeljeno sumijo storitve trinajstih kaznivih dejanj, povezanih s drogami; poleg heroina pa so prodajali še druge prepovedane droge, in sicer kopoljo in tablete, ki vsebujejo psihoaktivno snov.

Novogoriški kriminalisti so že v začetku maja pristojnemu okrognemu državnemu tožilstvu v Novi Gorici kazensko ovadili 29-letnika iz okolice Dornberka zaradi suma preprodaje heroina. Preiskava, ki jo je usmerjalo omenjeno tožilstvo, pa se je nadaljevala. »V nadaljevanju policijske preiskave je bilo ugotovljeno in potrjeno, da se 29-letnik povezuje s 36-letnim moškim, ravno tako iz okolice Dornberka, in 34-letno žensko in Nove Gorice. V predkazenskem postopku je bilo namreč potrjeno, da navedene osebe že več let redno oskrbujejo odvisnike tako iz širšega območja Goriške, Ajdovske, Zgornje Vipavske doline ter Krasa, prepove-

dano drogo heroin pa so prodajali tudi odvisnikom iz sosednje Italije,« so včeraj pojasnili na novogoriški policijski upravi.

Pri vseh treh osebah so kriminalisti konec prejšnjega tedna opravili osebne in hišne preiskave. Našli in zasegli so prepovedane droge ter druge pripomočke, ki so se uporabljali pri izvrševanju kaznivih dejanj, povezanih s preprodajo prepovedanih drog. Po opravljenih preiskavah so kriminalisti 29- in 36-letnima moškima odvzeli prostost in ju naslednjega dne s kazensko ovadbo zaradi utemeljenega suma storitve več kaznivih dejanj v zvezi z drogami izročili dežurnemu preiskovalnemu sodniku novogoriškega okrognega sodišča v nadaljnji postopek. Po zaslišanju je preiskovalni sodnik zoper 36-letnega moškega odredil pripor v solkanskih zaporih, zoper drugega 29-letnega moškega pa hišni pripor. Kriminalisti so kazensko ovadili tudi 34-letno Novogoričanko - v preiskavah ji ni bila odvzeta prostost. Kriminalisti so ugotovili, da je osumljenka prepovedane droge prodajala izključno iz koristoljubja, saj ni odvisnica in prepovedanih drog ne uživa. (km)

Odpadke bodo odvažali

Podjetje Isontina ambiente opozarja prebivalce iz občin goriške pokrajine, naj na tozadevnih koledarjih preverijo dneve, med katerimi bodo smetarske službe odvažale odpadke. V številnih krajih bo odvažanje odpadkov zagotovljeno tudi 26. decembra in 6. januarja, kar na omenjenih koledarjih tudi piše.

Božični koncert

Združenje cerkvenih pevskih zborov prireja v sodelovanju s Svetom slovenskih organizacij na dan sv. Štefana - v četrtek, 26. decembra - ob 16. uri v goriški stolnici Božični koncert. Zapeli bodo moški pevski zbor Mirko Filej (dirigent Zdravko Klanjšček), mešani pevski zbor Štandrež (Goran Ruzzier), moški pevski zbor Štmaver (Nadja Kovic), mešani pevski zbor E.B. Sedej iz Števerjana (Aleksandra Perrot) in dekliska vokalna skupina Bodeča Neža (Mateja Černic). Uvodni govor bo imel Silvan Zavaddav. Koncertu bo sledil blagoslov s petimi litanijami.

Briška vas v Šmartnem

Božični čas bodo v Šmartnem obogatili z odprtjem razstave Briška vas. Gre za prikaz nekdanje značilne podobe strnjene briške vasi, ki se »kakor ključa okoli piščancev« stiska okoli cerkvice, in hkrati prikaz ustvarjalnosti Irene Obljubek Vargazon, Brike, živeče v Ljubljani. Razstavo bodo doprli v petek, 27. decembra, ob 17. uri v Hiši kulture v Šmartnem. (km)

Dan samostojnosti

Osrednja slovesnost ob dnevu samostojnosti in enotnosti v mestni občini Nova Gorica bo v četrtek, 26. decembra, ob 19. uri v ogrevanem šotoru na Kidričevi ulici v Novi Gorici. Nastopila bo vokalno instrumentalna skupina Kresnice. Slavnostni govor bo prispevala poslanka slovenskega državnega zbora in mestna svetnica Mirjam Bon Klanjšček. Slovesnosti bo sledil koncert harmonikarskega orkestra Accordion group 4-8-8-16 pod umetniškim vodstvom Aleksandra Ipavca na harmoniki in s solistom Matejem Špacapanom na trobenti. Ob 21. uri pa se bo začel koncert Vlada Kreslina in Malih bogov. (km)

Stanovanja v Romansu

V Romansu so predali ključke dvanajstih stanovanj, ki jih je prenovilo podjetje ATER; štiri stanovanja merijo 42 kvadratnih metrov, ostalih osem pa meri 61,5 kvadratnih metrov. Za obnovo dveh stanovanjskih blokov je šlo 1.910.000 evrov, gradbena dela so se začela pred dvema letoma in jih je opravilo podjetje Coged iz kraja Noventa.

Poskus goljufije

V Trzinu je prišlo do poskusa goljufije. Moški je telefoniral starejši ženski in trdil, da je občinski uslužbenec. Ženici je ponujal desetodstotni popust na računih za elektriko in plin v zameno za podpis pogodbe z novim dobaviteljem. Na koncu je priznal, da ni občinski uslužbenec, takrat je ženska razumela, da skuša moški na goljufiv način izsiliti podpis nove pogodbe.

Odpri multikino v Vilešu

V nakupovalnem središču Tiare Vilešu so sinoči odprli triinštiridesetno multikino podjetja Uci Cinemas. Gledalci imajo na voljo sedem dvoran, v katerih je skupno 1237 sedežev.

NOVA GORICA - Podpis pogodbe za gradnjo čistilne naprave

Konec leta 2015 se bodo v Sočo iztekale čistejšje komunalne vode

Načrt predvideva tudi obnovo celotnega obstoječega kanalizacijskega sistema

Z včerajšnjim podpisom pogodb za izgradnjo osrednje čistilne naprave v Vrtojbi, ki sodi v projekt »Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Soče«, je bil kljub zamudi narejen velik korak h končnemu cilju: v Sočo in Jadransko morje se bo iztekala občutno čistejša voda. Gre za največji projekt na Goriškem, vreden 50 milijonov evrov oziroma za skupno investicijo treh občin: Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba in Miren-Kostanjevica.

Nova Gorica je zadnje mesto v Sloveniji, ki nima urejenega čiščenja komunalnih voda. Odplake iz Nove Gorice se trenutno samo nekoliko mehansko prečiščene iztekajo v Koren, nadalje v Sočo, nato pa končajo v Jadranskem morju. Podobno je v občinah Šempeter-Vrtojba in v Mirnu: preko potoka Vrtojba se iztekajo v Vipavo, nato v Sočo in končno v morje.

»S tem projektom bomo naredili velik napredek pri čiščenju in urejanju celotnega sistema - pristop je bil celovit, poleg izgradnje čistilne naprave zajema tudi rekonstrukcijo celotnega obstoječega kanalizacijskega sistema, to pomeni, da bomo ustrezno sanirali kanalizacijo tako, da ne bo več nekontroliranih iztokov v Koren in Vrtojbo tudi preko sistema mešane kanalizacije. Na čistilno napravo bomo dobili obvladljive količine vode, ki jih bomo lahko uspešno prečistili,« zago-

Računalniška simulacija nove čistilne naprave

tavlja vodja projekta Mitja Gorjan. »Čistilna naprava je zasnovana na podlagi najsodobnejše tehnologije. V bodoče dopolnitev ne predvidevamo, tudi če bi se okoljska zakonodaja spremenila. Omogočala bo takšno stopnjo čiščenja, da po naših ocenah vsaj 30 let ne bo potrebnih bistvenih sprememb,« dodaja Gorjan.

»Gre za zgodovinski dogodek, o tej investiciji, ki je največja na Goriškem, je govora že štiri desetletja,« je poudaril novogoriški župan Matej Arčon in spomnil na to, da je bil projekt še pred poldrugim mesecem uvrščen med rizične in bi mu bila zato skorajda bi bila odvzeta odločba za investi-

cijo. »To investicijo smo pričakovali veliko časa. Naš cilj je priključitev 95 odstotkov uporabnikov na kanalizacijsko omrežje in na čistilno napravo. Kar velik del posega bo potekal v naši občini, Vrtojba bo po vsej dolžini prekopana. S projektom zaključujemo tudi okoljevarstveno problematiko varovanja Soče. Na to nas redno opozarja sosedje iz Italije. Upam si pa trditi, da bomo, ko bo ta investicija končana, celo nekoliko bolj "pridni" kot sosedje čez mejo,« pristavlja župan občine Šempeter-Vrtojba Milan Turk. V okviru projekta, ki je vreden 50 milijonov evrov bo zgrajena centralna čistilna naprava s kapaciteto 50.500 populacijskih

enot in kanalizacijsko omrežje s pripadajočimi objekti v skupni dolžini 18,739 kilometrov v občinah Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba in Miren-Kostanjevica.

Projekt je razdeljen na več sklopov: na čistilno napravo, na komunalno infrastrukturo za potrebe čistilne naprave in na izgradnjo kanalizacijskega omrežja v občinah Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba in Miren-Kostanjevica. Predviden pričetek uvedbe v delo je v drugi polovici januarja, aktivnosti se bodo pričele na vseh projektih hkrati, najprej pa se bo zaključevala izgradnja kanalizacijskih sistemov. »Zaključek gradnje vseh kanalizacijskih sistemov je predviden v prvi polovici leta 2015, čistilna naprava pa se bo izvajala po drugačnem sistemu - izbrani izvajalec bo moral še pridobiti gradbeno dovoljenje, zaključek je predviden 15. oktobra 2015. Novembra 2015 naj bi začela s poskusnim obratovanjem. Vsa sredstva morajo biti izčrpana do 31. decembra 2015,« pojasnjuje Gorjan. Kot rečeno, skupna investicijska vrednost projekta znaša 50 milijonov evrov oziroma 40,8 brez davka na dodano vrednost. Od tega kohezijski sklad prispeva 28,4 milijonov evrov, državni proračun pet milijonov, iz občinskih proračunov omenjenih treh občin pa bo šlo v ta namen 7,3 milijona evrov. (km)

GORICA - Radio

»Vsi smo mladi«

JANEZ POVŠE

Za Radijski oder je Janez Povše napisal vedro nadaljevanje z naslovom »Vsi smo mladi« in podnaslovom »S pogledom odraščajoče mladine«.

Gre za šest oddaj, katerih osrednja oseba je 17-letni Robi, ki piše dnevnik o sebi in svoji družini. Robi pazljivo opazuje dogajanja doma oz. razliko med svojo generacijo in generacijo staršev. Oče in mama sta polna stresa vsa vpeta v hiter ritem današnjega časa in vzgajata Robija in njegovo sestro Nives, kolikor najbolje zmoreta. Pogosto se pokaže, da sta ravno tako kot njuna otroka polna smešnih napak, ki pa jih seveda nočeta priznati. Da bi bila zmešnjava popolna, med drugim poskrbita stric in teta iz Ljubljane ter ljubzenske vragolije sestre Nives, ki ne more in ne more najti prijatelja po svoji želji. Od vseh najbolj umirjen je prav Robi, medtem ko so ostale osebe močnejše humorno obarvane. Vse skupaj se dogaja v našem prostoru, kar daje dogajanju poseben čar. Nadaljevanje »Vsi smo mladi« je režijsko pripravil Tomaž Sussi, tehnik v režiji je bil Vasja Križmančič, nastopajo pa Matija Rupel v vlogi Robija, Julija Berdon kot sestra Nives, Andrej Pisani kot tata, Marinka Počkaj kot mama ter še Jure Kopušar, Anka Peterlin in Danijel Simonettig. Prva oddaja bo na Radiu Trst A na sporedu v soboto, 28. decembra, ob 18. uri, sledilo ji bo še pet oddaj vsako soboto ob 18. uri.

NOVA GORICA

»Magnifico, bog te video«

Koncert z glasbo iz filma

V novogoriškem Kulturnem domu bosta v nedeljo, 29. decembra, ob 20. uri nastopila Magnifico in Srbski vojaški orkester Stanislav Binički. Koncert prinaša glasbo iz filma »Montevideo, bog te video«, ki je najbolj gledan srbski film zadnjih dvajsetih let ter dobitnik nagrad na več festivalih in na MTV. Glasba iz filma je ponarodela in jo izvajajo po »kafanah«, na svatbah, pogrebih. Poleg Magnificovih značilnih melodij ji daje poseben pečat filharmonični Srbski vojaški orkester Stanislav Binički, ki s svojim električnim zvokom na plošči priključuje ozračje balkanskih šlagerjev in narodnih napevov iz tridesetih let. Vstopnina znaša 25 evrov. (km)

DOBERDOB-SOVODNJE-ROMJAN - Večstopenjska šola

Veseli uvod v praznike

Po raznih šolah in vrtcih potekale božičnice, na katerih so otroci nastopili s petjem, igranjem in deklamacijo

GORICA

Našteli preko deset tisoč obiskovalcev

Preko deset tisoč obiskovalcev so našteli na razstavah »Rec-lame« in »Al fluire dell'acqua«, ki so ju letos postavili na ogled na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v Ulici Carducci v Gorici. Na vodenih ogledih se je zbralo 1700 ljudi, skupno si je razstavi ogledalo tudi 700 dijakov iz trinajstih višjih srednjih šol iz vse pokrajine ter 450 otrok osnovnih šol in vrtcev. Letos se je v palači Della Torre zvrstilo tudi 140 dogodkov, na katerih se je zbralo 7000 ljudi; pri njihovi organizaciji je sodelovalo 70 društev in kulturnih ustanov.

Tudi učenci in malčki, ki obiskujejo šole in vrtce Večstopenjske šole Doberdob, so dočakali božično-novoletne počitnice. Pred zasluženim »odmorom« so se minuli teden v občinah Doberdob, Sovodnje in Ronke kot po tekočem traku vrstile božičnice, na katerih so otroci pričarali praznično vzdušje ter se poslovlili od prvega dela šolskega leta.

Šola z Vrha in vrtec Živ-Žav sta letos praznovala v prostorih društva Danica. Pred številno publiko so otroci predstavili zimsko pravljico, pod vodstvom Alenke Radetič pa so tudi zapeli nekaj pesmi. Program je bil zelo pristrčen, mali vaški praznik pa se je zaključil z zakusko, ki so jo pripravili starši. Božičnica sovojenjskih osnovnošolcev in otrok, ki obiskujejo zadnji letnik vrtca Čiračara, je potekala v cerkvi Sv. Martina. Med doživetim nastopom, ki si ga je zrežirala Radetičeva, so se pesmi prepletale z odlomki iz evangelija, prvi trije razredi osnovne šole pa so v uvodu deklamirali pesmi Lile Prap in Ljubke Šorli. Cerkev so krasile jaslice, s katerimi bodo petošolci sodelovali na tekmovanju. Lep program so pripravile tudi vzgojiteljice vrtca Čriček iz Do-

Božičnica v Sovodnju (zgoraj); romjanski učenci pred cerkvijo sv. Štefana v Romjanu (zgoraj desno); nastop vrtca Čriček v Doberdobu (desno)

FOTO K.F., D.B., J.J.

berdoba. Otroci so nastopili v župnijski dvorani, kjer so zaigrali pravljico o čarovnici Špeli, ki je ukradla Božičku darila. Malčki so zapeli ob spremljavi harmonike Jarija Jarca, ob nastopu pa je potekal tudi mali božični sejem, za katerega so poskrbeli starši. Vzgojiteljice so se ob koncu zahvale gospe Mariji, ki je malim igralcem sešila kostume. Učenci šole Voranc so na božičnici pokazali, kako znajo peti in igrati. Predstavili so pravljico o deklici z vžigalicami, na-

to pa so si ogledali zabavno igro v narečju, ki jim jo je poklonila gledališka skupina društva Kras Dol-Poljane na predlog predsednice Katjuše Kosic. Otroci romjanskega vrtca Barčica, ki ima sedež v Ul. Capitello, so nastopili v cerkvi v Ronkah, otroci iz se-deža v Ulici Bratov Cervi pa so imeli božično delavnico v sodelovanju s starši. Osnovnošolci iz Romjana so nastopili v petek na stopnišču pred cerkvijo Sv. Štefana. Pod vodstvom učiteljice Lucije Lavrenčič so vsi

skupaj ubrano zapeli nekaj božičnih pesmi, učenci petih razredov pa so postregli še z recitacijo. Učenci so priprave na božičnico začeli že pred dvema mesecema: pripravili so izdelke za božično tržnico, loterijo in darila za starše. Na trgu pred cerkvijo je zavladalo pravo božično vzdušje: otroci so sami prodajali (in razprodali) svoje izdelke. Izkupiček je namenjen nakupu šolskega materiala in pripravi zaključne prireditve oz. poimenovanja šole po Ljubki Šorli.

GORICA - V mestnem središču

Božično vzdušje pričarali s prazničnimi pobudami in oživitvijo nekdanjih trgovin

Koline v Raštelu

FOTO VAS

V vinoteki na Korzu Verdi je mogoče pokusiti razne domače proizvode, med katerimi so tudi olja Aleša Komjanca (levo) in vina številnih briških vinarjev, ki jih toči Francesca Saher (desno)

FOTO VAS

Goriško mestno središče je v teh božičnih dneh ponovno prizorišče številnih prazničnih pobud, ki jih goriška občina v okviru niza »December v Gorici« prireja v sodelovanju z mestnimi trgovci in drugimi podjetniki. Travniki, Raštel in Ljudski vrt so preplavile številne stojnice in lesene hiške, ki mimoidočim ponujajo delikatese in razno razne božične izdelke. Ob pouličnem vrvežu pa so oživela tudi poslopja nekaterih bivših trgovinskih obratov v Raštelu in na Verdijevem Korzu, ki so drugače zaradi gospodarskega krča, v katerem se je mesto znašlo, prepuščena samevanju.

V Raštelu koline in Zoranova osmica

»Ob klasični gostinski ponudbi svinjskih mesnatih slanin in klobas, smo želeli Gori-

čano sredi mesta pokazati, kako poteka običaj kolin. Če je za starejše generacije to nekaj samoumevnega, mladi o tem vedo zelo malo ali skoraj nič,« razlaga Alessandro Severo, ki je skupaj s prijateljem Ascaniom Cosmo pobudnik odprtja začasnega gostinskega objekta prašičjih dobrot z bizarnim imenom »Sua mestà il maiale«. V soboto so si lahko številni mimoidoči v notranjščini bivše trgovine »La bomboniera« v Raštelu ogledali, kako se iz zaklanega prašiča pripravijo najrazličnejši mesni izdelki. »Izdelali bomo pretežno slame, klobase in "musete", nekaj bo tudi zavitih pancet,« je med delom povedal Tomi Mozetič, eden izmed štiričlanske slovensko-italijanske ekipe mesarskih mojstrov iz Šempetra in Podturna.

»Izdelke, kot so jetrca, klobase in "museti", je mogoče okusiti že v teh dneh, ostale pa bomo pustili zoreti in sušiti do velike noči,« pravi Severo in opozarja, da je v gostilni poskrbljeno tudi za pijačo, za katero skrbijo člani društva »Osservatorio del re« iz Medane. Gostilna, posvečena najkoristnejšemu domačemu ščetinarju, bo obratovala do 31. decembra. Množičen obisk Severo pričakuje tudi v najdaljši noči v letu: »Za silvestrski večer imamo že vse rezervirano, lokal bo polno zaseden«.

Nad vse živahno je tudi v notranjosti palače Mischou, kjer domuje Zoranova hiša, ki je nenehno deželna množičnega obiska radovednežev. Osmico obiskujejo številni oboževalci filma »Zoran, il mio nipote scemo« tako iz Goriške kot tudi iz tržaškega in videmskega okoliša. V Hiši Zoran je ob vonju golaža in polente mogoče slišati tako kot v dialogih filma še goriško narečje in slovensko besedo.

Briški vinarji še danes v trgovini Larise

»Po nepričakovanem uspehu, ki ga je začela vinoteka slovenskih in italijanskih vinarjev doživela med Andrejevim sejmom, smo se odločili, da pobudo ponovimo,« pravi Ro-

berto Gajer, ki je skupaj s Stefanom Sfiligojem pobudnik in koordinator božičnega dogajanja v prostorih nekdanje trgovine Larise. V njej se pod okriljem števerjanske Vinoteke predstavlja deset slovenskih vinarjskih podjetij iz Brd. »Ob degustacijah je možno razstavljena vina tudi kupiti. S pobudo želimo ponovno spodbuditi nakupovanje v mestnem središču,« opozarja Gajer. V trgovino Larise, ki bo odprta samo še danes, so se vselili tudi prodajalci bioloških produktov iz Ljubljane in z Bleda ter čokoladnih »bonbonier« iz Gorice. »Gorico kot priloznostno lokacijo za trgovski posel sem spoznala preko vegetarijanskega festivala,« pravi prodajalka Janja Škrajnc z Bleda, ki ponuja biološke marmelade, razne zeliščne namaze, sadne sirupe ter nekvašen kruh iz ajde in konoplje.

V teh prazničnih dneh bo stekel še en zanimiv dogodek. Na pobudo briško-kraškega konzorcija in števerjanske vinoteke ter s sodelovanjem združenja pokuševalcev ONAV bodo vinarji iz Brd svoja vina ponujali tudi v posameznih lokalih in kavarnah na Verdijevem korzu. V vsakem gostinskem lokalu bo svojo paleto belih in rdečih vin predstavilo eno vinarjsko podjetje, ki bo primerno označeno. (VaS)

ŠTANDREŽ - V vrtcu Pika Nogavička

Skupaj je lepše

Sobivanje z italijanskim oddelkom izkoriščajo za skupne dejavnosti in medsebojno spoznavanje

Tudi v letošnjem šolskem letu v vrtcu Pika Nogavička izvajajo projekt »Skupaj je lepše«. V vrtcu namreč sobivajo z italijanskim oddelkom in vsem se zdi prav in lepše, da celo šolsko leto sodelujejo in izvajajo skupne dejavnosti, od medsebojnega spoznavanja preko petja in plesa do likovnih in raznovrstnih glasbenih dejavnosti. Sodelovanje pride najbolj do izraza v božičnem času. Letos so otroci pod mentorstvom vzgojiteljic pripravili jaslice, okraske za božično drevo in skupaj nastopili na Prazniku miru in prijateljstva v štandreški cerkvi. Letošnje jaslice so nastale izključno iz odpadnega in naravnega materiala. Vse figure in pokrajina na jaslicah so pripravljene iz embalažnega kartona, storžev in lubja. Tehnika izdelovanja je sad izkušenj, ki so si jih

otroci in vzgojiteljice pridobili lansko šolsko leto preko projekta »Mali umetniki« in sodelovanja z ustvarjalcema Chrisom Gilmourjem in Jano Pečar. Sodelovanje med slovenskim in italijanskim vrtcem se bo nadaljevalo do konca šolskega leta z rednimi srečanji, skupnimi dejavnostmi, s sodelovanjem z goriškim CTA, obiskom gledaliških predstav in s skupnimi praznovanji v vrtcu.

Zadnji dan pred počitnicami so v vrtcu gostili skupino dijakov srednje vzgojiteljske šole Vena Piloni iz Ajdovščine, ki so otrokom zaigrali predstavo o razvajeni muc. Predstave so se udeležili tudi učenci 1. in 2. razreda štandreške šole. Tako so vsi otroci praznično doživeli zadnji dan pouka v pričakovanju zasluženih počitnic.

PEVMA - Srečanje ob božični pesmi

»Božič je vsakič, ko bližnjemu nameniš prijazno besedo«

Otroci iz vrtca Pikapolonica med nastopom

FOTO VIP

Vsakoletni kulturni večer ob koncu leta, ki so ga prireditelji poimenovali Srečanje ob božični pesmi, je v petek v cerkev v Pevmi prikladal veliko ljudi. Organizatorji občutene prireditve so združenje Krajevna skupnost Pevma, Štmaver in Oslavje ter vsa društva in odbori, ki ga sestavljajo. Najprej so pred publiko stopili otroci iz pevmskega otroškega vrtca Pikapolonica, ki so pod vodstvom učiteljice Katje Bandelli zapeli dve otroški božični pesmi. Vrtec in odbor staršev sta poskrbela, da so bili ob vhodu v cerkev na razpolago božični okraski, ki so jih z ročnim delom pripravili sami otroci. Izkupiček prodaje okrasov je namenjen nabavi raznih pripomočkov za potrebe vrtca. Nekaj misli o pomenu praznovanja božiča je podala predsednica odbora staršev vrtca Martina Černic. Sledil je nastop gojencev glasbenega centra Emil Komel iz Gorice, ki so pod vodstvom profesorjev Martine Gereon in Franka Reje uprizorili krajši koncert s kitarami. Za njimi je na prizorišče stopil skoraj štiridesetčlanski otroški zbor učencev pevmske osnovne šole Josip Abram, ki ga

vodi učiteljica Marta Ferletič. Za pevski nastop so učenci in njihove učiteljice pripravili sklop pesmi in poezij, občasno sta izvajanje spremljali dve violini in harfa, kar je pesmim vdahnilo svojevrten čar. Kot je že v navadi, je božično poslanico iznesel domači župnik Marjan Markežič, ki je poudaril zlasti misel, da je božič vsakokrat, ko bližnjemu nameniš prijazno besedo.

Pod izvežbanimi prsti profesorjev glasbe pri Glasbeni matici v Gorici so prostor napolnili zvoki harmonike in kitare. Res prijeten glasbeni utrinek sta pričarala profesorja Manuel Figheli in Franko Reja. Napovedovalka in povezovalka večera Barbara Ursic je tudi poudarila dejstvo, da Glasbena matica iz Gorice letos praznuje 50-letnico delovanja. Večer je zaključil moški pevski zbor Skala iz Gabrij, ki je pod vodstvom Zulejke Devetak zapel nekaj božičnih motivov. Zahvalo in voščila vsem nastopajočim in publiku je ob koncu izrekel predsednik krajevne skupnosti Lovrenc Persoglia, družabno srečanje, ki je sledilo, pa sta pripravila društvo Naš prapor in krajevna sekcija lovcev. (vip)

grafica goriziana
tipografia
tiskarna
printing house
buchdruckerei
— since 1966

34170 Gorica • Ul. Gregorčič, 18
tel. +39 0481 22116 • fax +39 0481 22079
e-mail: info@graficagoriziana.com

AWS
GORICA
mail: aws.it@tin.it

PRODAJA IN
POPRAVILA KOLEŠ
E. ČUK
CEPARIN R. & SAKSIDA A.
GORICA
Trg Cavour 9, Tel. 0481 535019

ALUMINIJASTE ZASTEKLITVE
KOVAŠKI IZDELKI

Tabaj F.lli s.n.c.
Miloš in Rajmund

ŠTANDREŽ - GORICA, ul. A. Gregorčič 24
Tel. 0481/21514 • Faks 0481/21987 • barbara@tabaj.191.it

THERMOTRADE ALBERT SOŠOL

Vodovodne in plinske instalacije - Montaža radiatorskega in talnega ogrevanja;
Klima naprave in toplotne črpalke - Namestitve kotlov na plin, kurilno olje
in drva-biomasa-peleti - Vakumski in ploščati sončni kolektorji
Servis in tehnično svetovanje.

... od vsega, najbolj primerno.... **BIASI Savio**
TRAVNIK 21, 34170 Gorica - email: thermo@inwind.it - tel/fax 0481/534607

Gostilna
«FRANC»

Pri Francetu

Domača kuhinja

Zaprto ob nedeljah in ponedeljkih

SOVODNJE OB SOCI (GO)

Prvomajska 86, telefon 0481.882038

Cvetličarna
Antica
Bottega
del Fiore
Gorica, ul. Seminario 12, tel. 0481.30682

fotoDIGITAL
ALTRAN

Gorica - Korzo Italia 41
tel: 0481/533124 - email: fotoaltran@libero.it

Vse za amatersko
in poklicno fotografijo

Servis v 30. minutah
na Kodak papirju

Profesionalni tisk
digitalnih fotografij
na fotografskem papirju

avtodelavnica
avtoličarstvo
vulkanizerstvo

**BASTIANI
SERGIO**

DOBERDOB (GO)
Tel. 0481.78305

Lojzanda
"Deveta" 1870

VRH SVETEGA MIHAELA
Tel. 0481.882488
www.devetak.com

OKUSNE DOBROTE DOMACE ZEMLJE
in sproščen oddih na Krasu v prostorih Lokande
Čotova družina vošči vsem blagoslovljene
Božične praznike in srečno Novo leto

**GRADBENO PODJETJE KOSI.NA. s.a.s. -
KOSIC GIOVANNI & C.**

DOBERDOB, ul. Marconi 3
tel. 348-8519905

zidarska dela za nove stavbe,
popravlila na obstoječih,
specializirani za zunanje zidne plašče (cappotti)
in prekrivanje streh

**ŽELI VESELE BOŽIČNE
IN NOVOLETNE PRAZNIKE!**

Poklicno Združenje
Svetovalcev za Delo

& Adriano PERIC
Martin DRUFOVKA

Želimo Vam vesel Božič in ob vstopu v leto 2014
veliko veselja, zdravja, uspehov in nadaljnjega
uresničevanja vaših želja!

Gorica, Ul. Cantore 2 - Tel. 0481 538998 - Faks 0481 539441 - www.consulenzelavoro.it

**Agraria
Zavadlav**

semena, sadike
in sadno drevje,
orodje za vrt in
za zelene površine
krma za domačo žival

Gorica, ul. Trieste 18
Tel. 0481.520898
www.agrariazavadlav.it
info@agrariazavadlav.it

mark medical™
empowering healthcare.

www.mark-medical.com

GRUPPA
KB
1909
GRUPPA

JESTVINE
PETER POVŠIČ

**Tutti di
MARKET**

Ulica Trieste 261
Gorica

AGRITURIZEM

Kovac

ZA CERKVIJO V DOBERDOBU

Tel. 0481 78125
www.kovac.it - info@kovac.it

Odprto ob petkih, sobotah,
nedeljah in praznikih

Catering z domačo hrano,
kosila, večerje, zakuske za
katerokoli priložnost.

**MARIO
MUCCI**

PROIZVODNJA
IN INŠTALACIJA
KLEPARSTVA

MARIO MUCCI S.R.L.

Ulica A. Gregorčič 20/2 • 34170 GORICA
Tel. 0481/21828 • Fax 0481/524657
info@muccilattonerie.com • www.muccilattonerie.com

Vesele božične praznike

URARNA ZLATARNA ŠULIGOJ

Gorica, ulica Carducci 49, Tel. 0481.535657, www.suligoj.com

Lara Feri vodi štavrski otroški zbor

FOTO VIP

Z Betlehemske lučjo prinesli poslanico miru

Preko sro Solkanec je v soboto z lučkami v rokah pripešalo preko osimskega cestnega mostu do Štavra, kamor so sosedom s pobočja Sabotina prinesli Betlehemske luč miru. Večerne pohodnike so gostitelji pričakali na starem kmečkem mejnem prehodu in jih pospremili do prizorišča prijateljskega srečanja na kmetiji Grad. V veliki kleti kmetije, ki je last družine Barnaba-Mauri, je kulturno društvo Sabotin pripravilo krajši kulturni program in družabnost, ki na takih srečanjih ne sme manjkati. Če nas spomin ne vara, je bilo v soboto že enajsto leto zapored, da Solkanec in prebivalce desnega brega Soče združuje simbol miru, ki ga predstavlja Betlehemska lučka.

Prisotne je nagovoril prior samostana na Sveti Gori, pater gvardijan Pepi Lembrecht, vsem udeležencem shoda pa so voščili še predsednik Turističnega društva Solkan Bran-

ko Belingar, novi predsednik kulturnega društva Sabotin iz Štavra Mirko Radinja in predsednik združenja Krajevna skupnost Pevma, Štmaver in Oslavje Lovrenc Persoglia. »Želim, da se mi približaš in me pogledaš, kajti samo tako me boš videl, srečal in razumel,« se je glasila poslanica miru, ki jo je prebrala predstavica skavtsko-taboriških organizacij, ki so glavni pobudniki prenosa Betlehemske luči. Kulturni program so oblikovali otroški pevski zbor Štmaver pod vodstvom pevovodkinje Lare Feri, violinski duo Elizabeta in Polona Božič, članici simfoničnega orkestra Glasbene šole iz Nove Gorice, ter moški zbor Štmaver, ki ga vodi Nadja Kovac. Sledila je družabnost z dobrotami, ki jih je pripravilo domače društvo Sabotin, marsikaj pa so s seboj prinesli tudi Solkanec. Tudi tako se utrjuje prijateljstvo. Še isti večer se je večja skupina Štmavercev napotila na bivši podsabotinski mejni prehod, kjer se je srečala s Podsabotinci. Sosedje so skupaj nazdravili prihajajočemu novemu letu. (vip)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 2 PRI SV. ANI, Ul. Garzarolli 154, tel. 0481-522032.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 2, Ul. Manlio 14 A/B, tel. 0481-480405.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V KOPRIVNEM
CORAZZA, Ul. Buonarroti 10, tel. 0481-808074.

DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU
LUCIANI, Ul. Dante 41, tel. 0481-99214.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 15.00 - 17.00 - 19.50 »Frozen il regno di ghiaccio«; Dvorana 2: 14.45 - 17.45 »Lo Hobbit: La desolazione di Smaug«; Dvorana 3: 15.00 - 17.20 - 19.50 »I sogni segreti di Walter Mitty«.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 14.30 - 16.30 - 18.30 »Frozen il regno di ghiaccio«; 20.30 »Un fantastico via vai«; Dvorana 2: 15.15 - 17.20 - 19.50 »Philomena«; Dvorana 3: 15.30 - 17.40 - 20.00 »Colpi di fortuna«; Dvorana 4: 16.00 - 18.00 - 20.15 »Indovina chi viene a Natale?«.

GORIŠKO TAJNIŠTVO PRIMORSKEGA DNEVNIKA

bo od 31. decembra 2013 do 6. januarja 2014

ZAPRTO

Tržaško tajništvo:
tel. 040-7786300

10.00-17.00; galerija Spazzapan v Gradišču bo odprta danes, 24. decembra, 10.00-13.30, 26. in 27. decembra 15.00-19.00, 28. in 29. decembra 10.00-19.00, od 1. do 3. januarja 2014, 15.00-19.00, 4. in 5. januarja 2014 10.00-19.00. Vse zbirke in razstave bodo zaprte 25. decembra, 30. in 31. januarja 2014 ter 6. januarja 2014.

V POKRAJINSKIH MUZEJIH V PALAČI ATTEMS-PETZENSTEIN v Gorici bo do 9. februarja na ogled razstava sodobne umetnosti z naslovom »Nora Gregor. La figurazione dell'oblio«, ki jo v spomin na goriško filmsko igralno iz prve polovice prejšnjega stoletja prireja združenje Prologo. Svoja dela razstavljajo Rossano Bertolo, Edi Carer, Stefano Comelli, Ivan Crico, Ignazio Doliach, Paolo Figar, Paola Gasparotto, Maurizio Gerini, Alessandra Ghirardelli, Francesco Imbimbo, Silvia Klainscek, Damjan Komel, Roberto Merotto, Claudio Mrakic, Stefano Ornella, Giovanni Pacor, Alfredo Pecile, Alessio Russo, Nika Šimac, Franco Spanò, Lara Steffe, Drago Vit Rozman in Debora Vrizzi; vstop prost.

Koncerti

5. BOŽIČNI DOBRODELNI KONCERT V SPOMIN NA MIRKA ŠPACAPANA bo v petek, 10. januarja 2014, ob 20.30 v cerkvi Sv. Justa v Podgori. Dobrodelni koncert prirejata Zveza slovenske katoliške prosvete, Združenje cerkvenih pevskih zborov, PD Podgora, AŠZ Olympia, Slovenska zamejska skavtska organizacija, krožek Anton Gregorčič in stranka Slovenska skupnost, izkupiček bo namenjen društvu Palativna oskrba - Mirko Špacapan ljubezen za vedno iz Vidma, ki nudi pomoč pri negi onkoloških bolnikov.

BOŽIČNI KONCERT »LOOKING FOR CHRISTMAS« bo v sredo, 25. decembra, ob 20. uri v gostilni Miljo pri Devetkah. Nastopili bodo Flavia Quass, Elisa Aramonte in Michela Grena ob spremljavi pianista Gianpaola Rinaldija; informacije in rezervacije po tel. 0481-78250, 331-1263714.

KD STANKO VUK MIREN-OREHOVLJE vabi na božični koncert »Slovenske in tuje božične pesmi« v četrtek, 26. decembra, ob 17. uri v dvorani Gnidovčevega doma na Mirenskem gradu. Ob spremljavi kitare bo pela vokalno instrumentalna skupina Kresnice.

BOŽIČNI KONCERT V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRATUŽ bo v petek, 27. decembra, ob 20.30. Mozartovo Kronungmesse in slovenske božične pesmi v novih orkestracijah bo izvajalo nad 150 izvajalcev: solisti Mojca Milič, Martina Kocina, Luca Dordolo in Giuliano Pelizon, zbori MePZ Hrast, MePZ L. Bratuž, MIPZ Veseļjaki in MIPZ Emil Komel ob spremljavi Orkestra ArsAtelier. Nakup in rezervacija vstopnic vsak dan v Kulturnem centru Lojze Bratuž med 8.30 in 12.30, po tel. 0481-531445, e-mail na kcl.bratuz@libero.it.

»VEČERNI KONCERTI« združenja Rodolfo Lipizer v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici: v ponedeljek, 30. decembra, ob 20.45 novoletni koncert filharmonije Jora iz Romunije; informacije na lipizer@lipizer.it in www.lipizer.it.

GLASBENI MLADINSKI ODER 2013-2014 prireja Glasbena mladina Slovenije v sodelovanju s Kulturnim domom Nova Gorica in bo potekal v dvorani Glasbene šole Nova Gorica: v torek, 14. januarja, ob 18.30 bo nastopil Kvintet Energico; vstop prost.

Šolske vesti

NA AD FORMANDUMU sprejemajo prijave na tečaje s kmetijskega področja, ki so namenjeni vsem, ki se želijo ukvarjati s kmetijstvom in tistim, ki želijo obogatiti svojo ponudbo na domači kmetiji: tečaj »Upravljanje agriturizma« (100 ur) in tečaj »Splošno kmetijstvo« (150 ur). Tečaja bodo izvajali v Gorici in v Čedadu in bo

Društvo slovenskih upokoencev za Goriško
vošči članom
prijetne božične
in novoletne praznike

sta začela do konca januarja 2014. Od 7. januarja 2014 sprejemajo prijave in nudijo informacije na Ad formandumu, (Korzo Verdi 51 v Gorici, tel. 0481-81826, go@adformandum.org).

Izleti

SPDG in Planinska Družina Benečije načrtujeta zimski vzpon na Triglav (zelo zahtevno) 3. in 4. januarja 2014. Potrebna je predhodna prijava do 31. decembra po tel. 339-7047196 (Boris) ali boris@spdg.eu.

SPDG se bo v nedeljo, 12. januarja 2014, udeležilo pohoda Škofja Loka-Križna Gora-Čepulje-Mohor-Dražgoše v organizaciji PD Škofja Loka in proslave ob 71. obletnici Dražgoške bitke. Odhod iz Gorice ob poznih nočnih oz. zgodnjih jutranjih urah. Obvezna prijava in prisotnost na sestanku v četrtek, 9. januarja 2014, ob 19. uri na društvenem sedežu v Gorici. Prijave in informacije po tel. 320-1423712 ali andrej@spdg.eu (Andrej).

Obvestila

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v Gorici bo med božičnimi prazniki zaprta od 23. do 31. decembra.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO GORICA prireja od 19. januarja dalje nedeljske tečaje alpskega smučanja v kraju Forni di Sopra. Prijave bodo sprejemali samo na sedežu društva, Verdiver korzo 51/int. v Gorici, v petek, 27. decembra, ter v petek, 3. januarja, med 18. in 20. uro.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPKOJENCEV za Goriško sporoča udeležencem silvestrovanja, da bo v soboto, 28. decembra, odpeljal v Pineto pri Gradežu prvi avtobus ob 15.30 s trga Medaglie d'oro - na Goriščku, nato s postanki pri vagi, v Podgori pri spomeniku in športni palači ter v Štandrežu pri lekarni in na Pilošču. Drugi avtobus pa bo odpeljal ob 15.45 s Pilošča, nato s postanki v Sovodnjah pri lekarni in cerkvi, na Poljanah, v Doberdolu in Jamljah. Organizatorji priporočajo točnost. Na razpolago je še nekaj prostih mest, informacije in prijave po tel. 0481-882183 (Dragica V.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-390697 (Marija Č.), tel. 0481-884156 (Andrej F.), 347-1042156 (Rozina F.).

PRIZNANJE KAZIMIR HUMAR - Zveza slovenske katoliške prosvete, Kulturni center Lojze Bratuž in Združenje cerkvenih pevskih zborov podeljujejo priznanje Kazimir Humar društvom, organizacijam ali posameznikom za ustvarjalne dosežke, za pomemben prispevek k razvoju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, za publicistično delo in za izjemne dosežke pri organizacijskem delu na kulturnem področju v goriškem prostoru. Predloge za priznanje je treba oddati do 31. decembra 2013 na naslov: Zveza slovenske katoliške prosvete - 34170 Gorica-Gorizia, Drevored 20. septembra 85, s pripisom na ovojnico: »Predlog za priznanje«.

ZSKD obvešča včlanjene zbornice, da je na www.zpzs.si objavljena prijavnica za revijo Primorska poje. Rok prijave je do 31. decembra.

OBČINSKA KNJIŽNICA v Sovodnjah bo zaprta do 31. decembra. Ponovno bo odprta v četrtek, 2. januarja.

URADI FUNDACIJE GORIŠKE HRANILNICE v Gosposki ulici (Ul. Carducci) 2 v Gorici bodo zaprti do 3. januarja 2014.

DRŽAVNA KNJIŽNICA v Ul. Mameli v Gorici bo do 4. januarja 2014 odprta ob delavnikih med 7.45 in 13.30.

POKRAJINSKA MEDIATECA UGO CASIRAGHI bo zaprta zaradi praznikov do 6. januarja 2014. Izposojene fil-

me je treba vrniti v prvem tednu po božičnih počitnicah; od 13. januarja 2014 dalje bodo uporabnikom onemogočili izposojajo za toliko dni koliko znaša zamuda.

URADI SSO v Trstu, Gorici in Čedadu bodo zaprti zaradi božičnih in novoletnih počitnic do vključno ponedeljka, 6. januarja 2014.

ZSKD obvešča, da bo goriški urad zaprt do vključno 6. januarja.

Prireditve

NOVOLETNA DOŽIVETJA V NOVI GORICI od 25. do 31. decembra v ogrevanem šotoru na Kidričevi ulici v Novi Gorici: 25. decembra ob 18. uri božična pripovedna predstava »Zalino božično presenečenje«, ob 19. uri Božični koncert z Julijo Kramar, Vladimirjem in Davidom Čadežem ter cerkvenim pevskim zborom Kostanjevica Nova Gorica, ob 20. uri Tabu in DJ Ney.

Poslovni oglasi

KVALITETNI SMREKOVI PELETI

3,75 eur/vreča

+386 68 143831, +386 31 770 410

legnaacasa@gmail.com

Mali oglasi

PRODAM otroško posteljico Foppapedretti v natur barvi in jogi, prenosno posteljico Prenatal in jogi, stoličko za hranjenje Peg Perego Prima Pappa, razne otroške avtosedeže, vse v dobrem stanju, cena po dogovoru. Tel. 347-0823799.

Pogrebi

DANES V GORICI: 9.00, Elio Speranza iz goriške splošne bolnišnice v cerkev v Stražcah in na glavno pokopališče; 9.30, Mario Antonio Scandroglio iz bolnišnice Sv. Justa v cerkev Sv. Justa in na glavno pokopališče; 11.00, Giovanna Paulin vd. Mosetti iz splošne bolnišnice v cerkev v Stražcah in na glavno pokopališče; 12.30, Raffaele Palomba iz bolnišnice Sv. Justa v cerkev Sv. Justa in na glavno pokopališče.

DANES V GRADIŠČU: 12.00, Giovanni Mazzella (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi Sv. Valeriana, sledila bo upepelitev.

DANES V LOČNIKU: 12.10, Mario Furlani (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V TRŽIČU: 10.00, Claudio Ausilio iz bolnišnice v kapelo pokopališča, sledila bo upepelitev; 10.00, Italia Morassi vd. Bullian, blagoslov v kapeli bolnišnice, sledila bo upepelitev; 11.30, Gemma Barbana vd. Zaratin iz bolnišnice v kapelo pokopališča, sledila bo upepelitev.

DANES V TURJAKU: 11.00, Maria Feresin vd. Gon (iz bolnišnice v Palmanovi) v cerkvi in na pokopališču.

24.12.2008

24.12.2013

Franko

NEPOZABLJEN

Družina

La Combustibile s.r.l.
TRST - DOMJO 38 TEL 040 820331 - 810252

Vsem voščimo
vesel in topel Božič
ter srečno novo leto!

- ⚡ Diesel goriva
- ⚡ Kurilno olje za ogrevanje
- ⚡ Dostava na dom drvi in pelleta
- ⚡ Peči in štedilniki na drva in pellet

VELIKA IZBIRA - IZLOŽBA V NOTRANJOSTI

**MIZARSTVO
DM**

**Proizvodnja notranjih
lesenih vrat in stopnic**

Obrtna cona »Zgonik«
Ulica Proseška postaja, 29/b
ZGONIK

Tel. 040 2528131
Fax 040 2529329

e-mail: d.milkovic@libero.it

RB - Škerk Boris

FOTOVOLTAIČNI SISTEMI
ELEKTRIČNE NAPELJAVE
KLIMATSKE NAPRAVE
ALARMNI SISTEMI

SREČNO!

Obrtna Cona Zgonik - Proseška postaja 29/E
Tel. 040 251065 Mob. 335 6002920
e-mail: rbkabel@virgilio.it, www.rbimpianti.net

Fiori Savina

izdelovanje šopkov
in vencev za vse
priložnosti z možnostjo
dostave na dom

Ul. dell'Istria 8/b -Trst
Tel. 040 763856

EDILEGNO SANTACROCE SRI

KRIŽ 9/A, DEVIN NABREŽINA (TS)
Tel: 040 220 436, Mob: 348 1403850, 346 9830373

DRVA ZA KURJAVO - tudi na paleti
PELETI Z VISOKO KALORIČNO VREDNOSTJO
BRIKETI, VŽIGALNE KOCKE
PREMOGOVNI BRIKETI, OGLJENI BRIKETI
GLP JEKLENKA AGIP, PROPAN JEKLENKA AGIP

URNIK: ponedeljek - petek od 8.00 do 17.00
sobota od 8.00 do 12.00

PRODAJALNA ČASOPISOV

Zaccaria Tania
vošči vsem
vesele praznike

Malalan
OTTICA OPTIKA

Ul. dei Salici 1
34151 OPČINE
tel. 040_213957
fax 040_213595

DANEV

PRAZNIENJE GREZNIC
PREGLEDI S TV KAMERO
ZIDARSKA DELA

Obrtna cona Zgonik • Proseška Postaja 29/C • Tel. 040 2528113 • Fax 040 2528124
info@danev.it • www.danev.it

**Hostaria
ai pini**

VOŠČI VSEM
VESELE PRAZNIKE!

TIPIČNE DEŽELNE IN KRAŠKE JEDI

Božje polje, 14 - 34010 Zgonik (TS)
za rezervacije tel.: 040 225324 - mob: 348 8907655 - Fax: 040 225358

Cufar *mesnica*
Veseli božič!

Tel. 040 226786
ul. Igo Gruden 35, Bazovica

gradbeni material
CELESTINO DANIELI snc

Paolo Iscra Skerl e C.
Opčine - Dunajska cesta 19B, Tel./Fax: 040/213963

IZOLACIJSKI MATERIAL - SREDSTVA PROTI VLAGI
VODNI IZOLATORJI - ŠAMOTNI MATERIAL - ODOČNE CEVI

Center Hotel
*** Bazovica - Trst

Center Hotel
Ul. Igo Gruden, 43
34149 Bazovica (TS)
Tel. +39 040 9221334
www.centerhotel.it

Al Tiglio Pri Lipi
TRATTORIA GOSTILNA PIZZERIA

Al Tiglio Pri Lipi
Ul. Srečko Kosovel, 3
34149 Bazovica (TS)
Tel. +39 040 9220163
www.trattoria.centerhotel.it

BAR - SLADOLEDI

Marcos
PEKARNA - SLAŠČIČARNA
Torte po naročilu

Bazovica - Ul. Igo Gruden, 64 - Tel. 040.226147

Veseli
božič!

BAR Sladoledarna

icecafe

Ulica Gruden 39/1
Bazovica (TS)

esel
Božič

Hotel in restavracija
"Pesek"

Hotel z vsemi udobnostmi in
v restavraciji veliki dvorani za vsakovrstne priložnosti

Hotel - Pesek 69/a
Restavracija - Pesek 69

Tel. 040 226294
Fax 040226889

ZGONIK 3/A Tel. 040.229123
www.gustintrattoria.com/info@gustintrattoria.com

Iz preprostih sestavin pričramo okusne jedi

OŠTERIA BORIS

ob ponedeljkih zaprto
Mavhinje 1 Tel. 040.299449

Bar Makadam

MAKADAM SNC DI HUSU TAMARA & C.
PROSEK - PROSECCO 1 - Tel. 040 251043

**Vesele božične in
novoletne praznike!**

Pizzeria - pivnica "Kariš"
Pizze iz krušne peči
Bogata izbira najboljših piv
Obsežna zunanja pokrita terasa
ob lepo urejenem zelenem parku

Pesek, 69 - Tel.: 040/226434 - 040/226889

Restavracija
Gruden

Šempolaj 49
Tel. 040.200151

Zaprto
ob ponedeljkih
in torkih

Terčon
ŽELEZNINA
VRTNARSTVO
SESLJAN, Tel. 040 299220

SANART
Narodna ulica 47/1
OPČINE
tel. 040 21 5252

Guštin
SERVICE PARTNER

ŠKODA
GOSPODARSKA
VOZILA

SERVISIRANJE IN AVTOKAROSERIJA
OBRTNA CONA "ZGONIK" Ul. Proseška Postaja, 29/a
☎ 040 225343 - email: assistenza@gustin.volkswagengroup.it

SOSTITUZIONE E RIPARAZIONE CRISTALLI AUTO

**VSEM STRANKAM VOŠČIMO
VESELE PRAZNIKE**

PLESKARSTVO
DEKORACIJE "STUCCO VENEZIANO"
SISTEMI Z MAVČNIMI PLOŠČAMI

VARČEVALNI - FASADNI IZOLACIJSKI SISTEMI

Obrotna cona Nabrežina tel. 347 9900488 www.pitturazioni-gruden.com

tipične domače jedi
Gostilna
"POD TABROM"
**VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO!**

COL 8 - Repentabor Tel. 040 3271 20

Gostilna

Bak

TOM OBERDAN
Chef

Pesek, 2
Dolina (TS)
T +39 040 9220286

ZAPRTO ob sredah - ponedeljek, torek in četrtek za kosilo

**SESLJAN
CONAD**

Bossi Alessandro
Sesljan 24/H
Tel. 040 291496

**OPČINE
CONAD**

NOVA srl - Dunajska 61
Opčine, Tel. 040 215433

Društvena prodajalna
Ul. Alpini 95 - Opčine

**Vsem strankam
vesele božične
in novoletne
praznike!**

PATER PEDRO OPEKA

Človek, ki gradi na srčni kulturi ljudi

POGOVOR ZAPISAL ALDO RUPEL

Ko se zavemo, da ne bomo nikoli popolnoma doumeli obupne in brezperspektivne revščine izkoriščanih južnoameriških Indijancev, prenaseljenega indijskega podkontinenta, izsušenega centralnoafriškega podeželja, odmaknjene tibetanske vasi, velemestnega postarane klošarja ...

V novembru je Kulturni center Lojze Bratuž v Gorici gostoval patra Pedra Opeko z Madagaskarja. Bil je na enomesečnem potovanju po Evropi, od tega več kot teden dni v Sloveniji. V dvorani ga je pričakala prekipevala množica in nato sledila njegovim pripovedim. O dogodku smo na dnevniku izčrpno poročali dva dni po srečanju. Sam večer se je neformalno nadaljeval v sosednji telovadnici s podpisovanjem knjižnih izvodov in kratkimi izmenjavami nekaj stavkov med obiskovalci in gostom. Na koncu si je izrezal nekaj časa za odgovore na štiri specifična vprašanja. Spodnji intervju zaobjema vsebine teh vprašanj in tistih, ki bi mu jih sicer postavil, a je nanje odgovoril že med soočenjem v dvorani in jih tu povzemam.

Samo zaradi časovnega sovpadanja in ker me pač ne morete poznati, bi Vas opozoril - seveda ob upoštevanju neprimerljivih razsežnosti - da je ta najin pogovor mogoče primerjati, zaradi diametralno različnih izhodišč pri gledanju na družbene silnice in na posmrtno usodo človeka, z nedavnim intervjujem med eminentnim italijanskim časnikarjem Scafarijem in papežem Frančiškom. Že prvo vprašanje kaže na to. Zanima me, kako se je oblikovala osnovna akumulacija kapitala, da je lahko iz pobiranja koristnih predmetov na smetišču nastala »Akamasoa«, razvejano središče za brezpravne otočane?

Nekaj sem slišal o intervjuju, ki ga omenjate. Vsekakor, tisto brskanje po velikem smetišču sploh ni moglo imeti funkcije kakršnekoli akumulacije. Med smetmi so otroci in odrasli preživljali svoje dneve že veliko prej, preden sem se tam pojavil. Niso stikali za hrano, saj je izginila še preden so odpadke pripeljali na akumulacijo, temveč so iskali, in s tem nadaljevali tudi ob moji kasnejši prisotnosti, kovinske predmete iz železa, bakra, kositra, jekla. Prodajali so ga za male denarje, ki niso zadostovali niti za prehranjevanje do sita. Bil sem delal že prej nekaj let na Madagaskarju na riževih poljih in vsrkal navade, vrednote, obnašanje. To sem uporabil s tistimi na smetišču in, ko sem jih povabil v menzo na kosilo, so prišli. Prišli so tudi na pejske vaje ... in nastala je skupnost. Za dejavnosti pa so sicer skromna sredstva prihajala od darov in nakazil. Toplo verjamem v srčno kulturo in dobroto ljudi po svetu. Potočki prispevkov prihajajo iz Slovenije, Italije, Francije ... Ljudje radi dajejo, če zaupajo nekemu projektu in osebam, ki ga vodijo.

O skrajnih okoliščinah stradanja in posledičnem vedenju ljudi vemo v naših krajih po dveh svetovnih vojnah marsikaj. Vojaška koncentracijska taborišča med Veliko vojno in civilna med drugo so izpostavila značilen samoohranitveni sindrom, ki ni bil daleč od popolnega egoizma. Le v primerih organiziranih in mo-

Kako lahko dovoli beli človek, da njegovi bratje tonejo v Sredozemskem morju? Vsi ljudje bi radi ostali doma, če bi obstajali pogoji, a zaradi pomanjkanja jih privabi evropska fatamorgana.

čno ozaveščenih skupnosti je ta sindrom bil presežem. Kakšna so Vaša opažanja v okoliščinah, ki si jih sedanje mlajše generacije Evropejcev ne morejo predstavljati?

Kulturni humus je na Madagaskarju seveda drugačen. Preseganje, kot pravite vi, sindroma, ki pa ni zelo izrazit, saj je sicer 92% Malgašev pod pragom revščine, a ne živijo za bodečo žico, je potekalo, v okviru moje izkušnje in seveda mojih sodelavcev ter pomočnikov, postopoma. Ključ je velika ljubezen, ki se kaže v razpoložljivosti do sočloveka, ki mu nikoli ne rečemo: »Pri-

di spet jutri pogledat, če najdemo kaj zate ...« Prepričali so se tudi, da ne prihajajo vsi beli ljudje iskat zlato. Podoban ključ je spoštovanje sočloveka, ki se je, kar se mene tiče, pojavljalo, med ostalim, z doslednim uresničevanjem obljubljenega. Tam je narod zgodovinsko naveličan obljub in časovnih prelaganj, saj je prelaganje eden izmed znakov nespoštovanja. Sporočilo ljubezni in spoštovanja pa razorožuje celo slabo nagnjene ljudi.

Kaj pa družbeno politični humus na Madagaskarju? Koliko je raz-

položljiv do Vašega načrtovanja, ki zgolj glede številke že spominja na veletok?

Na Madagaskarju ni za to dejavnost nobene državne pomoči. Povsod sami negativni odgovori. Ljudje delajo za 1,00 evro na dan, ko nosijo granitne odlomke iz globine na vrh kamnolomov. Ljudje so prisiljeni v krajo, ropanje. Naše središče so že osleparili in celo napadli. Ni vse romantično, kot lahko izpade iz braseljskih pisarn, zato imamo svojo stražo. Držimo se nekaj smernic: starši delat, otroci v šolo, ne kradi! Tako gredo mladi od smetiš-

ča do diplome. Gre tudi za upor proti strukturam in nepremičnosti, kajti ne ubogati je dolžnost, če gre za obup.

Vsekakor pa mora obstajati v človeku neko močno jedro, da zdrži. Nekateri ga nosimo v prsih, drugi v trebuhu, tretji v lobanji, četrti v čeljustih. Med predavanjem sem Vas opazoval pa se mi zdi, da odsevate svoje jedro skozi odprte dlani, ko razširite roke. To je za občinstvo zelo »objemajoče«.

Morda je vaše branje pravilno, a vem, da sta v meni evangelij in seveda zgodnja vzgoja. Imam se za človeka, ki je doma kjerkoli na svetu. Seveda se čutim Slovenec, a tudi Argentinec, Francoz, Afričan ... Ostaja družinski izvor s slovensko jedrnatostjo psiho: družina mi je oblikovala iskrenost, poštenost in pogum; kot otrok sem občutil prisilo odhoda. Na to pa je Argentina cepila živahnost, spontanost, veselje, pristnost. Oče me je privadil na ročna dela in duhovne vrednote. Kljub velikim težavam, me ni nikoli zapustilo veselje do dela. Zamajalo me je nekoliko sedem let bolezn, nameraval sem že oditi in tedaj je prišla ponudba naj sprejemem odgovornost za središče za obdobje štirih let. Sedaj pa traja in traja. Upanje se ne sme omejiti na besedo, na pojem; upanje je življenjskost, je boj. V nas je božja moč.

Vaše posredovanje življenjskega sloga me spominja na imperativ skromnosti glede dobrin. Meni so to vcepili v dolgoletni gozdni šoli pri taborstvih in med preizkušnjami preživetja v naravi. V tem vidim pravzaprav najtesnejšo skupno točko v sicer različnih ocenah o vzrokih in posledicah družbenih in človekovih silnic.

Izkušnja skromnosti, gnotne in vedenjske, je osnovna pri delu z revnimi množicami. Pa tudi sicer ne potrebujemo toliko stvari, kot si prepogosto mislimo. Ob pomanjkanju sta osnovnega pomena sodelovanje in medsebojna pomoč. To je povsod mogoče. Potrošniška družba ni edini mogoč model. Izhajati je potrebno iz spoznanja, da imamo le eno Zemljo, ki jo moramo pustiti tudi otrokom in vnukom. Bolj kot dobrine je pomembna moč duha. Vsaka družina posebej naj premisli o svojem vedenju in izbirah. Kako lahko dovoli beli človek, da njegovi bratje tonejo v Sredozemskem morju? Vsi ljudje bi radi ostali doma, če bi obstajali pogoji, a zaradi pomanjkanja jih privabi evropska fatamorgana, ki pa je tisto, kar ta naravni pojav dejansko je - fantom.

Zelo prijemljivo in praktično vprašanje. Kako rešujete v Akamasoji zdravstvena vprašanja, ki gotovo niso majhna?

Podobno kot ostalih sodelavcev, ki jih je 460, imamo tudi razmeroma dovolj zdravnikov. Zrasli so znotraj nas v postopku šolanja, ki je v povprečju kakovostnejše od srednjih malgaških rezultatov. Z osebjem nimamo problemov v smislu, da se javlja vselej več kandidatov od razpoložljivih mest. Če bi bilo dovolj sredstev, bi zaposlili vse; tudi več zdravnikov.

Vaše kretnje in drža kažejo na odprtost in pripravljenost na objem, telesni objem v dokaz sprejemanja drugega. V evropski zavesti je glede tega morda pretirano prepričanje, da se celotna Afrika »objema«, saj so si vsi Afričani v Gorici in drugod bratje in bratrance ... Kako je na Madagaskarju?

Naj pomislim ... Ne, niso preveč telesno čustveni. Vsaj v javnosti ne. Ni sicer takšnega tabu dotika kot med Slovenci in Skandinavci, a njihov »osebni prostor« je dobro označen. Odprtost do drugih se izraža v sproščenem vedenju, v obraznih potezah, v obredih, v barvitosti. V izkušnjah Akamasoe seveda tudi v medsebojni solidarnosti in pomoči.

Kaj če bi Vaši današnji publiku tu med družabnostjo skupaj poslala pomenljivo sporočilo in se objela? Seveda!

SUSHMEL

**REGISTRATORI DI CASSA
PRODAJA IN SERVIS**

PAROVEL S. & SAIN A. SAS

Ul. S. Francesco 11 - TRST
Tel. 040.370802

SLAŠČIČARNI

Saint Honore'

OROCOLATO

Saint Honore' - Proseška ul. 2 - Opčine - Tel. 040.213055

Orocolato - Ul. Cassa di Risparmio 9 - Trst

**VOŠČITA VSEM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE**

*Veseli
Božič*

Gostilna

Scabar

Giorgio in Amalija Scabar

*voščita vsem
klijentom vesele
božične praznike*

Ul. Erta S. Anna 63 - TRST
Tel. 040.810368

**DRUŠTVENA GOSTILNA
KONTOVEL**

Upravitelj RAKIC Dario

Ribje specialitete

Kontovel 152 - Trst
Tel.: +39 040 225168
Mob.: +39 3661446272

TECNO NOLEGGI

NA RAZPOLAGO **20** PLOŠČADI

**IZPOSODAMO
DVIŽNE PLOŠČADI:
KAMIONSKE KOŠARE,
SAMOHODNE KOŠARE
IN PAJKE**

Tel. in Fax. 040 8321268
Mob. 335 6576587
Krmenka, 543
Dolina - TRST

**Vesele
praznike!**

DO 47 METROV VIŠINE

www.tecnonoleggi.it

Restavracija

Slavko

*želi vsem
veseli božič
in srečno 2014*

Kontovel št. 453 - Tel. 040 225393

b'io

b'io trgovina

NATURALIA

z jestvinami, sadjem in zelenjavo

Veseli božič!

Križ 340, na pokrajinski cesti,
tel. 040 220409

hotel - restavracija

Furlan

*želi vsem veseli božič
in srečno 2014*

REPENTABOR - tel. 040.327125

Restavracija
Diana

Opčine - Narodna 11
tel. 040211176, 040211646

**RISTO BAR
GROTTA**

Restavracija, Pizzeria
Časopisi, Tobakarna

HOTEL

Milič
od leta 1883

BRIŠČIKI 87 - 10, tel. 040.327330
www.ristobargrotta.it

ZAPRTO OB PONEDELJKIH

PREHRAMBENI
DISKONT
EUROSPIN

MIMA SNC

FERNETIČI 24

TEL. 040 2176832

nuova
Tecnoutensili

3 LETA
GARANCIJE

in
servis

Oleo-Mac

Opčine
Proseška ulica, 7
040 212397
info@tecnoutensili.eu

KAVARNA GRUDEN

VESEL BOŽIČ

Nabrežina 89

il Frutteto

Kotiček "Okusov Krasa" vse leto, z barvami in
vonjavami vrtov in sadovnjakov s Trsta in okolice:
vino, med, olje in druge sezonske dobrote.

Il frutteto - Marchesich Claudio
Trst - Largo Piave 3, Tel. +39 040360146
e-mail: cmarchesich@yahoo.it

NAJBOLJŠA PRISPODOBA ZLATE PRETEKLOSTI IN POZNEJŠEGA ZATONA TRSTA

Staro pristanišče je

SERGIJ PREMUR

Namesto univerzitetne diplome imam pri pisalni mizi spričevalo prvega razreda osnovne šole, ki se mi zdi zanimivejše. Na »šolskem izpričevalu« iz junija 1954 namreč piše »Zavezniška vojaška uprava - Britsko-ameriški pas - Svobodno tržaško ozemlje«.

Prihodnjega oktobra bo 60 let, odkar so z Londonskim sporazumom pokopali Svobodno tržaško ozemlje, vprašanje STO-ja pa je spet v ospredju zanimanja, polemik, navdušenja optimistov oz. naivnežev in posmehovanja pesimistov oz. skeptikov - odvisno je od zornega kota in osebnega prepričanja. V resnici pravega STO-ja ni bilo nikoli, pač pa sta obstajali dve začasni coni v pričakovanju imenovanja guvernerja, ki naj bi upravljal ozemlje od Timave do Mirne pod okriljem OZN. Kot piše na mojem osnovnošolskem spričevalu, je Trst spadal v »Britsko-ameriški pas«, torej v območje Cone A, ki je segalo od Devina do Milj, medtem ko je Cona B od Kopra v Sloveniji do Novigrada na Hrvaškem bila do oktobra 1954 pod jugoslovansko vojaško upravo. Pri Združenih narodih se niso domenili za guvernerja državnice, ki naj bi združevala Cono A in Cono B od Timave do Mirne, in tako se STO, ki je sicer bilo predvideno v okviru mirovne pogodbe iz leta 1947, ni nikoli ustanovilo.

Zamisel o samostojnem ozemlju, o »naši« državi, v kateri bi pod isto zastavo složno živeli Italijani, Slovenci in Hrvatje, je nedvomno očarljiva, verjetno pa ni realistična. Še manj verjetno je, da bi lahko zaživelo polovično STO samo na Tržaškem oz. v nekdanji Coni A, ker kaj takega nima nobene pravne podlage.

Kljub temu pa je zamisel privlačna in me osebno fascinira, tudi ker se staram in se mi toži po preteklosti, pa naj bo resnična ali namišljena. In toži se mi celo po preteklosti, ki je nisem doživel, a spada v kolektivni spomin naših krajev, po času, ko je Trst bil glavno pristanišče velikega srednjeevropskega cesarstva - Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo! Kljub najbolj pobožnim željam pa ne bom dočakal povratka cesarja Franca Jožefa in lepe cesarice Elizabete, pa niti nastanka STO-ja. Preteklost je preteklost in čas je usmerjen v prihodnost, ne pa nazaj.

In najboljša prisposoda zlate preteklosti in poznejšega zatona Trsta je - staro pristanišče.

Sprehodi po starem pristanišču

Vsaj trikrat tedensko se sprehodim mimo kanala in parkirišča na IV. pomolu, nato za dvorano Tripčevih skozi vhod na območje starega pristanišča in naprej po dolgi, ravni cesti mimo razpadajočih struktur do prenovljenega skladišča 26 in prav tako prenovljene termocentrale, pa še naprej do Miramarskega drevoreda, in potem nazaj domov po isti poti. Satelitski GPS mojega mobilnika kaže, da sem v zadnjih dveh letih prehodil po tej progi nekaj manj kot 1500 kilometrov. Imel sem torej še in še priložnosti, da sem si ogledal območje izza ograje in večkrat sem se sprehodil, kljub prepovedi, tudi po samem starem pristanišču, ki je zaprto za javnost, ker je izven carinske cone.

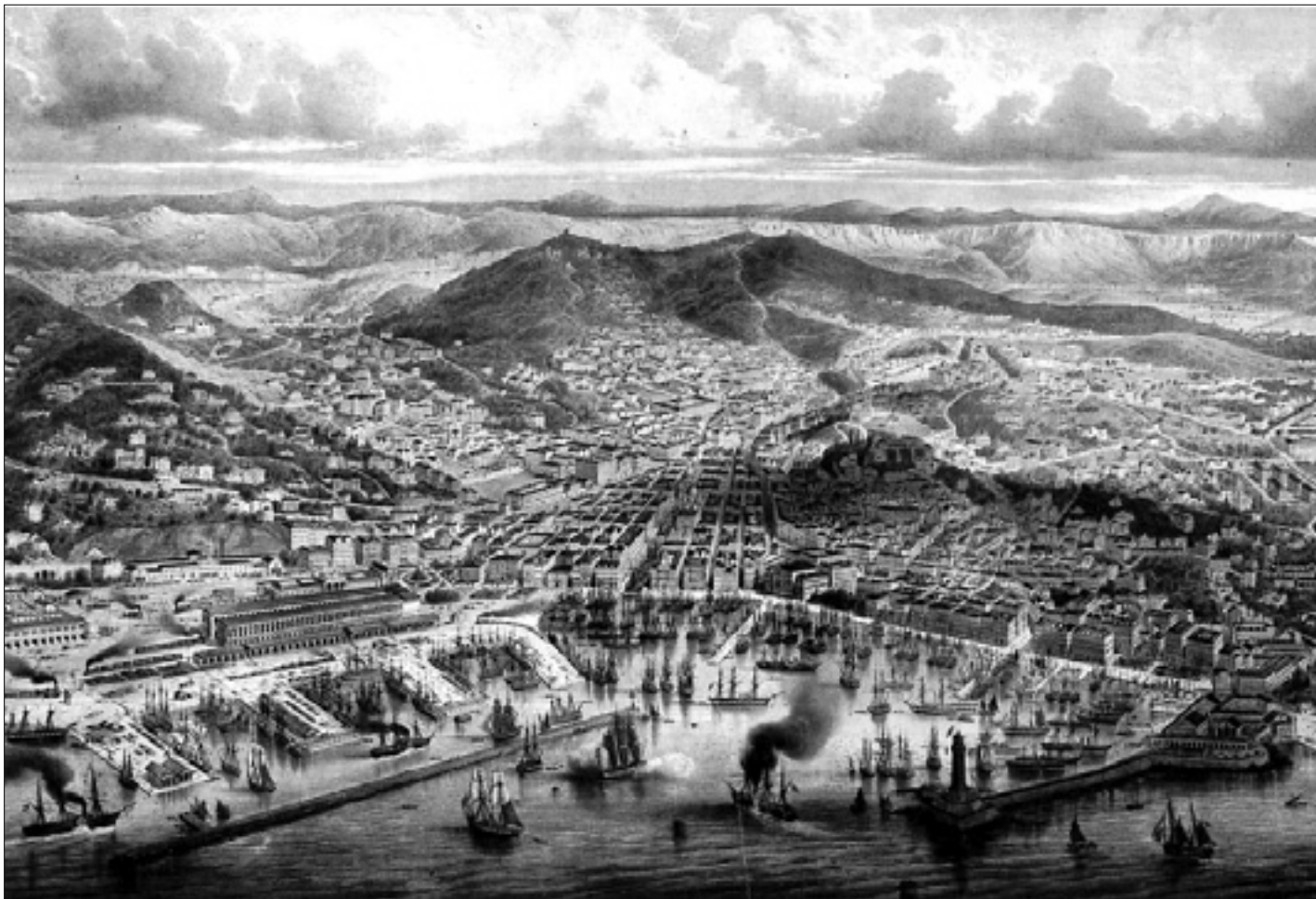
Prav vprašanje ovrednotenja prostocarinskih območij, v prvi vrsti starega pristanišča, je v ospredju razprave okrog STO-ja in prav staro pristanišče je največkrat cilj pobud privržencev zamisli o neodvisni tržaški državi. Prepričan pa sem, da niti v primeru neodvisnega STO-ja ne bo staro pristanišče spet zaživelo in uspevalo kot trgovsko pristanišče.

Zakaj? Zelo enostavno - ker na tem območju ni pogojev za sodobno komercialno pristaniško dejavnost.

Ni predpogojev

Nedvomno je staro pristanišče - pristanišče. V slovarju slovenskega jezika piše, da je to »kraj, prostor ob morju, reki, jezeru, urejen za pristajanje vodnih vozil«. In tržaško staro pristanišče je res ob morju in razpolaga s privezi za plovila, vendar je za sodobno komercialno pristanišče še nekaj predpogojev,

Računica je zelo enostavna: za prenovitev in posodobitev zastarelega pristanišča v razsulu bi potrebovali neprimerno večjo investicijo kot za ureditev nove pristaniške strukture, recimo za širitev sedanjega novega pristanišča pod Škednjem vse do industrijske cone. (Druga, tretja in peta fotografija v smeri urinega kazalca so Fotokroma)

ki jih v našem primeru ni. Našel bom glavne: ob pomolih ni zadostne globine, da se privežejo sodobne tovarne ladje, katerih manevriranje omejuje tudi premajhna razdalja med pomoli in valobranom; bankine niso dovolj utrjene za večje tovore (z izjemo Adriaterminala, a o tem pozneje); med bankinami in skladišči ni dovolj prostora za razkladanje in upravljanje tovorov; območje je brez železniške povezave (sedanji zarjaveli in ukrivljeni tiri nimajo solidne podlage za sodobni tovorni prevoz in niso več povezani z železniškim omrežjem); manjka cestni priključek (tovornjaki iz pristanišča morajo peljati skozi gost promet mestnega nabrežja).

Pristanišče z nezadostno globino ob pomolih, brez utrjenih bankin, brez prostora za raztovarjanje in pretovarjanje, brez železniške in avtocestne povezave, enostavno nima bistvenih predpogojev, da spet postane aktivno komercialno pristanišče. Nekateri menijo, morda tudi upravičeno, da je to stanje posledica dejstva, da je pristanišče bilo zapuščeno, in da bi s smotrnim upravljanjem lahko premostili sedanje pomanjkljivosti. Računica pa je zelo enostavna: za prenovitev in posodobitev zastarelega pristanišča v razsulu bi potrebovali neprimerno večjo investicijo kot za ureditev nove pristaniške strukture, recimo za širitev sedanjega novega pristanišča pod Škednjem vse do industrijske cone.

Jadrnice in parniki

Staro pristanišče se v resnici ni rodilo pod najbolj srečno zvezdo.

Kot vemo, je leta 1719 cesar Karel VI. dodelil Trstu prostocarinski status, takratno mesto pa še ni razpolagalo s pravim trgovskim pristaniščem. Ko je sredi 18. stoletja cesarica Marija Terezija dala za gon za nastanek nove četrti na območju nekdanjih solin, so uredili plovni kanal, ki je segal do današnje cerkve Sv. Antona, pa tudi dva pomola na mestnem nabrežju. Že v prvi polovici 19. stoletja pa so bili ti privezi nezadostni za naraščajoči tovorni promet.

Nastopil je čas za moderno pristaniško strukturo, za katero so izbrali območje poleg končne postaje Južne železnice, ki je od leta 1857 povezovala Trst z notranjostjo cesarstva. Tako so zasuli obširno območje od sedanjega Korza Cavour do Rojana, kjer so leta 1861 začeli postavljati prve pomole, skladišča in druge pristaniške strukture.

Če natančno pogledamo sliko še nedokončanega pristanišča, opazimo, da je ob štirih pomolih približno 30 plovil, dva sta dva parnika, ostalo pa so jadrnice. Zamisel pristanišča torej sega v čas, ko je večino ladij še poganjal veter, to se pravi, da je bilo zamišljeno še pred uvedbo parnikov.

Vedno večji parniki so v kratkem izpodrinili jadrnice, odprtje Sueskega prekopa je še dodatno vpli-

valo na silovit razvoj pomorske trgovine skozi Trst. In v roku nekaj desetletij pristaniška struktura ni bila več kos porastu prometa.

Zato so že na koncu 19. stoletja začeli razmišljati o novem pristanišču na ugodnejši legi in z večjo možnostjo razvoja. Izbira je padla na drugo stran mesta, na južno obrežje griča Sv. Vida. Leta 1900, torej slabih 40 let po začetku del na območju pri železniški postaji, so odobrili načrt za novo pristanišče pri Sv. Andreju, od nekdanjega lazareta proti Miljskemu zalivu. Tu so še pred prvo svetovno vojno uredili dva pomola in speljali železniško povezavo po nabrežju do glavne postaje Južne železnice ter končno postajo Bohinjske proge. Načrtovali so celo 20 novih pomolov razporejenih ob loku Miljskega zaliva.

Razpad cesarstva

Načrta pa niso uresničili. S prvo svetovno vojno in z razpadom avstro-ogrškega cesarstva se je končalo obdobje burnega razvoja tržaškega pristanišča, tako starega kot novega in je nastopil čas zastoja.

Novo pristanišče danes razpolaga s tremi pomoli. Pomola V in VI sta še iz časov Avstro-ogrške, sicer so ju v naslednjih desetletjih prenovili in izpopolnili, nov je VII. pomol, ki je namenjen kontejnerskemu prometu in je iz 60-tih let prejšnjega sto-

prestaro

letja. Pod Škednjem je bankina za lesni pretovor, železarna ima lastni privez, v 60-tih letih so uredili tudi naftni terminal, še pred vojno pa so skopali plovni kanal v industrijski coni, ki je primeren samo za manjše ladje.

To je vse, kar premore Trst. In še tega ne upravljajo najbolje, kot dokazuje nedavni sklep svetovnega prvaka v kontejnerskem prevozu, družbe Maersk, nemškega avtomobilskega proizvajalca Bmw in evropskega liderja za intermodalni prevoz Kombiverkherja, da po poskusni fazi odstopijo od zamisli, da bi promet usmerjali skozi tržaško pristanišče zaradi neučinkovitosti pri upravljanju dejavnosti, previsokih cen in strukturnih pomanjkljivosti, kot so napisali črno na belem.

Toliko o novem pristanišču, s pripombo, da me resnično čudi, zakaj v polemikah o pristanišču kot razvojni osi osvobojenega Trsta največkrat govorijo o starem pristanišču, čeprav predstavlja borih 0,5 odstotka skupnega pristaniškega pretovora, in izpostavljajo odgovornosti vseh, od tržaškega župana mimo deželne uprave do rimske vlade. Manj pa izstopa vprašanje neučinkovitosti novega pristanišča in predvsem nikoli ni govora o odgovornosti tistih, ki imajo resnično v rokah pristaniško upravo. Gre za očitno protislovje, glede katerega velja znameniti Andreottijev rek »Kdor misli kaj slabega, greši, vendar zelo pogosto zadene v črno...« Vendar se ne bom

vpletal v kalna politična zakulisja in se bom raje vrnil v staro pristanišče.

Terminal, pomoli, skladišča

Kakšno je današnje stanje tega območja? Že na prvi pogled je, z nekaj izjemami, stanje celotne infrastrukture tragično: staro pristanišče je kup razvalin! Izjemo predstavlja Adriaterminal: gre za ploščad, ki so jo v70-tih letih prejšnjega stoletja uredili med nekdanjim I. in II. pomolom, razpolaga s 70 tisoč kv. metri površine na odprtem in 20 tisoč kv. metri skladišča, in je opremljena s sodobnimi žerjavji. Kljub temu je pretovor, predvsem kovinski polizdelki, izredno omejen: ob bankini Adriaterminala je kvečjemu enkrat ali dvakrat na mesec privezana tovorna posamezna ladja in glavna dejavnost na terminalu je skladiščenje in pretovarjanje na kamione.

In to, kar je malo več kot nič, predstavlja vso komercialna dejavnost, kar je premore staro pristanišče.

Še pred terminalom, če prihajamo z barkovljanske strani proti mestu, je med pomoloma 0 in I t.im. bazen 0, ob katerem je do nedavnega bilo nekaj barčic in je sedaj popolnoma prazen. Med pomoloma I in II je, kot rečeno, ploščad Adriaterminala. Na pomolu III, ob katerem so privezani vlačilci,

je postaja pristaniških gasilcev in zapuščeno skladišče, ki je bilo namenjeno uvozu agrumov iz Izraela. Na drugi strani pomola je privezan gigantski ponton Ursus, na pomolu IV pa je parkirišče in nekaj uradov v preurejeni strukturi, ki gosti tudi večjo dvorano za prireditve.

Toliko o pomolih in bankinah, za katerimi se vrstijo skladišča. Skupno je okrog 30 večjih in manjših struktur. Glavna je zgradilo podjetje za javna skladišča v 80-tih letih 19. stoletja, in sicer najprej osem, nato še sedem velikih skladišč. Poslopja so mogočna, zasnovana so z veliko pozornostjo do funkcionalnosti, pa tudi do arhitektonskih vrednot. Fasade nekaterih krasijo kamniti elementi, velike dvorane in dolge balkone podpirajo stebri iz litega železa, ki so prave umetnine s kapiteli v korintskem slogu. Tako tehnološke kot estetske rešitve so bile za takratne čase izredno moderne.

Z Miramarskega drevoreda pri železniškem podvozu je viden visok dimnik, skozi katerega se je valil dim parnih kotlov hidrodinamične centrale iz leta 1891, s katere so potiskali vodo pod visokim pritiskom skozi 6500 metrov dolgo mrežo podzemskih cevi, da so poganjali okrog sto žerjavov in približno 50 dvigal. Centralo so prenovili in je vredna ogleda. Zraven je največje skladišče starega pristanišča, označeno z zaporedno številko 26. Dolgo je skoraj 250 metrov, v notranjosti je skupnih 9 tisoč kv. metrov površine, razporejene v podzemskih prostorih, pritličju, treh nadstropjih in v podstrešju. To je tudi edino prenovljeno skladišče in je, z izjemo občasnih razstav, zaprto in neizkoriščeno.

Prenovljena je tudi dvonadstropna struktura takoj po vhodu v Staro pristanišče, kjer je sedež ustanove, ki se ukvarja s starim pristaniščem in ki beleži kot pomemben dosežek načrt za postavitev ogromnega kipa spornega škofa Santina na vrhu IV. pomola. Vse ostalo je zapuščeno in vidno razpada. Gre za ducat večjih skladišč in za več desetih manjših poslopij, med katerimi so nekatera izredno lepa in zanimiva. Taka je n.pr. ljubka struktura nekdanjega pristaniškega gostišča z verando za skladiščem 26, ki pa žal dobesedno razpada. Ob vsaki močnejši burji in nalivu se dodatno vdirajo leseni podporniki najstarejše strukture starega pristanišča, t.im. Lagerja XI, ki je na levi strani ravne ceste po vhodu. Izrednega arhitektonskega pomena so tudi poslopja »vage« oz. javne tehtnice in nekdanje menze in ambulante ob vhodu, pa tudi bližnji piezometrični stolp, in še in še bi lahko našteval.

Opuščeno in razpadajoče

Nedvomno gre za enega največjih ohranjenih primerov industrijske arhitekture iz druge polovice 19. stoletja, in to ne samo posamezna poslopja, ampak celotno območje. Vendar pa je vse skupaj tako opuščeno, razpadajoče, gnilo, da bo težko prenoviti strukture tudi v primeru, da bi našli potrebna sredstva: pomislimo, da je samo za obnovo skladišča 26 šlo kakih 15 milijonov evrov! Če je torej staro pristanišče v bistvu neuporabno za sodobne pristaniške dejavnosti in je posejano s poslopji v razsulu, kakšne so realistične perspektive tega območja? Prav gotovo jih ne nudijo nekateri predlogi za oživitve starega pristanišča, ki so padli v zadnjih letih.

Pred časom je vidni politik predlagal, da bi v skladiščih uredili permanentno razstavo proizvodov azijskih ekonomij v razvoju. V času interneta in medcelinskih poletov predlagajo, da bodo trgovci iz vse Evrope prihajali v Trst na ogled kitajskih proizvodov? Seveda, in bodo parkirali kočije na alejah med skladišči ... Večkrat predlagajo, da bi na območju pristanišča in v prenovljenih velikih skladiščih lahko predelovali blago v tranzitu. Nekoč je res na stotine žensk ročno čistilo surovo kavo ali rožicevce, po domače »karube«, danes pa tvori potujejo z največjo možno hitrostjo od proizvajalca do potrošnika in ni več časa za lokalno predelavo ladijskih tovorov.

V okviru pristaniškega in drugih prostocarinskih območij bi lahko namestili industrijske obrate, ki bi delovali v brezcarinskem režimu. Pa tudi ko bi n.pr. v kovačijah predelovali uvožene železo v podkve, da ostanem v logiki 19. stoletja, bi ob izhodu iz prostocarinske cone morali plačati carino. In vsekakor bi obnovo starega pristanišča je veliko prostora, ne pa zadosti za sodobne industrijske strukture.

Modernejši je predlog, da bi v starem pristanišču uredili finančni off-shore! Čudovita zamisel, vendar je priložnost šla mimo, saj je bil govor o prostem finančnem centru na začetku 90-tih let prejšnjega stoletja, torej po padcu berlinskega zidu, ko so se države nekdanjega sovjetskega bloka neobgleno pojavljale na finančnih trgih in bi jim neobdavljen center še kako pomagal. Od takrat pa so se razmere popolnoma spremenile in so povsod uredili pogoje za samostojno finančno poslovanje.

In če bi tržaška zavarovalnica Generali uredila svojo direkcijo v starem pristanišču? Prepozno, center so že postavili v Venetu, ker so jih v Trstu ovirali.

In če... in če... in če...

Zaklad v starem pristanišču

Povem zelo odkrito: po tolikih letih odkar sledim dogajanju okrog starega pristanišča, mi taki predlogi že presedajo, ker niso realistični, ker so v nasprotju z realnostjo današnjega sveta, ker gre samo za poskuse zavlačevanja, in to ne iz leta v leto, ampak iz desetletja v desetletje. In ker ne upoštevajo edinega premoženja, resničnega zaklada, ki ga premore tržaško staro pristanišče: enkratne lege na obali zraven mestnega središča in edinstvenega bogastva, saj gre za muzej industrijske arhitekture na odprtem z enkratno, povsem ohranjeno urbanistično ureditvijo. To je tisto, kar bi bilo treba uveljaviti za ovrednotenje starega pristanišča, a se je doslej vedno zataknilo.

Od nasipa pri Barkovljah do kanala pri Ponte-rošu se razteza približno 650 tisoč kv. metrov površine, posejane s strukturami velikega pomena, z možnostjo stotin privezov, v bližini železniške postaje, nekaj sto korakov od glavnega mestnega trga. Za tako priložnost bi si po svetu obilnili vseh deset prstov. Podobne strukture so že prenovili in ovrednotili v Hamburgu in Londonu, v Barceloni in Marseillu. Pri nas pa se ni zgodilo, pri nas raje sanjarimo o preporodu starega pristanišča v okviru preporoda neodvisne države! Čas teče, nič se ne dogaja. Spomladi leta 2006 sem za dnevnik napisal vrsto nadaljevanj o propadlih načrtih za obnovo starega pristanišča. Od 70-tih let dalje sem našel okrog 20 načrtov, variant, predlogov, osnutkov, planov itd, glede katerih so vsakič napovedovali, da se je »tokrat zares prižgala zelena luč za staro pristanišče«.

Nič se ni zgodilo

Od takrat se ni zgodilo nič, razen tega, da so predstavili še en velikopotezni načrt, t.im. Portocitta. Pa se je pred kratkim investor umaknil, ker ni bilo pogojev za realizacijo zamisli, predvsem ker je celotno območje še vedno zakonsko in upravno zapečaten kot brezcarinska cona.

Nekateri so se veselili, češ »propadel je ponoven poskus gradbene spekulacije«. Seveda, spekulacija! Načrt je predvideval milijardno investicijo in vsak, ki bi investiral milijardo, bi verjetno od tega hotel nekaj imeti, razen če ni Miklavž. Ker pa se darežljivi svetnik ukvarja s pridnimi otroci, ne pa s starimi pristanišči, preostaja samo možnost investicije - javne ni pričakovati v teh kriznih časih, za zasebno pa se morajo številčno iziti izdatki in prihodki.

Če se bo prej ali slej uveljavila zamisel, da se staro pristanišče »vrne« mestu, bo pri prenovitvi nujno treba upoštevati tudi komercialni del zadeve. V okviru prenovitve s tako pomembnimi posledicami bo treba uskladiti interes investitorja in skupnosti, in ga bo treba temeljito premisliti z vseh vidikov: estetskega, zgodovinskega, urbanističnega, kulturnega, pa tudi zaposlitvenega. Ohraniti bo treba tiste originalne strukture, ki niso preveč prepelele in se jih lahko še prenovi. Ohraniti bo treba pomorske dejavnosti in jih prilagoditi legi in možnosti, s katerimi razpolaga ta del pristanišča: torej ne več tovarne ladje, ki jih vsekakor ni, pač pa turistične pomorske dejavnosti, trajekti, zasebna plovila ipd. Na območju je prostor za muzeje, za dvorane, za šole, za razstave in sejme. Preurejeno in odprto območje lahko nudi še in še priložnosti, od skoraj tri kilometre dolgega sprehajališča ob morju do velikih alej med skladišči, po katerih je nekoč tekla tramvajska proga. V tem okviru bi lahko uredili tudi komercialne strukture, kot so stanovanjska poslopja, prostori za pisarne, ali hoteli. Zadnji »hotel« v starem pristanišču so zaprli pred slabimi desetimi leti: gostil je krave namenjene trgov Bližnjega vzhoda, ki so jih nameščali v pritličje skladišč 24 in 25 (pred prenovljenim skladiščem 26), od koder so uživale razgled na morje, še posebej ob zatonu. Zakaj ne bi tudi ljudje lahko uživali razgled in svež morski zrak?

Nepojmljiva škoda

Pred skoraj osmimi leti sem med drugim napisal: »Zanemarjanje ene najbolj žlahtnih tržaških zanimivosti in lepota je nepojmljiva škoda, kar so urbanisti in arhitekti, pa tudi politiki in celotna javnost razumeli že pred leti, bolje rečeno, pred nekaj desetletji. Če se se je obdobje, ki traja še do današnjega dne, načrtov, napovedi, zelenih luči, zasjedanj, predlogov, razprav. Staro pristanišče pa je še vedno tako, kot je bilo preden se je začel čas napovedovanja prenovitve.«

Od takrat se ni nič spremenilo in res ne vem, kakšna bo usoda starega pristanišča. Upam samo, da bom lahko še dolgo izkoriščal za svojo sprehodo to območje, ki je tako blizu mestnega središča in obenem daleč od kaotičnega mestnega življenja. Verjetno pa bo v prihodnje mojih sprehodov po starem pristanišču manj, saj sem se, kot sem že povedal na začetku, rodil za časa »Zavezniške vojaške uprave Britsko-ameriškega pasa Svobodnega tržaškega ozemlja«. In prepričan sem, da kakor si ne moremo povrniti mladosti, v naše kraje ne moremo povrniti niti STO niti pristaniške dejavnosti v starem pristanišču.

100 LET OD ROJSTVA FRANČKA KAVSA

Plemenit človek, nepozaben kolega

Dušan Kalc

Na fotografijah levo in zgoraj Franček s kolegi v redakciji (leta 1965), desno fotoportret, spodaj policijska kartoteka in mladi Franček Kavsa

ARHIV OZE INŠK

Nekateri ljudje, kadar jih prvič vidiš, naređijo na človeka globok, nepozaben vtis, drugi gredo mimo skoraj neopazno in se s težavo sprašuješ, kdaj in kako si se z njimi seznanil. Nikoli nisem posebno verjel v moč in pomembnost takomnovenih prvih vtisov, v primeru Frančka Kavsa pa je bilo drugače. Še vedno se živo spominjam prvega stika z njim.

Sprejeli so me v redakciji Primorskega dnevnika na poskusno delo kot vajenca. Odgovorni urednik Stanislav Renko me je po kratki in jedrnatih pridigi o tem, kako se časopisni stvari streže, predstavil ostalim urednikom. Bila so to imena, o katerih sem že marsikaj slišal in so vzbujala v meni občutke zanimanja in občudovanja, saj jih je spremljal sloves zaslužnih partizanskih borcev in časnikarjev. To so bili Albin Bubnič, Jože Koren, Vladimir Kenda, Slavko Štoka in drugi, mlajši. Med njimi je bil Franček, ki se mi je celo rahlo poklonil v pozdrav ter mi s tistim svojim značilnim, nenavadno mirnim glasom, ki je deloval prijazno in dostojanstveno ter pomirjevalno hkrati, izrazil dobrodošlico, rekoč, da je čas, da mladi začnemo prevzemati njihovo dediščino.

Prvi občutek je bil, da te obravnava kot sebi enakega in ne kot vajenca, ki se mora šele izkazovati, če je primeren

za neko redakcijo. V istem hipu se mi je njegova podoba prilepila k srcu, podobna čokatega človeka, resnega, a vedrega lica, visokega čela s skrbno nazaj počesanimi bujnimi in osivelimi lasmi, z manirami, ki so šarmirale ljudi. Človeka, ki mu s težavo določiš leta, čeprav se je nam mladim s svojimi tedaj 55 leti zdel, recimo, krepko obložen z izkušnjami, če že ne star. Teklo je leto 1968, leto revolucionarnega mladinskega oporečništva, na katero Franček ni gledal zviška kot mnogi drugi predstavniki starejšega pokolenja, čeprav je z določeno zaskrbljenostjo opozarjal na razkorak med delavskim in mladinskim gibanjem. »Rušiti in podirati vsevprek je enostavno, veliko težje je graditi,« sem ga večkrat slišal reči, ko je pogovor nanese na proteste mladih, ki so imeli še kar jasne poglede na to, kaj je treba vse odstraniti in izprazniti iz tedanjega krivičnega buržujskega družbenega podstrešja, a bolj medle pojme, kako napolniti praznino.

Franček je bil posebno uglasen na razredne strune. Dolgo let se je kot novinar ukvarjal prav z delavsko in sindikalno problematiko. Čeprav so ga redakcijske potrebe v tistem času preusmerile na deželno kroniko, je z enim očesom in občutno prizadetostjo še vedno zrl v neskončne konflikte med šibkimi a sorazmerno šibkimi delavskimi ter maloštevilnimi a močnimi delodajalskimi vrstami. Silno ga je motila sin-

dikalna razcepljenost, za kar je krivil politične stranke, češ da zasledujejo le strankarske interese na škodo razrednih interesov delavstva. Potem se je veselil sindikalnega preloma v šestdesetih letih, ko se je delavsko gibanje začelo krepiti in tudi dosegati pomembne sindikalne pridobitve. Ta prelomnica je bila zanj posledica »gospodarskega čudeža«, za katerega so imeli zasluge prav delavci s svojim delom. To delo je zagotovilo večje dobičke podjetjem in posledično večje deleže in naložbe. »Delavci pa so od tega dobili le drobtinice, ki jim jih je milostno dajal gospodar. Naravno je bilo, da so se delavci naveličali tega milostnega podeljevanja drobtinic in začeli tudi zase zahtevati večji delež tega, kar so ustvarili s svojim delom. To je bil prvi pogoj za oživitve sindikalnih borb...« je pisal Franček v svojih člankih in to v poznejših debatah tudi stalno poudarjal.

Kljub svoji naklonjenosti eni strani, je bil v svojem poročanju vedno precizen in objektivni. To je veljalo za njegovo sindikalno poročanje, kakor tudi za poročanje z Dežele, kjer se je seveda, kakor prej za delavske pravice, s končno držo zavzemal za pravice slovenske narodnostne skupnosti. Njegova poročila so bila zgled zavzetega, a poštenega novinarstva, kar so mu priznavali tudi tisti deželni veljaki, katerim je upravičeno očital, da Dežela FJK, ki je dobila avtonomnost tudi zaradi pri-

sotnosti slovenske manjšine, ne postori dovolj za pravice te manjšine.

Ko sem se po svojem prihodu na Primorski dnevnik nekaj časa premikal iz ene sobe v drugo, od enega pisalnega stroja do drugega, so mi lepega dne določili stalnejše mesto za pisalno mizo, ki je bila prav nasproti Frančkove. Pravzaprav sta se med sabo dotikali, tako da mi je bil Franček na doseg roke. Pa tudi stalno na dosegu prijazne besede in poučnega nasveta. Sicer ni bil gostobeseden, nikoli ni težil s svojimi razlagami. Raje je poslušal in odgovarjal, če je bilo treba. Če ga je kdo vikal, ni bil posebno zadovoljen, sam pa je spoštljivo vikal druge. Tudi mene kot mladega in neizkušenega mulca, ki sem mu sedel nasproti in si ga vse pogosteje drznil nagovoriti. Vprašal sem ga, recimo, za pomen neke besede in noben učitelj na tem svetu ne bi znal tako preprosto, potrpežljivo, pozorno in predvsem prijazno razložiti njen pomen. Bilo mi je skoraj nerodno, da me obravnava tako obzirno in spoštljivo. Ko pa sem mu dal v pregled kak članek iz črne kronike, s katero sem se tedaj ukvarjal, ga je pozorno prebral, potem pa mi povedal za napake, spet z velikim obzirom. Nikoli ni rekel: »Veš, to pa si zgrešeno napisal...«, temveč: »Veste, meni se zdi, da bi bila ta beseda bolj primerna od one, ki ste jo napisali...«, ali pa: »Veste, jaz bi raje napisal tako in tako...«.

Z njim sem prodril v skrivnosti in lepote jezika hitreje, kot prej v vseh šolskih letih. Franček je bil strasten ljubitelj jezika. Bil je tudi njegov podložnik, njegov zvesti oproda. Njegovo glavno časnikarsko orodje je bila, poleg pisalnega stroja, oguljena, napoln razpadajoča izdaja pravopisa s porumenelimi listi in spodvihanimi robovi. »To je naše Svetopismo,« je rad ponavljal, ko je ne prebano brskal po njej. Nikogar drugega nisem videl, da bi ji tako vestno služil, kakor ji je Franček. Zato pa je bila njegova avtoriteta v jezikovnem pogledu neoporečna.

Pa ne samo v jezikovnem. Franček je raje poslušal kot govoril. Še raje je bral. Ko je prelistal vse mogoče časopise ter zaključil svoje poročevalsko delo, kar mu je šlo seveda lahko in hitro od rok, se je lotil knjig. Bral je v več jezikih ter iz njih tudi veliko prevajal, s tem pa kopičil tudi znanje, tako da je imel skoraj na vsako vprašanje, pa naj je šlo za politične, gospodarske ali kulturne teme, ustrezen odgovor.

Njegovo znanje je dopolnjevala modrost. Ne vem od kod mu je bilo vse to. Morda iz njegovih neverjetnih življenjskih izkušenj, o katerih pa ni rad govoril. Pravzaprav o tem sploh ni govoril. Njegova življenjska zgodba ga je spremljala kot da bi ne pripadala njemu, kot bi bila sestavni del njegove mitizirane projekcije. Zdelo se je, da je svojo dolgoletno intenzivno domoljubno antifašistično delo v tigrovskih vrstah, preporno nevarnosti in natrpno z vsemi mogočimi tveganji, ki je doseglo svoj višek s pripravljenim a ne izvedenim atentatom na Mussolinija in kasneje s smrtno, a ne izvedeno obsodbo na drugem tržaškem procesu, preprosto potisnil v svojo podzavest in da jo je želel potisniti tudi v splošno družbeno podzavest.

Nisem si drznil drezati v to njegovo življenjsko zgodbo. Včasih sem mu zastavil kakšno nedolžno vprašanje, v upanju, da ga bo nekoliko zaneslo in se bo odprl pogoj za kakšno bežno pojasnjevanje. Dejansko je tako mene kot vse ostale begalo, kot še vedno bega vprašanje, zakaj ni pritisnil na sprožilec in izvedel samomorilskega bombnega atentata na Duceja. Je bilo zato, ker mu je to preprečila mačeha, ko je izvedela za njegove namene? Ker so mu to posredno preprečile angleške obveščevalne sile, ki so se zdale, da ne bi prišlo do tistega znamenitega Münchenskega sporazuma, po katerem sta Hitler in Mussolini zagotavljala naivnim zapadnim demokracijam mir v Evropi? Ali preprosto zato, ker se je zgrozil ob misli, da bi njegovo dejanje povzročilo smrt številnih otrok in mater, zbranih tistega 20. septembra 1938 v Kobaridu okrog diktatorja, ter hkrati ob misli, da bi diktatorjeva smrt

povzročila še bolj nasilno in krvavo preganjanje Slovencev?

Najraje verjamem tretji hipotezi, ki so jo vseskozi zagovarjali tudi Frančkov najožji prijatelji. Sicer pa sem se že tedaj, ko sem ga čez mizo opazoval zatopljenega v branje, spraševal, kako se lahko človek tako milega značaja, poln človečnosti, strpnosti in spoštovanja do bližnjega spusti v nasilje, ki prinaša novo nasilje. Spraševal sem se tudi, v kolikšni meri ga je ta preteklost težila in pogojevala in odgovarjal sem si, da je njegova izrazita osebnost znala skovati ravnotežje, ki mu je pomagalo, da je premostil razdvojenost med brezkompromisnim bojem proti fašizmu za osvoboditev ljubljenskega naroda in človekoljubjem, ki zavrača nasilje. Zato so bile tudi vse besede odveč. Preteklost je v njem prepustila mesto prihodnosti in zanj je živel naprej, z ljubeznijo predan svoji družini, svojemu poklicu in svojim goram, na katere je tako rad zahajal in iz katerih je črpal še dodatno spokojnost za svojo tenkočutno vest.

Prav gotovo niso vsi tega mnenja. Frančkova legenda se še naprej napaja s protislovnimi odgovori na enostavna vprašanja, ki morda niso ravno enostavna, v kolikor jih pogojuje zgodovinski čas 20. stoletja, ki je natrpan s protislovji in nedorečenostmi. Franček je šel skozi vse najbolj travmatične faze. Že kot otrok je doživel tesnobo begunstva. Družina je morala pred viro prve svetovne vojne zapustiti Čezsočo pri Bovcu, kjer se je Franček rodil 13. novembra 1913, to je pred natanko sto leti. Po vrnitvi iz begunstva je obiskoval osnovno šolo v rojstni vasi, nakar je v letih 1928-29 hodil v dveletno trgovsko šolo Galilei v Trstu. To so bila tudi leta, ko se je začela v njem oblikovati trdna rodoljubna zavest, ki se je kmalu izrazila z ilegalnim delom. Kot ljubitelj planinstva je to svojo ljubezen združil s prenašanjem protirežimske literature čez vrhove in mejo. Zgodaj je začutil tudi hladni objem ječe v Tolminu, vendar prvič le za kakšen dan, ker mu niso mogli nič dokazati. Njegova angažiranost v ilegalnih vrstah pa je postajala vse bolj zaznavna. Iz arhivov fašistične policije OVRA izhaja, da je septembra 1931 sodeloval z Ivanom Ivančičem in Ferdinom Kravanjo pri požigu šole v Bovcu, kar so storili v odgovor na usmrteve Bazoviških žrtev. Po ponovni oživitvi tajne organizacije TIGR v poznih tridesetih letih je bil Franček spet v njenih prvih vrstah. V leto 1938 sega že omenjeni spodleteli atentat na Duceja, kakor tudi aretacija. Najprej je okusil videmske zapore, nato tržaški Coroneo in končno rimski Regina Coeli. Od tam so ga decembra 1941 pripeljali skupaj z mnogimi drugimi spet v Trst, kjer je posebno fašistično sodišče uprizorilo zloglasni proces-farso, poznan kot drugi tržaški proces.

Franček je bil skupaj z Bobkom, Ivančičem, Kosom, Tomažičem in Vadenalom ter s Ščko, Sardocem in Čermeljem obsojen na smrt, še isto noč pa skupaj s slednimi tremi pomiloščen, medtem ko so bili Tomažič in tovariši 15. decembra ustreljeni na openskem strelišču. Njegovo zadnje zaporniško domovanje je bila kaznilnica na otoku Santo Stefano na Tirenem morju. Osvoboje po razpadu fašistične Italije je nekaj časa urejal blten SNOS v Rimu, nakar se je v Bariju pridružil partizanom in deloval kot časnikar v Črnomlju. To je bil tudi začetek njegove časnikarske kariere, ki se je začela in končala na Primorskem dnevniku.

Frančka v zadnjih mesecih njegovega življenja nisem več videl. Poklican sem bil v vojsko. Nekega mrkega novembrskega dne leta 1970, je v vojašnico v Forliju preko Primorskega dnevnika, ki sem ga prejemal po pošti z zamudo, prišla vest o Frančkovi prežgodnji smrti. Na nočni poti iz uredništva proti domu ga je zadela srčna kap. Če bi bilo podnevi, ali če bi ob tisti uri šel kdo mimo, bi ga verjetno rešili smrti. Vendar usoda je hotela tako. Hotela je tudi, da se nisem mogel udeležiti njegovega pogreba, ki je izpričal neverjetno ljubezen široke javnosti do tega čudovitega človeka. Bilo mi je hudo, kot malokdaj v življenju.

Rimskokatoliška cerkev stopa v obdobje globljih sprememb. Njihov glavni spodbujevalec in usmerjevalec je papež Frančišek. Sicer pa se zadnji Petrov naslednik odziva na potrebo po preobrazbi, ki že dolgo tli znotraj Cerkve in ki prihaja do izraza tudi v njenih odnosih s sodobnim svetom.

Potreba po prenovi

Da so korenite spremembe potrebne, je najbolj govorno pokazal Frančiškov predhodnik Benedikt XVI., ko je letošnjega 28. februarja odstopil. To je bilo izredno dejanje. V dvatisočletni zgodovini Cerkve se je pred njim za takšen korak odločilo le 8 od skupnih 264 papežev, pri čemer sta povrh dva primera sporna. Benedikt XVI. je svoj odstop utemeljil, rekoč, da zaradi starosti in pešanja moči ni več kos Petrovi službi. Dejansko je njegova nemoč večkrat in različno prihajala do izraza v manj kot osem let trajajočem pontifikatu, ne nazadnje v finančnih, pedofilskih in drugih škandalih, ki so pretresali Cerkev, pa tudi v odprtih spopadih med vodilnimi člani rimske kurije.

A to je bil le vrh ledene gore. Po blestečem pontifikatu Janeza Pavla II., ki se je zapisal v zgodovino kot eden izmed voditeljev zmagovitega spopada s komunizmom, je za časa Benedikta XVI. ostreje zazijal razkorak, ki se je sicer že dolgo razpiral med cerkvenim naukom in življenjsko prakso katoličanov na področju spolne in družinske morale, bioetike in še kje. Še vidnejša so postala tudi znamenja naraščajoče verske mlačnosti in odprtega zavračanja vere, ki se že dalj časa pojavljajo zlasti v tradicionalno krščanskih oz. katoliških deželah, v prvi vrsti v Evropi.

Na vse to je v cerkvenem vrhu posebno odmevno opozarjal kardinal Carlo Maria Martini. V svojem poslednjem intervjuju pred smrtjo 31. avgusta 2012 je zatrdil, da je Cerkev kljub drugemu vatikanskemu cerkvenemu zboru dvesto let za časom in da se mora podati na pot radikalnih sprememb.

Ta potreba po preobrazbi je očitno prevečala tudi kardinale, ko so letošnjega 13. marca, zbrani na konklavu, za novega papeža izbrali Jorgeja Maria Bergoglia. Na Petrov sedež so namreč poklicali človeka, ki je že z nekaterimi svojimi biografskimi podatki napovedoval prelom. Gre za prvega papeža, ki izhaja iz jezuitskega reda (temu redu je med drugim pripadal kardinal Martini), pa tudi za prvega papeža, ki prihaja iz Latinske Amerike. Zadnji papež z neevropske celine je bil Azijec, točneje Sirec Gregor III. v 8. stoletju.

Zbor kardinalov je pri svoji izbiri najbrž upošteval, da v Latinski Ameriki danes živi skoraj polovica vseh katoličanov, pa tudi, da je to z zgodovinskega vidika Novi svet, ki je bolj odprt do prihodnosti, kakor je lahko Stara celina.

Nazaj k evangeliju

Kot kaže, bo pontifikat papeža Bergoglia res prelomen. To potrjuje kopica velikih in drobnih dejanj, ki so se zvrstila v prvih devetih mesecih njegovega službovanja, od izbire apostolskega imena in skromnega življenjskega sloga do prvih ukrepov za reformo Cerkve.

A v kakšno smer gredo spremembe, ki jih Frančišek napoveduje in tudi že priča? Za boljše razumevanje njegovega papeževanja najbrž ne bo odveč, če se vsaj bežno ozremo na to, kako je Bergoglio gledal na Petrovo Cerkev, v tem den je bil poklican na današnji sedež. Še preden je bil poseben dragocen pogovor, ki jih je imel, ko je bil buenosaireski nadškof, z argentinskima časnikarjema Francesco Ambrogetti in Sergiom Rubinom in ki so bili leta 2010 objavljeni v knjigi z naslovom El Jesuita (uspešnico je v slovenskem prevodu letos objavila Celjska Mohorjeva družba).

V teh pogovorih Bergoglio opozarja na nevarnost degradacije pristnega krščanskega sporočila, kateri naj bi današnja Cerkev rada podlegala. Kot poudarja, je bistvo krščanskega sporočila oznanjevanje Jezusa Kristusa, čemur teologi pravijo kerigma. Strnjeno povedano, to pomeni, da je Jezus Kristus Bog, ki se je utelesil, da bi odrešil svet. Namesto kerigmi pa se današnja Cerkev po oceni buenosaireskega nadškofa ra-

KAM PLOVE KRISTUSOVA LADJA Z NOVIM PAPEŽEM ZA KRMILOM

Frančiškova prenova Cerkve

MARTIN BRECELJ

da posveča katehezi, se pravi nauku, ki ga je na osnovi kerigme sama razvila, recimo na področju morale in – glede na uveljavljeno prakso – še zlasti na področju spolne morale. Degradacija verskega sporočila je prav ta redukcija kerigme na spolno moralo.

Poleg tega kardinal Bergoglio v pogovorih z Ambrogettijevo in Rubinom meni, da bi se morala Cerkev v večji meri približati ljudem in postati bolj misijonarska. »Res je, da se človeku, ki se poda na ulico, lahko zgodi, kar se more zgoditi komurkoli: da se ponesreči. Toda tisočkrat raje imam ponesrečeno kot pa bolno Cerkev. Drugače rečeno: mislim, da je Cerkev, ki se omejuje na upravljanje, na ohranjanje svoje male črede, Cerkev, ki na dolgi rok zbolí.«

Zanimivo je, da nekatere izmed teh trditev papež Frančišek dobesedno ponavlja v dokumentu, ki velja za program njegovega pontifikata. To je apostolska spodbuda Evangelii Gaudium (Evangeljsko veselje), ki jo je izdal minulega 24. novembra in s katero želi »nakazati pot Cerkve v naslednjih letih.«

Poslanstvo Cerkve je torej kerigma ali točneje, kot pravi papež v svoji apostolski spodbudi, širjenje veselega oznanila, se pravi evangelija, po katerem je »Bog razodel svojo neskončno ljubezen do ljudi in celotnega stvarstva v umrlem in vstalem Kristusu«. To veselo oznanilo je seveda namenjeno tudi današnjemu človeku, za katerega je po Frančiškovem prepričanju značilna »samoljubna žalost, ki prihaja iz lagodnega in skopuškega srca, iz boleznega iskanja površinskih užitkov, iz osamljene zavesti.« »Samo po zaslugi srečanja – ali ponovnega srečanja – z Božjo ljubeznijo, ki se spreminja v srečno prijateljstvo,« pravi papež, »smo odkupljeni iz svoje osamljene zavesti in samozadostnosti. V polnosti postajamo človeški, ko namreč dovolimo Bogu, da nas popelje onkraj nas samih, da bi dosegli svoje najbolj resnično bistvo.«

Tu je tudi izvir evangeljskega delovanja. »Kdor je srečal to ljubezen, ki mu vrača smisel življenja, jo mora posredovati drugim.« Prav zaradi tega Cerkev mora biti kerigmatično usmerjena, misijonarska. Prenova v misijonarskem smislu je neodložljiva naloga današnje Cerkve. »Sanjam o misijonarski izbiri, ki je zmogljiva, preoblikovati vse, da bi navade, slogi, urniki, govorica in vsaka cerkvena struktura postali ustrezen prevodnik za evangelizacijo sedanjega sveta, bolj kakor za varovanje sebe,« pravi papež, ki nato podrobneje obrazloži, kako naj bi se spreobrnilo župnije in škofije, pa tudi samo papeštvo in osrednje ustanove Cerkve.

Sključujoč se na smernice drugega vatikanskega cerkvenega zbora, se papež zavzema za večjo avtonomijo nacionalnih in regionalnih škofovskih konferenc. Zamisliti bi si jih morali »kot subjekte s stvarnimi pristojnostmi, vključno z neke vrste pravo učiteljsko avtoriteto. (...) Saj pretirana centraliziranost, namesto da pomaga, zaplete življenje Cerkve ter njeno misijonarsko dinamičnost.«

Občestvena in socialna razsežnost evangelizacije

»Kerigma ima neodtujljivo socialno vsebino: v samem osrčju Evangelija sta občestveno življenje in skrb za druge.« Tako zatrjuje papež v svoji apostolski spodbudi Evangelii Gaudium, v kateri nenehno poudarja, da se nihče ne more odrešiti osamljeno, »saj nas Bog kliče kot ljudstvo, in ne kot osamljene posameznike«, poleg tega pa da »Kristus odrešuje tudi socialne odnose med ljudmi.«

Prepoznavni znak Cerkve kot krščanskega občestva mora biti življenje po zakonu ljubezni, kar med drugim zahteva, da mora biti Cerkev odprto občestvo. Cerkev kot občestvo je tako tudi glavni nosilec evangelizacije. Sicer pa je Cerkev tako rekoč razčlenjeno občestvo in ima več obrazov. Božje ljudstvo se namreč uteleša v ljudstvih oz. narodih sveta, vsak od katerih ima svojo lastno identiteto, svojo lastno kulturo. »Enokulturno in enoglasno krščanstvo bi šlo proti logiki inkarnacije,« pravi papež v svoji apostolski spodbudi. Prav zaradi tega evangelizacija predpostavlja vraščanje v različne kulture. Poseben izraz vraščene krščanstva je ljudska vernost, na katero Frančišek gleda z naklonjenostjo.

Kot rečeno, kerigma vključuje tudi moralno obvezo. »Pristna vera ni nikoli udobna in individualistična, ampak vsebuje vselej željo po spremembi sveta, po posredovanju vrednot, po tem, da za svojim zemeljskim prehodom pustimo nekaj boljšega. Ljubimo ta čudovit planet, na katerega nas je Bog postavil, in ljubimo človeštvo, ki ga naseljuje.«

Evangelizacija se ne sme obračati le na nekatere ljudi in na nekatera občestva, biti mora univerzalno odprta. »Oče želi, da se vsi ljudje odrešijo in njegov odrešitveni načrt zadeva prerojenje vseh stvari, tistih na nebu in tistih na zemlji, pod enim samim Gospodom, ki je Kristus.«

Sicer pa mora Cerkev v svojem misijonarskem delovanju upoštevati »znamenja časovnosti, se pravi značilnosti zgodovinske stvarnosti, v kateri vsakokrat deluje. Zato papež v svoji apostolski spodbudi želi opozoriti na nekatere splošne značilnosti današnjega sveta.«

Današnji svet je po Frančiškovi oceni z marsikaterega vidika napredoval v primerjavi s preteklim, pri čemer posebno omenja dosežke na zdravstvenem, izobraževalnem in komunikacijskem področju. Poudarja pa, da so današnje svetovne razmere z marsikaterega vidika tudi nezadovoljive ali kar nesprejemljive.

Tako je po njegovem treba zavrniti »ekonomijo izključevanja«, ki je zavladala v sedanjem globaliziranem svetu. Današnji gospodarski red ne le izkorišča nekatere ljudi, sloje in narode, ampak jih večkrat izključuje kot »odvečne izvržke«, kar je zgodovinska novost. Uveljavila se je »diktatura ekonomije brez obraza in brez pravega človeškega smisla«. Priče smo »idolatriji denarja«, saj »denar vlada, namesto da bi služil.« Vzpo-

staviti zatorej moramo takšen družbeno-gospodarski red, ki bo temeljil na primatu človekove osebe. To pomeni, da je treba preseči absolutno avtonomijo trga.

Za vse to se mora zavzemati Cerkev v svojem misijonarskem delovanju, seveda v mejah svojih pristojnosti. Cerkev mora posebno skrbeti za revne, bolne in vse tiste, ki so pahnjeni na obrobje, in sploh za iznakaženo stvarstvo. Vse to je potrebno tudi za uveljavljanje temeljne dobrine miru, ki lahko v polnosti zaživi le v pravičnih družbenih razmerah.

Za graditev miru je posebno dragocen socialni in sploh vsakršni dialog. Prizadevati si je treba za dialog med kristjani, med pripadniki različnih verstev, med verujočimi in neverujočimi, med vero in znanostjo, med Cerkvijo in državo. Dialog ne zahteva brisanja posameznih identitet, saj mora temeljiti na spoštovanju vesti in na priznanju dostojanstva slehernega človeka. »Verovati v Očeta, ki neskončno ljubi vsakega človeka, pomeni odkriti, da že s tem slehernemu človeku podeljuje neskončno dostojanstvo,« še pravi papež v apostolski spodbudi Evangelii Gaudium.

Prvi koraki in odzivi

V luči nakazane vizije misijonarske preobrazbe Cerkve je mogoče bolje in globlje razumeti kopico velikih in drobnih dejanj, ki so zaznamovala prvih devet mesecev Frančiškovega pontifikata. Tako je mogoče bolje in globlje razumeti, zakaj in čemu se je pri izbiri apostolskega imena ozrl na Asiškega ubožca; kaj pravzaprav sporoča njegov skromni življenjski slog; zakaj se je tako odločno postavil po robu vojaškemu posredovanju v Siriji; kako je mogoče, da je začel tkati časnikarski dialog z ustanoviteljem svobodomiselnega rimskega časnika La Repubblica Eugeniom Scalfarijem; v kakšnem smislu bo skušal prestrukturirati rimsko kurijo in vatikansko banko IOR; zakaj je povabil k odstopu slovenska škofa, vpletena v finančni polom mariborske nadškofije ...

V luči nakazane vizije je mogoče bolje in globlje razumeti tudi stališča, ki jih Frančišek zavzema do nekaterih vprašanih družinskih in spolnih moral, ki so doslej posebno zaposlovala Cerkev. Papež sicer formalno ne spreminja dosedanje cerkvene nauka, ga pa tako rekoč relativira v imenu primata kerigme. V tem smislu je zgovoren naslov škofovske sinode o družini, ki bo potekala od 5. do 19. oktobra 2014 v Vatikanu: »Pastoralni izzivi družine v okviru evangelizacije.«

Tako je minulega oktobra prefekt kongregacije za verski nauk Gerhard Ludwig Müller s Frančiškovim privoljenjem potrdil tradicionalno cerkveno stališče, po katerem se ločeni in ponovno poročeni verniki ne smejo obhajati. Toda papež je po drugi strani v raznih intervjujih poudaril, da mora Cerkev pričevati božje usmiljenje. V apostolski spodbudi Evangelii Gaudium je zapisal, da evharistija »ni nagrada za popolne, ampak zdravilo in hrana za šibke« in da Cerkev ne sme biti »carinarna, ampak očetova

hiša, v kateri je prostora za vsakogar z njegovim težavnim življenjem«.

Podobno ni pričakovati, da bi Cerkev zdaj pristala na istospolne poroke. In vendar se je Frančišek javno vprašal: »Če je nekdo gej in v dobri veri išče Gospoda, kdo sem jaz, da bi ga sodil?« Nič drugače ne kaže za druge tovrstne probleme, kot so celibat duhovnikov, žensko duhovništvo, prostovoljna prekinitev nosečnosti ipd. Vse to je razočaralo liberalne kroge znotraj in zunaj Cerkve, pri katerih je sicer Bergoglio dobro zapisan. Tako je oporečniški teolog Hans Küng papeža pozval, naj se reši prefekta za verski nauk Müllerja in se tako dokončno otrese vpliva »papeža v senci« Benedikta XVI.

Sicer pa je Frančišek še glasnejših in ostrejših kritik deležen v konservativnih krogih znotraj in zunaj Cerkve. V tem primeru je tarča napadov še zlasti njegov socialni nauk. Ameriški radijski voditelj Rush Limbaugh je papeževo apostolsko spodbudo Evangelii Gaudium označil kar za marksistično. To oceno delijo mnogi pripadniki ameriškega gibanja čajanke. Papež je čutil potrebo, da se na te kritike odzove. »Marksistična ideologija je napačna,« je dejal v intervjuju za turski časnik La Stampa. »A v svojem življenju sem srečal veliko marksistov, ki so dobri ljudje, zato se ne čutim užaljenega,« je še dejal Bergoglio, za katerega je sicer znano, da je vselej zavzemal kritična stališča do teologije osvoboditve.

Številni odzivi, tudi polemične narave, kažejo, kako veliko pozornost je Frančišek zbudil. Ameriška revija Time ga je celo imenovala za osebnost letošnjega leta, in sicer zato, »ker je največjo Cerkev na svetu pripravil, da se sooči s svojimi najglobljimi potrebami, in ker je uravnotežil sodbe s sočutjem.«

Nekaj izhodišč za oceno

Papež Frančišek se bo najbrž zapisal v zgodovino kot pomemben cerkveni prenovitelj. Njegovo reformatorsko dejavnost navdihuje vračanje k evangeliju. Vračanje k izvirov je v zgodovini reform pravilo kakor izjema. Sicer pa je to vračanje vsakokrat drugačno in vsakokrat obrodi drugačne sadove.

Tako je tudi zadnja velika reforma Cerkve ob drugem vatikanskem koncilu potekala v imenu vračanja k izvirov, saj je Cerkev v pokristjanjenju antičnega sveta iskala vzor, kako najti skupni jezik z vse bolj od nje oddaljenim modernim svetom. To je privedlo do liturgične prenovne z uvedbo narodnih jezikov ipd.

Frančiškov prenovitveni načrt je bolj vsebinsko oz. etično naravnani in s tega vidika spominja na protestantsko reformo iz 16. stoletja, ki je potekala v imenu vračanja k Sv. pismu in je sicer privedla do dramatičnih razkolov. Obstajajo pa številne bistvene razlike. V skladu z linijo, ki jo je posebno uveljavil papež Leon XIII. konec 19. stoletja, je Frančiškova reforma v primerjavi s protestantsko med drugim izrazito socialno in občestveno usmerjena, pa tudi izrazito aktivistično in optimistično obarvana, saj jo preveča vera v odrešitev slehernega človeka in celotnega stvarstva.

Seveda je odločilno vprašanje, koliko bo Frančiškova misijonarska preobrazba res poživila in pozdravila Cerkev, pa tudi, koliko bo tako prenovljena Cerkev lahko nagovorila sodobnega človeka. V vse bolj povezanem in globaliziranem svetu je večja pozornost do skupnih in celo planetarnih problemov očitno potrebna in dobrodošla. Drugače pa je z aktivistično in optimistično nastrojenostjo, ki verjetno odraža vitalnost mlade celine, s katere papež prhaja. Smemo se namreč vprašati, koliko je v sorazmerju z občutjem današnjega postmodernega sveta, ki se vse bolj dramatično sooča s svojimi mejami. Mogoče bi mu bila bližja teza o nepremagljivosti pekla. Povedano drugače: poleg razsežnosti odreševanja sveta obstaja tudi razsežnost odreševanja od sveta, na katero so posebno pozorna nekatere orientalske verstve.

Sicer pa se z ocenjevanjem Frančiškovega prenovitvenega načrta ne gre prenaaglati. Razmerje med religijo in zgodovino je vselej kompleksno in se povrh v času spreminja. Kdo bi mogel napovedati, da bo pesimistično nastrojena protestantska etika, ki ni verjela v akcijo (odrešenje je za Luthra možno zgolj po milosti) botrovala rojstvu kapitalizma, tega tako izrazito dinamičnega gospodarskega sistema? Zadnjo besedo moramo, kot vselej, prepustiti času.

Od prihodnje sezone bo svetovno moško smučanje v »manjšinskih« rokah. Komando nad celotnim moškim delom bosta namreč imela Južni Tirolec Markus Waldner in tržaški Slovenec, za katerega pa bi lahko rekli, da je že naturaliziran Slovenec iz Kanalske doline, Peter Gerdol. Waldner bo prevzel vodenje svetovnega pokala, kjer bo na mestu direktorja svetovnega pokala zamenjal »vsemogočnega« Güntherja Hujaro, ki se po dolgih letih s smučarskih prog seli v udobne svetovalske fotelje. Kruh (in to kar debele rezine) si bo namreč odslej služil kot svetovalec organizatorjev zimskih olimpijskih iger v južnokorejskem Pyeonghangu februarja 2018. Peter Gerdol (na posnetku) pa bo odgovoren za kontinentalni pokal, kar pomeni, da bo odgovoren za tekme v evropskem, severnoameriškem, južnoameriškem, azijskem in avstralskem ter novozelandskem pokalu. O tem in še o marsičem drugem je z njim potekal pogovor ob vznožju višarske gondole.

Kako si se vključil v tukajšnje življenje? Si imel kaj težav na začetku?

Niti ne, k sreči sem veliko ljudi že poznal od prej. Mislim, da so me tudi ljudje precej dobro sprejeli, tako da sem se potem vključil tudi v razne vaše organizacije, klube in društva.

V Kanalski dolini živi tudi slovenska narodna skupnost. Si aktiven v njej?

Aktiven sem, kolikor morem. Zaradi dela, ki ga opravljam, nimam ravno veliko časa. Toda društva, ki delujejo tukaj, so zelo aktivna, pripravljajo in organizirajo predvsem tečaje slovenščine za otroke in moja dva sinova tudi hodita na tečaje, tako da sem kar zadovoljen z njunim znanjem slovenščine.

Kako velika otroka imaš?

Stara sta trinajst in deset let.

Je žena Slovenka?

Žena je s Trbiža, ni Slovenka, slovensko pa razume. Doma se v glavnem pogovarjamo po italijansko, vendar jaz z otroki govorim vedno slovensko in žena se brez težav vključuje v pogovor.

Je Trbižu pomagalo tudi to, da je priredil tri tekme za svetovni pokal?

Prav gotovo! Tekme svetovnega pokala so za vsako zimsko-športno središče predvsem pri promociji turizma nekaj bistvenega. Seveda bi bilo dobrodošlo, če bi Trbiž lahko še nadaljeval z organizacijo tekem na najvišji ravni, saj bi nam to prineslo še dodatne možnosti za razvoj. Predvsem pa bi Trbiž s stalno prisotnostjo v svetovnem pokalu postal povsod znana in privlačna turistična destinacija.

Kako zahtevna je organizacija tekem svetovnega pokala? Ti si bil na Trbižu odgovoren za tekme. Koliko ljudi je potrebnih, da tekma poteka tako, kot je treba?

V vseh treh primerih sem bil »product manager« oziroma odgovoren za tekmo. Moram reči, da je vsaka tekma z organizacijskega vidika zelo zahtevna. Pozoren je treba biti na celo vrsto stvari, treba je koordinirati delo zelo velikega števila ljudi, kar velja še posebej za zadnjih deset dni pred tekmo in potem za tek-

Ali se progo utrjuje samo strojno?

Brez strojev seveda ne gre. Toda glede na vrsto tekme se marsikdaj uporablja tudi voda. Za moški slalom in veleslalom brez nje ne gre. Vodo se pod visokim pritiskom vbrizga v snežno podlago, voda potem zmrzne in proga postane tako trda, da zdrži tekmo. Kot primer lahko povem, da je na primer teža naravnega snega, ko pada, približno 100 kilogramov na kubični meter, če je proga pripravljena z umetnim snegom, je sneg »težak« od 400 do 450 kg na kubični meter, medtem ko teža snega na slalomski progi zaradi trdote znaša od 600 do 750 kg na kubični meter.

Na Trbižu ste imeli doslej tri tekme za svetovni pokal, nato se je mednarodna smučarska zveza FIS odločila, da za zdaj tekem ne bo več. Kaj bi bilo treba storiti, da bi si lahko spet zagotovili tekmo za svetovni pokal?

Potrebno bi bilo pripraviti dolgoročni program, predvsem pa bi morali najti dogovor z italijansko smučarsko zvezo. FIS pri sestavljanju koledarjev za tekme upošteva predloge nacionalnih zvez in trenutno je italijanska

smučarska zveza bolj naklonjena tek-

mam v zahodnem delu Alp. Brez dogovora torej z nacionalno zvezo ne bo šlo, v dolgoročnem programu pa je treba najprej predvideti organizacijo nekaj tekem za evropski pokal, morda finale evropskega pokala ali pa mladinsko svetovno prvenstvo. Vse to bi bilo lahko nekakšna uvertura v ponovno kandidacijo za organizacijo tekem v svetovnem pokalu.

Trbiž je skupaj s Celovcem in Kranjsko goro kandidiral tudi za organizacijo zimskih olimpijskih iger leta 2002. Je podobna kandidatura še možna ali je to čista utopija?

Zimske olimpijske igre so v zadnjem času dobile take zemljepisne razsežnosti, da je morda naše področje premajhno za nekaj takega. Zato ne vem, če bi imel Mednarodni olimpijski komite še posluh za tako kandidacijo.

Kaj pa morebiti skupna organizacija svetovnega prvenstva v alpskem smučanju ali pa finale svetovnega pokala na tem območju?

Kar zadeva ta rang tekmovalstva, pa mislim, da so možnosti in da bi morala biti organizacija prvenstva s tremi deželami še vedno zanimiva za mednarodno smučarsko zvezo. Tudi finale svetovnega pokala bi bil lahko zanimiv in kandidatura za take prireditve, če bi bile dobro pripravljene, bi gotovo imele možnost, da uspejo.

Po več kot dvajsetih letih zapuščaj Trbiž in sprejemaš nov poklicni iz-ziv. Kam greš?

Po štirindvajsetih letih pri Promoturju bom aprila začel z novim delom pri Mednarodni smučarski zvezi FIS. Zame je to velik izziv, priložnost pa sem dobil, ko je FIS sklenil, da po olimpijskih igrah v Sočiju zamenja nekatere poklicne figure, ki vodijo alpsko smučanje. V okviru teh zamenjav na vidnejših mestih, so tudi meni ponudili zanimivo delo, ki sem ga tudi sprejel.

Ti je pomagalo tudi to, da si vodil organizacijo tekem za svetovni pokal na Trbižu?

Prav gotovo mi je tudi to pomagalo. Pri tem sem se marsikaj naučil, marsikaj sem videl in dobil veliko informacij. Vse te izkušnje iz preteklih let, ko sem ob svetovnem pokalu sodeloval

tudi pri organizaciji najrazličnejših tekem na visokem nivoju, so mi pomagale, da so me v krogih FIS boljše spoznali in pomislili, da bi lahko bil oseba, ki jo potrebujejo.

In kaj boš pravzaprav delal?

Točen naziv moje funkcije je Continental Cup Coordinator, kar pomeni, da bom koordiniral vse kontinentalne pokale v moškem smučanju. Tu gre za evropski pokal, pa tudi za severnoameriški, južnoameriški, azijski in tudi avstralski ter novozelandski pokal. Za vsa ta tekmovalstva bom neposredno odgovoren.

To je zelo zahtevna naloga in verjetno boš zelo malo doma. Kako je tvoja družina sprejela tvojo odločitev?

Moram reči, da jo je družina sprejela pozitivno. Seveda sem novo delo sprejel po odkritem pogovoru doma. Družina absolutno podpira mojo odločitev, pa tudi odsotnost od doma ne bo tako huda. Res bom precej odsoten pozimi, ker bom sledil vsaki tekmi evropskega moškega pokala, v ostalem delu leta pa ne bom toliko odsoten. Veliko stvari je danes mogoče opraviti s pomočjo računalnika, tako da konec koncev ne bom veliko bolj odsoten od doma, kot sem zdaj, ko sicer delam na Trbižu, toda zaradi narave svojega dela sem tudi zdaj doma zelo malo.

V tem času, ko si delal pri Promoturju si spoznal veliko smučarjev in smučark iz najrazličnejših držav. Kako ocenjuješ slovensko in italijansko smučanje, če se omeji na ti dve reprezentanci?

Slovensko smučanje je na ženskih tekmah še vedno konkurenčno predvsem po zaslugi Tine Maze. Tina ima svojo ekipo, lani se je zelo izkazala, pa tudi v vseh prejšnjih letih je dokazala, da ima ogromen potencial. Take sezone, kot jo je imela Tina lani, prej ni imel noben smučar ali smučarka in ne vem, če bo kdo lahko sploh kdaj to ponovil. So pa še nekatere druge mlajše tekmovalke, ki počasi prihajajo v ospredje. Letos je Ilka Štuhec po nekaj letih, ko je imela težave z različnimi poškodbami, že dosegla nekaj zelo dobrih rezultatov. Moška reprezentanca je v večjih težavah, vendar upam, da se bodo fantje čez čas le pobrali in spet dosegali rezultate, kot so jih nekdaj.

Je mogoče nekoliko slabši start Tine Maze letos pripisati tudi temu, da gre za olimpijsko sezono in mogoče top formo načrtuje za Soči?

To je tudi možno, čeprav, če dobro poznam Andreo Massija, mislim, da tega ne načrtuje. Noče se posvetiti samo enemu cilju, še posebej ker gre na olimpijskih tekmah samo za nekaj tekem. Mislim, da je vseeno temporalna forma za celo sezono. Seveda je olimpijada v Sočiju izreden motiv, saj olimpijske igre za vsakega športnika pomenijo nekaj posebnega, nekakšen vrhunec. Prepričan sem, da to velja tudi za Tino in da bi bila zmaga na olimpijadi tak rezultat, ki bi odtehtal kak malo slabši nastop. Njen nekoliko slabši začetek kot lani me ne skrbi in pričakujem, da bo na evropskih tleh spet na višku.

Kaj pa Italijani?

Italijani so sezono začeli kar pozitivno. V hitrih disciplinah so zelo dobri, nekoliko pa trenutno zaostajajo v tehničnem disciplinah. Toda potencial italijanske reprezentance je izreden. Imajo ogromno mladih tekmovalcev, tako da se za prihodnost italijanskega smučanja ni bati.

Ti boš od aprila nekakšen Günther Hujara kontinentalnega pokala. Imaš mogoče kakšne ambicije, da bi se povzpел tudi v svetovni pokal?

Zdaj komaj začujem svojo pot v Mednarodni smučarski zvezi in o čem več sploh ne razmišljam. Kar zadeva spremembe pri FIS, bo Güntherja Hujaro zamenjal Markus Waldner, ki bo svoje mesto v kontinentalnem pokalu prepustil meni. Sam Waldner pa načrtuje, da bi se svetovni in evropski pokal upravljalo bolj povezano kot doslej. Šlo naj bi za eno samo ekipo, ki naj bi skrbela za razvoj alpskega smučanja. Prepričan sem, da bo sodelovanje z Markusom zelo dobro, saj sva tudi na osebni ravni že dolgo velika prijatelja.

POGOVOR S PETROM GERDOLOM

Svetovno smučanje v »manjšinskih« rokah

RADO GRUDEN

Na Trbiž si prišel pred več kot dvajsetimi leti. Kaj te je kot tržaškega Slovenca odvedlo na najsevernejši del ozemlja, ki ga naseljujemo Slovenci v Italiji? Je bila to morda ljubezen ali priložnost za delo?

Šlo je za priložnost za delo. Moram pa povedati, da se nisem podajal v neznan, saj sem s starši že kot otrok tukaj preživel večji del poletja, pa tudi pozimi sem sem redno prihajal. Ko se mi je po končanem študiju ekonomije turizma ponudila priložnost za delo, sem se hitro odločil in se zaposlil pri družbi, ki je upravljala žičnice. Na ta način sem združil svojo ljubezen do gora in smučanja z delom, tako da je bila ta selitev skoraj naravna.

Od kod izvira tvoja ljubezen do planin in smučanja?

Ne vem, mislim pa, da je to zaslu-ga staršev, ki so me skupaj s sestrkami že od malih nog vozili v hribe in nas postavili na smuči.

Torej si začel smučati že v Trstu?

Seveda, poleg staršev, pa imajo za mojo smučarsko pot zaslu-ga člani Slovenskega planinskega društva iz Trsta. SPDT je takrat skrbel za množične tečaje. Kasneje sem se sicer bolj posvetil košarki, nato pa sem se spet preko SPDT nekako vrnil k smučanju in postal vaditelj v sklopu Zveze učiteljev smučanja Slovenije. Takrat sem tudi začel še bolj aktivno sodelovati s SPDT in to je moja ljubezen do smučanja še okrepilo.

V Kanalski dolini si si ustvaril tudi družino ...

Ko sem se tu zaposlil, je bilo skoraj normalno, da si tu ustvarim tudi svoj dom. Po nekaj letih sem se poročil, zdaj pa sem tu že 24 let. Pri Promoturju se ukvarjam s turizmom, poletnim in zimskim, in moram reči, da se imam v Žabnicah in v Kanalski dolini že za domačina.

Je težko biti Slovenec v teh krajih?

Po mojem sploh ne.

Kakšne probleme ima slovenska narodna skupnost tukaj?

Občasno je prišlo do nekaterih delitev, vendar jaz gledam s precejšnjim optimizmom v bodočnost. Prepričan sem, da je naša glavna naloga v tem, da se v dolini ohrani slovenstvo in če si bomo za to vsi prizadevali, se bodo trenutne težave tudi premistile.

Tukaj nimate šol s slovenskim učnim jezikom. Zdaj se precej govori o možnosti, da bi uvedli pouk slovenščine na nekatere šole. Kako gledaš ti na to?

Nekaj takega bi bilo absolutno pozitivno, problem pa vidim v trenutnem finančnem stanju. Šole imajo svojo avtonomijo, vendar se mi zdi, da v tem trenutku nimajo finančnih možnosti, da bi zaposlile tudi učitelje slovenščine, pa tudi učitelje drugih jezikov. Zato se bojim, da samo dobra volja v tem splošnem kriznem stanju ne bo dovolj.

Kvot si povedal, živiš tukaj že preko dvajset let. Gotovo je v tem času prišlo do določenih sprememb. O tvoji družini sva že govorila. Kako pa se je v tem času razvijalo to območje?

Moram reči, da se je v teh letih splošna turistična in tudi predvsem zimsko-športna ponudba na Trbižu bistveno spremenila. Bila so težka obdobja, pohvalimo pa se tudi lahko z daljšo fazo investicij, s pomočjo katerih je Trbiž zelo spremenil celotno ponudbo in podoba zimskega turizma. Od leta 2000 do 2007 smo smučišče popolnoma prenovili, postavili nove naprave, pripravili nove proge z umetnim zasneževanjem, tako, da je zdaj ponudba na nivoju sicer manjše, vendar moderne turistične zimske destinacije.

mo samo. Mi smo imeli več kot 500 ljudi na progi, ob progi, v press centru in na vseh ostalih točkah, tako da je vse potekalo, tako kot je treba.

Gre za prostovoljce ali zaposlene?

Delno gre za prostovoljce, delno za zaposlene, gre pa tudi za različne oblike sodelovanja, ki so običajne za tekme na tem nivoju. Poudaril bi rad, da je tekma svetovnega pokala izredno zahtevna stvar, na drugi strani pa imaš tudi zelo veliko zadoščenje, ko se vse konča in je vse v redu.

Kaj vse je potrebno, da se proga pripravi za tekmo svetovnega pokala?

Proga mora biti perfektna, snežna podlaga tako utrjena, da lahko zdrži čim več smučarjev. To se lahko doseže na več načinov, odvisno pa je tudi od tega, za katero disciplino gre in tudi, ali gre za žensko ali za moško tekmo. Ne glede na to pa mora biti popolnoma utrjena vsaj do globine 40 do 50 cm. Poleg tega mora biti varna, postaviti je treba zaščitne mreže, blazine in druge varnostne pripomočke, če je to potrebno. Sama priprava proge traja 10-15 dni, vendar priprave na tekmo potekajo celo sezono. Potrebno je namreč storiti vse, da je določena proga v določenem trenutku v takem stanju, da jo je potem mogoče v desetih dneh pripraviti za tekmo.

Zdravica z belgijskim pivom!

DANJEL RADETIČ

Kozarci belgijskega piva na osrednjem trgu v Bruslju (levo); trapistično pivo Westmalle (desno); menih med delom v samostanski pivovarni (spodaj)

Ko je treba zatiskati pas zaradi negativnih učinkov splošne gospodarske krize, se najprej odpovemo odvečnim nakupom - v božičnem času mogoče tudi darilom. Ker se pa na obisk sorodnikov kljub vsemu neradi odpravimo praznih rok, se v predprazničnem času sprašujemo, kaj bi lahko kupili, da bi bili izvirni in da bi hkrati ne pregloboko segli v denarnico. Tako se običajno odločimo za »paneton« in mogoče še za steklenico penečega vina, pri čemer seveda izvirnost povsem nastrada. Bolje bi bilo, ko bi posegli po pecivu in sladica iz krajevnih pekarn, penino pa bi zamenjali s ... pivom. Seveda ne z običajnimi industrijskimi proizvodi z običajnim okusom, pač pa z enim izmed tisočih vrst piva, ki jih varijo v Belgiji. Zaradi stoletja starih receptov in vrhunskih sestavin se belgijska piva uvrščajo v sam svetovni vrh. Običajno so alkoholno močnejša, kar dobro skrivajo s polnostjo okusa. Zanimivo je predvsem izbirati med številnimi belgijskimi pivi, ki so zaradi drugačnih postopkov varjenja povsem različna od »naših«. Svetlo, temno, sladko, grenko, močno, lahko, sadno, zeliščno... V Belgiji se res najde pivo za vsak okus.

Najboljša varijo menihi

Med najbolj znana belgijska piva nedvomno sodijo tista, ki jih varijo trapisti v svojih samostanih. Trapisti so člani strogega cerkvenega reda, ki je nastal leta 1644 kot reformirana veja cistercijanov in izhaja iz normandijskega samostana La Trappe. Menihi še danes živijo po strogih pravilih svetega Benedikta; šest ur dnevno posvečajo molitvi in vsak dan opravljajo fizično delo. Njihova prehrana je strogo vegetarijanska, zapovedani so jim molk, skupno življenje in stroga odmaknjenost od sveta; vračajo tudi vsakršno ukvarjanje z znanostjo. Na svetu je skupno okrog 170 samostanov, v katerih živi 2100 menihov in 1800 nun. V sedmih izmed njih varijo pivo, šest se jih nahaja v Belgiji, eno pa na Nizozemskem. Samo teh sedem pivovarn ima dovoljenje uporabljati blagovno znamko piva trapist, pri čemer je treba opozoriti, da še na etiketah nekaterih piv piše, da prihajajo iz samostanov. V resnici piv Leffe, Grimbergen, Maredsous in raznih drugih ne proizvajajo več menihi, ki so svojčas prodali blagovno znamko večjim ali manjšim gospodarskim koncernom. Zaradi tega veljajo za trapistična le še belgijska piva Achel, Chimay, Orval, Rochefort, Westmalle in Westvleteren. K tej šesterici je treba prišteti še pivo iz samostana La Trappe na Nizozemskem. Da ima lahko pivo oznako »trappistenbier«, ga morajo zvariti meni-

hi v samostanu; denar od prodaje gre lahko le za vzdrževanje samostana in v dobrodelne namene. Čeprav vlada po svetu veliko povpraševanje po trapističnem pivu, trapisti ne nameravajo spreminjati svojih proizvodnih procesov, katerih sloves temelji na starih receptih in obrtniškem varjenju.

Dražja in močnejša

Če bi trapistični menihi hoteli proizvodnjo povečati, bi morali najemati delavce iz »zunanjega« sveta in podaljšati delovni čas; iz samostanskih varilcev piva bi se spremenili v pivovarje pod okriljem samostanov. Zdaj je proizvodnja piva v trapističnih samostanih precej majhna, saj ga vsega skupaj zvarijo manj kot milijon hektolitrov na leto. Za primerjavo naj povemo, da samo slovenski pivovarni letno prodaja več kot dva milijona hektolitrov hmeljevega napitka. Nekatera trapistična piva je mogoče kupiti tudi pri nas - v večjih marketih in specializiranih trgovinah - in so precej dražja od ostalih slovenskih, italijanskih, avstrijskih in nemških piv. Na liter stanejo tudi nad šest evrov, medtem ko za liter ene izmed dveh slovenskih znamk piva odštejemo poldrugi evro - med akcijami tudi manj. Poleg trapističnih so seveda vredna nakupa tudi druga belgijska piva, za katere je značilno, da imajo višjo stopnjo alkohola od »naših«. Nasvet o zmernem pitju je zato v tem primeru še toliko bolj na mestu.

Dvojezičnost po belgijsko

Pri belgijskih pivih je ne nazadnje zanimivo tudi, da se na njihovih etiketah zrcali jezikovna kompleksnost države, v kateri jih varijo. V našem časopisu smo že večkrat pisali o težavnem sobivanju med francosko govorečimi Valonci in Flamci, ki govorijo nizozemsko, pa o nemški jezikovni skupnosti na meji z Nemčijo; seveda v na-

šem poročanju ni izostal niti Bruselj, ki se nahaja na flamskem ozemlju in je dvojezičen, čeprav med njegovimi prebivalci večinoma prevladuje francoščina. Na etiketah piv iz flamskega dela Belgije so tako napisani v nizozemščini, valonska piva so pa opremljena z besedili v francoščini. Bruseljski pivovarji se v glavnem odločajo za oba jezika, spet nekateri se ne zmenijo za domačo dvojezičnost; na njihovih pivih za izvoz so tako napisani v angleščini, nemščini, španščini in italijanščini, o francoščini in nizozemščini pa ni ne duha ne sluha. Podobno zgodbo poznamo tudi v naših krajih - seveda z razliko, da je v steklenicah z enojezičnimi etiketami namesto piva vino ...

In če Belgija razpade ...

Verjetno je ravno pivo eden izmed najbolj prepoznavnih belgijskih proizvodov na svetovni ravni. Zanimivo bi bilo vedeti, kako pivovarji gledajo na težave, ki jih v zadnjih letih preživlja Belgija zaradi separatističnih teženj bogate Flamske. Bi jih razpad države oškodoval? Bi belgijska piva izgubila svojo tržno prepoznavnost? Kakorkoli, zagovorniki pomembnega »državotvornega« športnega dosežka, ki ga zagovorniki državne enotnosti seveda že pridno izkoriščajo v politične namene. Belgijska nogometna državna reprezentanca se je po letu 2002 spet uvrstila na svetovno prvenstvo, ki bo prihodnje leto v Braziliji. Takoj po uvrstitvi se je predsednik belgijske vlade Elio Di Rupo fotografiral z igralci, med katerimi so ob Flamcih in Valonci tudi številni priseljenci prve in druge generacije. Kaj lahko doseže belgijska reprezentanca v Braziliji, naj napovejo v naši športni redakciji, za spremljanje kakega izmed brazilskih nastopov »Rdečih vragov« pa naj velja - ravno tako kot za zadnje božične nakupe - nasvet o pokušini enega izmed številnih belgijskih piv. Na zdravje!

Včasih v sod padejo češnje

Najbolj znana imajo okus po češnji, vendar nekaterim dodajajo tudi breskve, banane, ananas, slive in še zlasti gozdne sadeže. »Lambic« piva nedvomno predstavljajo posebnost, na katero so v Belgiji še posebno ponosni. Med najbolj znanimi proizvajalci te vrste piva je pivovarna Lindemans, ki se nahaja v predmestju Bruslja.

Družina Lindemans jo je ustanovila leta 1822; pivo so začetno varili predvsem v zimskih mesecih, ko je bilo dela na kmetiji manj. V pivo so z leti začeli dodajati razne vrste sadja, pri čemer je bila najbolj uspešna varianta s češnjami, ki jim Flamci pravijo Kriek. »Lambic« pivo je specifično zaradi svoje sestave: 30 odstotkov pšenice in 70 odstotkov sladju spontano fermentira in dozori s hmeljem. V sod šest mesecev starega »lambica« dodajo črne češnje, ki povzročijo drugo fermentacijo. Po skoraj letu dni zorenja filtrirano mešanico prelijajo v steklenice, kjer še zadnjič fermentirajo. To posebno pivo poleg rozardeče barve odlikuje tudi sladko oster okus po češnjem šampanjcu. V toplejših mesecih leta velja za okusno osvežilno pijačo z nizko alkoholno vrednostjo, saj običajno ne presega 3 volumenskih odstotkov alkohola. V Belgiji trdijo, da je njihovo »lambic« pivo edinstveno zaradi posebne vrste gliv kvasovk; zaradi edinstvenih mikroklimatskih pogojev (bolj verjetno pa tržnih) naj bi bile te kvasovke razširjene le v okolici Bruslja in nikjer drugje. Res čudežno!

BUMBACA

Lindemans Kriek

Petković bo vodil Švico, se vrača Reja?

ŽENEVA - Vodstvo švicarske nogometne zveze je sporočilo ime selektorja, ki bo švicarsko reprezentanco vodil po svetovnem prvenstvu v Braziliji 2014. Namesto nemškega veterana Ottmarja Hitzfelda, ki se po mundialu poslavlja, bo na selektorski stolček sedel trener Lazia Vladimir Petković. Iz švicarske nogometne zveze so sporočili, da so s 50-letnim Petkovićem podpisali 18-mesečno pogodbo, ki začne veljati s 1. julijem 2014. Predsednik Lazia Lotito že išče zamenjavo. Šušlja se o Yakinu (trener Basla) ali pa Edyu Reji, ki bi se tako vrnil na rimsko klop.

Brazilke prvič svetovne prvakinja

BEOGRAD - Rokometašice Brazilije so prvič v zgodovini postale svetovne prvakinja. V finalu prvenstva v Beogradu so premagale gostiteljice z 22:20 (13:11). Brazilija je šele druga nееvropska reprezentanca z zlato medaljo na SP. Pred njo je to uspelo le Južni Koreji leta 1995. Srbijo je v dvorani Arena spodbujalo 19.467 gledalcev, kar je nov svetovni rekord za ogled ženskih rokometnih tekem. Za 3. mesto je Danska premagala Poljsko s 30:26 (12:15).

SMUČARSKI SKOKI - Pred Novoletno turnejo

Skrите slovenske želje

PLANICA - V Planici so se pred novoletnimi tekmovanji predstavile slovenske nordijske reprezentance in tako simbolično še enkrat podprle kandidaturu za svetovno prvenstvo nordijskih smučarjev leta 2019. Dokončna odločitev o prirediteljih bo znana junija prihodnje leto na zasedanju Fis v Barceloni.

V središču pozornosti so bili smučarji skakalci, ki jih čaka tradicionalna novoletna turneja. Tam bodo slovenske barve branili Peter Prevc, Jurij Tepeš, Jaka Hvala, Tomaž Naglič, Rok Justin, Robert Kranjec in Jernej Damjan.

«Cilji za novoletno turnejo so bili postavljeni že veliko prej. Želimo si enega tekmovalca do 10. mesta in enega do 15. mesta. Boj za te uvrstitve bo zelo hud, saj smo videli, da je zelo veliko tekmovalcev močno izenačenih,» pravi prvi trener Goran Janus in priznava, da si v slovenskem taboru želijo še kakšen res viden dosežek: «To si želimo vsi in kaže, da smo na pravi poti. Vem, da javnost pričakuje vrhunske izide in treba je biti optimističen. Imamo določene rezerve v tehniki in to nas pelje naprej.»

Eno najmočnejših slovenskih orožij na turneji bo Peter Prevc, tudi aktualni športnik leta 2013 v Sloveniji, ki je bil na nedeljski tekmi v Engelbergu osmi, prvič letos se je torej uvrstil med deset najboljših. «Na zadnji

Peter Prevc bo prvi
adut
reprezentance
Slovenije na
novoletni turneji v
Nemčiji in Avstriji

ANSA

tekmi sem dobil dober občutek in zdaj bom skušal na nadgraditi oziroma vsaj obdržati ta občutek v sebi, da pokažem dobre skoke. Kakšnih rezultatskih ciljev si namenoma nisem postavil,» pravi Prevc in dodaja, da si tudi sam želi še kakšen vrhunski izid: «A konkurenca se je zelo zgostila. Če si prej z manjšo napako izgubil kakšna štiri mesta, jih zdaj osem. Te manjše napake je treba odpraviti in upam, da bo to čim prej prišlo.»

Izenačenost v skokih je letos izredna, zato so tekme še toliko bolj

napete. «Mislim, da tekmovalci niso bolje pripravljeni kot v preteklih letih. To je enostavno posledica razvoja športa. V zadnjih letih ni veliko novih imen, starejši izkušeni mački pa so se razvijali in konkurenca se je zgostila.»

Spored novoletne turneje

- 29.12. Oberstdorf (Nem)**
1.1.2014 Garmisch-Partenkirchen (Nem)
4.1.2014 Innsbruck (Avt)
6.1.2014 Bischofshofen (Avt)

MET IZ IGRE

piše
Marko
Oblak

Tokrat se vračam na temo, ki nima veze z igrano košarko, a je žal predpogoj za kakršnokoli delovanje: v zadnjih tednih se veliko govori o težavah sedemkratnega državnega prvaka Mens Sane iz Siene. Finančna straža je zaključila svoje delo in v kratkem bo davčni urad zahteval od toskanskega društva 23 milijonov neplačanih davkov. Po nesrečnem izhodu iz Evrolige, kjer je v Fircenah Montepaschi v zadnjem hipu izgubila proti Malagi brez Zorana Dragiča, se bo Daniel Hackett selil v Milan, da bi okreplil ekipo, ki se je uvrstila med najboljšo evropsko šestnajsterico. Mens sana bo z Armanijevim denarjem vsaj zaključila športno sezono. Kaj bo potem, se ne ve. V lepih, starih časih je vse probleme reševala banka Montepaschi, ki pa mora sedaj misliti na lastno preživetje in ji je usoda košarkarskega društva zadnja briga. Izplačilo davkov pa ni edini problem, saj ni društvo iz Siene, ki je delniška družba, še odobrilo bilanco za sezono 2012/13, ki je po podatkih 30. junija. Čeprav nisem mogel najti popolnega dokumenta, pa je po mojem mnenju, ki so jih objavili nekateri mediji, res dvomljivo, da bodo bilanco odobrili, saj kaže, da izhaja dobiček, ki ga izkazuje, iz prihodkov, ki jih družba ne bo nikoli unovčila. Poleg tega vsebuje premoženjsko stanje še celo vrsto postavk, ki vzbujajo resne dvome o njegovi verodostojnosti, kot na primer dolg kar 550 milijonov evrov do glavnega lastnika, Polisportive Mens Sana 1871, ki je nepridobitna ustanova. Kaže torej, da je Minucci, donedavni predsednik in glavni akter sienskega društva v zadnjih desetletjih, vse uspehe zadnjih let gradil na dolgovih in domnevnih utajah in poneverbah.

Ob takih številkah se zdijo finančne težave tržaškega društva res smešna stvar. Predsednik Ghiacci se trudi, da bi našel sponzorja ekipo, ki že več mesecev ni več Acegas, čeprav jo je italijanski tržaški dnevnik še pred nekaj dnevi imenoval tako. Kot je bilo predvideti, je ekipa po treh zaporednih zmagah dvakrat potegnila krajši konec, zadnjič v nedeljo na domačem igrišču proti Veroliju 62:74.

To pa ne bi smelo pretirano skrbeti trenerja Dalmassona, saj bo v naslednjih dveh tednih imel kar dva popravna izpita proti neposrednim tekmeccem za obstanek – naprej Forli na tujem, nato še Casale doma. Po nedeljski tekmi smo v resnici bili vsi bolj zaskrbljeni za igralka danielę Mastrangelo, ki je po ključnem trku s soigralcem Carro za nekaj minut negiben obšel na tleh zaradi udarca v hrbet. Nato pa si je opomogel in je upati, da ne bo udarec v hrbet imel trajnejših posledic.

KOŠARKA

Olimpija proti Hapoelu

LJUBLJANA - Košarkarji Union Olimpije bodo sezono v evropskem pokalu nadaljevali 8. januarja, ko bodo v dvorani Stožice (ob 20.30) gostili Hapoel Midgal Jeruzalem. V drugem delu se bodo ljubljancani merili v skupini M, poleg omenjene ekipe bodo igrali še proti Budivelniku iz Kijeva in Banvitu.

Obvestila

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO GORICA prireja, od 19. januarja dalje nedeljske tečaje alpskega smučanja v kraju Forni di Sopra. Prijave bodo sprejemali samo na sedežu društva, Verdijev korzo 51/int. v Gorici, v petek, 27. decembra, ter v petek, 3. januarja, med 18. in 20. uro.

AŠD MLADINA organizira začetne in nadaljevalne tečaje alpskega smučanja s pričetkom v soboto, 11. januarja, ki se bodo odvijali v deželi. Informacije na telefonu: 3470473606.

AŠD SK BRDINA prireja tečaje alpskega smučanja v Forni di Sopra od 12. januarja, dalje. Vpisovanja na sedežu društva, Repentabrska ulica 38 - Opčine, ob ponedeljkah od 20.00 do 21.00. Informacije: 340-5814566 (Valentina). Avtobusni prevoz: 335-5476663 (Vanja).

SK DEVIN prireja tečaje alpskega smučanja in deskanja v kraju Forni di Sopra. Informacije in vpisovanja: na info@skdevin.it ali pa na 040 2032151 (Alternativa Sport) in 335 8180449 (Erika)

AŠD BREG organizira silvestrovanje na Dolgi Kroni. Za dodatne informacije lahko pokličete sledeči telefonski številki: 338-2888339 (Walter) in 040-8327146 (Boris, od 9.00 do 12.00 in od 14.00 do 18.00 vsak dan, od ponedeljka do petka).

SMUČANJE Tina Maze: »Tudi druge ne blestijo«

VAL D'ISERE - »S tem, kar sem dosegla, nisem zadovoljna. Lahko sem le z določenimi odseki in s pristopom k prvi vožnji. Prepričana pa sem, da se stvari izboljšujejo. Žal na prvi progi nisem bila dovolj zbrana in sem naredila napako. Sem pa dobro reagirala. Na drugi progi pa čudežev trenutno nimam v nogah. Potrebujem dva dni premora po vsem tem programu, ki je za nami. Potem bo bolje. Imeti moraš pravi občutek za uspeh, česar trenutno zaradi utrujenosti ne zmorem. Upam, da bom pred tekami konec prihodnjega tedna imela po premoru tudi dobre pogoje za trening. Nič še ni izgubljenega, tudi druge tekmovalke ne blestijo,» je povedala Tina Maze po nedeljskem vnovičnem razočaranju na veleslalomu v Val d'Iseru, ko se je zaradi hude napake v prvi vožnji morala zadovoljiti s končnim 11. mestom. Zmagala pa je Tina Weirather iz Liechtensteina, pred Švicarko Larro Gut in Švedinjo Mario Pietilä-Holmner (+0,95).

Alpske smučarke se bodo za točke svetovnega pokala ponovno merile konec prihodnjega tedna, 28. in 29. decembra, ko bosta v Lienzu v Avstriji na programu veleslalom in slalom. Skupni vrstni red (13): 1. Tina Weirather (Lie) 595; 2. Lara Gut (Švi) 568; 3. Maria Höfl-Riesch (Nem) 535; 4. Anna Fenninger (Avt) 497; 5. Tina Maze (Slo) 408; 6. Mikaela Shiffrin (ZDA) 274.

JADRANJE Žbogar zmagal na Božični regati

MADRID - Izolan Vasilij Žbogar, nominiranec za sobotno prirediteltev Naš športnik 2013 v Sežani, je v španskem Palamosu na 38. Božični jadrlni regati zmagal v regati za medalje in slavil tudi v skupnem seštevku razreda finn (23 točk). Drugi je bil Estonec Denis Karpak (24 točk), tretji pa je bil Španec Alejandro Muscat (44 točk).

Sky potrdil Froomeja

LONDON - Britanski kolesar Chris Froome bo tudi v letu 2014 vozil za ekipo Sky, v dresu katere je slavil na letošnji dirki po Franciji. Pri Skyu so sicer podaljšali pogodbe praktično z vsemi, ki so Froomu pomagali do zmage na francoski pentli.

Razrešil dvome

ASTANA - Furlanski kolesar Franco Pellizotti je vendarle razrešil dvome, kje bo vrtel pedala v prihodnji sezoni. Petintridesetletnik bo ostal pri dosedanjem moštvu Androni Giocattoli-Venezuela. Pellizottija so sicer avgusta omenjali v povezavi s prestopom v kazahstansko Astano, a je dogovor padel v vodo.

Hirscher zmagal Prve slovenske točke

ALTA BADIA - Avstrijec Marcel Hirscher je zmagal na veleslalomu za svetovni pokal alpskih smučarjev v Alta Badii (2:37,45). Drugi je bil Francoz Alexis Pinturault (+0,35), tretji pa Američan Ted Ligety (+0,58). Žan Kranjec, edini slovenski predstavnik, je bil 23. in je osvojil prve točke v pokalu v karieri. Alpski smučarji bodo tekme svetovnega pokala nadaljevali prihodnje nedeljo, 29. decembra, ko bo v Bormiu smuk.

Za nastop na SP

LJUBLJANA - Slovenska moška odbojcarska reprezentanca se bo zbrala na božični dan in začela s pripravi na zadnji krog kvalifikacij za svetovno prvenstvo, ki bo od 3. do 5. januarja v Nišu.

Slovincem bodo nasproti stali Portugalci, Srbi in Makedonci. Selektor Luka Slabe je namesto poškodovanega Alena Pajenka vpoklical Uroša Pavloviča. Seznam igralcev: - organizatorja igre: Ropret (ACH Volley), Vincić (Milli Piyyango, Turčija) - sprejemalci: Čebulj (Ravenna, Italija), Flajs, Pokeršnik (oba ACH Volley), Urnaat (Arkas Izmir, Turčija) - blokerji: Kamunik (Arkas Izmir, Turčija), Koncilja (Posojilnica Dob, Avstrija), Vidič (ACH Volley), Pavlovič (Panvita Pomgrad) - korektorja: Gasparini (Verona, Italija), Šket (Modena, Italija) - prosta igralca: Kovačič (Posojilnica Dob, Avstrija), Plot (Vibo Valentia, Italija).

Spretni Palacio

MILAN - Z golom, ki ga je izdihljajih tekme s peto dosegel Palacio, je Inter osvojil prvi letošnji prvenstveni derbi proti Milanu. Vrstni red: Juventus 46, Roma 41, Napoli 36, Fiorentina 33, Inter 31, Verona 29, Torino 25, Udinese, Lazio, Genova, Cagliari in Parma 20, Milan 19, Sampdoria in Atalanta 18, Chievo in Bologna 15, Sassuolo 14, Livorno 13, Catania.

KOŠARKA - Trener Andrea Mura in košarkar Borut Ban po porazu Jadrana v državni diviziji C

Nezbranost in slaba igra v obrambi

Arzignano Garcia Moreno 1947 - Jadran Franco 88:69 (18:16, 42:30, 65:45)

Jadran: M. Batich 2 (-, 1:3, 0:1), D. Batich 10 (4:5, 3:10, 0:8), Ban 33 (5:7, 8:14, 4:6), Marusic 8 (2:3, 3:5, -), Franco 11 (2:3, 0:1, 3:5), Slavec nv, Žerjal (-, -, -), De Petris 2 (-, 1:4, -), Leghissa (-, -, -), Ridolfi 3 (1:2, 1:2, 0:2). Trener: Mura.

Trener **Andrea Mura** in najboljši strelec na nedeljski Jadranovi tekmi **Borut Ban** sta si bila enotna: »Ko igramo slabo v fazi obrambe, je poraz zagotovljen!« In tako je bilo v Arzignanu. Košarkarji Jadrana so prejeli kar 88 pik (največ v letošnji sezoni) in so zaslužen izgubili. »Priznati moram, da v zadnjih krogih ne blestimo. Igramo premalo zbrano. V letošnji sezoni pa moraš vsako tekmo igrati stoodstotno, saj je prvenstvo zelo izenačeno in bolj kvaliteto od lanskega,« razmišlja trener Mura, ki je napovedal, da bodo njegovi varovanci med božično-novoletnim odmorom garali. »V zadnjih sezonah smo se med prazniki sprostili in odpočili. Letos pa bo drugače. Skušali se bomo zbrati in dobro trenirati, saj nas že 4. januarja čaka pomembna domača tekma proti Montebelluni,« je dodal Mura. Jadranovci so začeli dobro. Nato je v drugi četrtini sledil »black-out«. »Ne vem zakaj, ampak popustili smo na celotni črti. Usodna nam je bila druga četrtina. Nato smo reagirali, ampak bilo je prepozno. Oziroma gostitelji so nam vsakič vrnili milo za drago. Dobro se se branili in bili so natančni pri metu od treh točk. V obrambi smo močnejše odigrali eno najslabših tekem doslej. Že dolgo časa nismo prejeli 88 pik. S svojim nastopom sem sicer zadovoljen. Ampak to ni pomembno, saj smo na koncu vseeno izgubili. Očitno ni bilo prave kohezije med nami. Pohvalil bi še mlajšega Martina Ridolfija, ki je igral res sijajno,« je srečanje analiziral najboljši Jadranov strelec (33 točk) Borut Ban, ki je še dodal: »Čimprej se bo treba pobrati.

Borut Ban je v Arzignanu dosegel kar 33 točk

FOTO DAMJAN

Situacija še zdaleč ni tragična, vsekakor treba je reagirati, saj je letošnje prvenstvo zelo težko. Lahko zmagas ali pa izgubiš proti komurkoli. Med prazniki moramo dobro trenirati in se na najboljši način pripraviti na zelo pomembno tekmo proti Montebelluni.«

V nedeljo je bil zaradi službenih obveznosti odsoten Saša Malalan. Zaradi poškodbe pa ni vstopil na igrišče kapetan Christian Slavec. »Bržkone se je poznala njuna odsotnost. Mogoče smo tudi zaradi tega bili bolj živčni kot ponavadi. V določenih trenutkih tekme tudi preplašeni in zmedeni. Vseeno sem optimist in sem prepričan, da bo kmalu bolje. Vzdušje v ekipi je dobro in treniramo solidno,« je še povedal Ban.

Ta teden bo Jadran treniral v četrtek, petek in v soboto. Nato pa se bodo jadranovci znova zbrali 2. januarja. Že v soboto, 4. januarja, bo na Opčinah gostovala Montebelluna. (jng)

Top scorer: Ban (J) 33, Grimaldi (Br) 28, Meden (B) 24

Top scorer vseh krogov: Ban (J) 33, Hrovatin (S) 30, Bole (B) 29, Grimaldi (Br) 28

Državna divizija C: Ban 189, Franco 110, D. Batich 91, Slavec 81, Malalan 78, M. Batich 77.

Deželna C-liga: Grimaldi (Br) 244, Meden (B) 219, Bole (B) 182, Kos (Br) 159, Favretto (B) 131, Pizziga (B) 108, Metz (Br) in Babich (B) 101, Semec (Br) 87.

primorski_sport
facebook

primorski_sport
twitter

DIVIZIJA C Arzignano - Jadran

Franco 88:69, Montebelluna - San Vendemiano 60:71, Bertinoro - Bolzano 61:5, Padova - Bassano 68:74, Oderzo - Firenze 61:77, San Marino - Mestre 60:62, Arditia - Conegliano 72:66

Bassano	12	8	4	804:739	16
San Vendemiano	12	8	4	834:780	16
Ardita	12	8	4	884:865	16
Mestre	12	7	5	825:831	16
San Marino	12	7	5	770:745	14
Oderzo	12	7	5	756:779	14

Jadran Franco	12	6	6	771:747	12
Arzignano	12	6	6	823:845	12
Padova	12	5	7	794:782	10
Firenze	12	5	7	780:789	10
Bolzano	12	5	7	745:766	10
Bertinoro	12	5	7	750:776	10
Montebelluna	12	4	8	808:821	8
Conegliano	12	2	10	738:817	4

PRIHODNI KROG Jadran Franco - Montebelluna (4.1. ob 20.30)

DEŽELNA C-LIGA IZIDI:

UBC - Monfalcone 74:49, Servolana - Don Bosco 70:63, Cervignano - Centro Sedia 82:95, Latisana - Fagagna 77:69, Goriziana - Rorai 109:66, Bor Radenska - Codroipese 64:70, Falconstar - Isontina 90:44, San Daniele - Breg 78:79, Tarcento - Romans 77:47

Falconstar	14	13	1	1071:921	26
Centro Sedia	14	10	4	1019:906	20
Codroipese	14	10	4	1102:1051	20
San Daniele	14	8	6	953:915	16
Tarcento	14	8	6	962:924	16
UBC	14	8	6	1019:1017	16
Foglian	14	7	7	950:932	14
Fagagna	14	7	7	1027:1019	14
Servolana	14	7	7	872:914	14

Breg	14	7	7	872:914	14
Latisana	14	6	8	1037:996	12
Cervignano	14	6	8	940:952	12
Goriziana	14	6	8	1055:1087	12
Romans	14	6	8	911:944	12
Don Bosco	14	4	10	982:1019	8
Bor Radenska	14	3	11	968:1071	6
Monfalcone	14	3	11	854:1073	6
Rorai	14	1	13	860:1085	2

PRIHODNI KROG : Centro Sedia - Bor Radenska (4.1. ob 20.30); Breg - Goriziana (4.1. ob 20.30)

NOGOMET - Polfinale državnega pokala promocijske lige

Juventina brez finala

V Štandrežu je po izenačeni tekmi zmagala ekipa iz Žavelj - Gol je padel šele v podaljšku

Juventina - Zaule Rabuiese 0:1 po podaljških (0:0)

Juventina: Esposito, Morsut, Beltrame, Ghirardo, Sellan, Racca, Vuković (od 71. Manfreda), Zorzut (od 1. prvega podaljška Pantuso), Bečirevič, Markič (od 77. Airoidi), Stabile. Trener Murra.

Juventini ni uspel podvig. Ekipa štandreškega društva je tako ostala brez finala italijanskega pokala. Škoda, ker zmaga bi predstavljala pravo piko na i po solidnem prvem delu prvenstva. V Štandrežu so zmago slavili gostitelji iz Žavelj, ki so po borbeni in živčni tekmi dali zmagoviti gol šele v podaljšku. Čeprav je bil rezultat po rednem delu brez golov, je bila tekma zanimiva predvsem v prvem polčasu. Nogometaši obeh ekip so se hitro zavedli o pomembnosti tekme in odigrali odprto. Ritem igre je bil dopadljiv in bilo je tudi nekaj grobih prekrškov. V drugem polčasu je sodnik upravičeno izključil Davida Zigona, ki je kot zadnji igralec nepravilno zaustavil Bečireviča. Juventina ni izkoristila številčno premoč in tudi drugi del se je končal brez zadetkov. Podaljški so bili vznemirljivi in Airoidi se je takoj znašel sam pred nasprotnikovim vratarjem, ki je z nogo ubranil njegov strel. V 101. minuti pa je sledila hladna prha: po kotu je nasprotnikov branilec Tessaris zatresel domačo mrežo. Od tistega trenutka dalje je Juventina preusmerila vse moči v napad in Zaule, ki je ostal še z enim možem manj (z devetimi igralci), se je izključno branil. Priložnost za gol sta imela nato Pantuso, ki je s prostega strela zadel vratnico, in Airoidi, ki je z lobom neuspešno skušal ukaniti vratarja. (M.F.)

FINALE - Ekipa iz Žavelj bo v finalu državnega pokala promocijske lige igrala proti ekipi Torre, ki je šele po kazenskih strelh s 5:4 premagala Prato.

DRŽAVNI POKAL ELITNE LIGE

Tudi predstavitev finala med Krasom in Chionsom

V petek, 3. januarja, bo na županstvu v Červinjanu novinarska konferenca, na kateri bodo predstavili finale državnega pokala elitne lige med Krasom in Chionsom. Predsednik repenskega društva je napovedal, da bosta na predstavitvi spregovorila kapetan Radenko Knežević in Krasov veteran Predrag Arčaba. Finale državnega pokala (ekipe naših društev še niso segle po tej lovoriki) bo v nedeljo, 5. januarja, ob 14.30 v Červinjanu.

PORAZ TRIESTINE - V D-ligi je Triestina v deželni derbi izgubila v gosteh proti Tamaiu z 2:1. Gostitelji so že vodili z 2:0, nato je s pomočjo enajstmetrovke zmanjšal zaostanek Godeas. Tržiški Uffm (Alen Carli je igral celo tekmo) je v gosteh izgubil proti Maranu s 4:0. Vodilni Pordenone pa je igral neodločeno 1:1 z Estejem.

NOVI POKROVITELJ - Znana veriga jestvin Masé, ki se je očitno izvlekla iz krize, bo od januarja glavni sponzor Triestine v nogometni D-ligi.

HITRA HOJA

Nov rekord Ruzzierja

Na koprski Bonifiki je bila konec tedna na sporedu še zadnja letošnja tekma v hitri hoji. Na 35. Koprskem teku in hoji je lonjerski hitrohodec Fabio Ruzzier postavil nov rekord v kategoriji M60 na razdalji 3 km. Ruzzier je zmagal s časom 14:45,5. Drugouvrščeni Hrvat Želimir Haubrih je tekmo končal s časom 15:35,9, tretji pa je bil Tržačan Silvio Dorigo (15:37,5). Med kadeti je Tržačan Federico Lubiana s časom 14:42,5 na 3000 m izboljšal deželni rekord. Kar številčna je bila skupina najmlajših, med katerimi je nastopil tudi triletni hitrohodec.

BALINANJE

Turnirji trojk ZŠSDI

Balinarska dejavnost v sklopu istoimenske komisije pri ZŠSDI se redno nadaljuje. Čeprav je število nastopajočih vedno manjše, je predsednik Kante letos uspel organizirati tri turnirje za trojke. Redno nastopa 30 naših članov, po večini starih nad 60 let. Na septembrskem turnirju je premično slavila trojka v postavi Giralidi, Milčević in Skupek pred Glavino, Pangosem in Capitaniom. 25. oktobra so bili najboljši Leban, Cossutta in Michel pred Štoko, Milčević in Kantejem. Na zadnjem novembrskem je bil vrstni red naslednji: 1. Štoka, Cossutta in Doljak, 2. Mervic, Suban in Pelizon, 3. Kojanec, Kramar in Skupek ter Furlan, Fabjan in Kante.

Nogometna sekcija GAJA

vošči vsem navijačem,
simpatizerjem,
sponzorjem in nogometašem

vesel Božič in srečno 2014!

MLADINSKI NOGOMET - Zaostala tekma v pokrajinskem prvenstvu

Kras boljši od Triestine

Najmlajši so dohiteli Domio na vrhu lestvice - Prvi del sezone končali z enim porazom

Kras - Triestina 3:0 (1:0)

Strelca: Majcen 2 (1 iz 11 m), Niro.

Kras: Perossa, Nabergoj, Calzi, Carli, Curri (Suppani), A. Malalan, N. Malalan, Majcen (Caldarola), Niro (Marton), Dekovic, Devidè. Trener: Kos.

Združena ekipa najmlajših Krasa je v nedeljskem zaostalem srečanju zaslužen s 3:0 premagala vrstnike Triestine in tako končala prvi del prvenstva na prvem mestu, skupaj z Domiom. Tako Kras kot Domio, ki sta v medsebojnem obračunu igrala neodločeno 1:1, sta izgubila po eno tekmo. Vse ostale pa sta zmagala. Rdeče-beli so bili tokrat zelo motivirani in so igrali vseskozi zelo zbrano. Trener Andrej Kos je bil z nastopom svojih varovancev zelo zadovoljen. Nogometaši Krasa so povedli z golom Majcna, ki je nato v drugem polčasu dosegel še drugi gol iz enajstmetrovke (nogometaš Triestine se je z roko dotaknil žogo v kazenskem prostoru). Usodo Triestine je zapečatil Niro: ukradel je žogo na sredini igrišča in nato zatresel mre-

Najmlajši Krasa (v ozadju trener Andrej Kos) so bili na proseški Rouni boljši od Triestine

FOTO DAMJAN

žo z natančnim diagonalnim strelom. Drugi del prvenstva se bo začel 26. januarja. Kras bo v 1. krogu gostil Montebello Don Bosco.

ZAČETNIKI - Zaostale tekme na Tržaškem: **Kras B - Trieste Calcio C 2:2** (2:1, 0:1, 0:0); **Kras A - Alabarda 3:2** (2:0, 0:0, 0:0), strelca: Vidali, Pipan; **Zarja Breg**

- **San Luigi C 2:3** (0:2, 0:0, 0:0); **Zarja Breg - Roianese B 3:0** (8:0, 5:0, 4:0), strelci: Kralj 4, Pitacco 4, Tomsich 4, Cermelj 3, Sancin, Košir.

V prvenstvu začetnikov se je končal jesenski del. Spomladanski del se bo začel šele konec februarja oziroma začetek marca.